

המועצה הדתית

הקדמה - עיקרי הממצאים וההמלצות

1. כללי

- 1.1 המועצה הדתית הינה גוף שהוקם בהתאם לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א - 1971 (להלן - החוק), ותפקידה לספק שירותי דת יהודיים לתושבי העיר.
- 1.2 פעילות המועצה הדתית משתרעת על פני תחומים רבים ומלווה את האזרח היהודי במהלך חייו, החל מרגע הלידה, אורח החיים היהודיים, שמחת הנישואין ועד ליווי בשעת הפטירה.
- 1.3 המועצה הדתית מעניקה לאזרחים היהודים סל שירותים נרחב (רישום נישואין, כשרות ושחיטה, שירותי קבורה, טהרת המשפחה ועירובין). סל שירותים זה, מוענק בתשלום סמלי אשר קבוע בחוק ומתעדכן בהתאם לצורך.
- 1.4 על פי פקודת העיריות, המועצה הדתית מהווה גוף עירוני מבוקר. בחודש אוגוסט 2014, פנה ראש העיר למבקר העירייה בבקשה לערוך ביקורת במועצה הדתית.

2. תכנית הביקורת

- 2.1 הביקורת התמקדה בעבודתה בבדיקת הנושאים הבאים:
 - 2.1.1 המועצה הדתית - ישיבותיה והחלטותיה.
 - 2.1.2 מצבת כוח האדם במועצה הדתית ואופן ניהולו.
 - 2.1.3 הדוחות הכספיים השנתיים, ההכנסות וההוצאות.
 - 2.1.4 פעילות המועצה בתחומים השונים: טהרת המשפחה, כשרות, נישואין, תרבות תורנית ועוד.
 - 2.1.5 יחסי הגומלין של המועצה הדתית עם העירייה.
- 2.2 הביקורת התבצעה עד לחודש ספטמבר 2014, ולאחר מכן נאלצה הביקורת להפסיק עבודתה בשל פרישתו של יו"ר המועצה. הביקורת שבה לסיכום עבודתה בחודש ספטמבר 2015, לאחר שהתמנה יו"ר למועצה הדתית.

3. היבט החוקי

- 3.1 המועצה הדתית פועלת במסגרת חוק שירותי הדת היהודיים נוסח משולב התשל"א-1971, ותקנותיו.

- 3.2 בנוסף, כפופה המועצה הדתית לנוהלי העבודה של המשרד לשירותי דת ולהוראות ההלכתיות של הרבנות הראשית.
- 3.3 יש לציין כי בשנת 2004 בוטל, ע"פ חוק ההסדרים, משרד הדתות, וכול נושא ניהול המועצות הדתיות ברמה הארצית עבר לרשות הארצית לשירותי דת שבתוך משרד ראש הממשלה.
- 3.4 באותו מעמד פוזרו ההנהלות במועצות הדתיות ובמקומן מונו ע"י ראש הממשלה ממונים על המועצות הדתיות.
- 3.5 תקציב המועצות נקבע בהתאם לחוק ובמסגרת החלטת הממשלה, כאשר המשרד לשירותי דת משתתף בתקצוב המועצה הדתית יחד עם הרשות המקומית.
- 3.6 בהיותו רגולטור, פועל המשרד לשירותי דת להסדרת פעילותן של המועצות הדתיות בתחומי קבורה, נישואין, כשרות, מקוואות, מבני דת ועירובין.
- 3.7 במסגרת פעילותו קובע המשרד מדיניות בנושאים אלו, אחראי לתקינת כוח האדם במועצות הדתיות, מסדיר נהלים לעבודה תקינה, מבצע פיקוח ובקרה על פעילות המועצות, מטפל בפניות ציבור ועוד.

4. סיכום הביקורת

- 4.1 הביקורת נפגשה עם בעלי תפקידים רבים במועצה הדתית ובעירייה על מנת ללמוד על אופן ניהול המועצה הדתית, ותהליכי העבודה המתקיימים במכלול פעילויותיה.
- 4.2 בתום הביקורת נדונו ממצאיה עם מנכ"ל העירייה, גזבר העירייה, היועצת המשפטית של העירייה ויו"ר המועצה הדתית (ב.א. ו-נ.מ.), והערותיהם לממצאי הביקורת מובאות בגוף הדוח.
- 4.3 לדברי מנכ"ל העירייה, מדובר בדוח ביקורת מקיף ומעמיק ביותר ועל המועצה הדתית לפעול בהתאם להנחיות ולהמלצות.
- 4.4 על יו"ר המועצה הדתית להחתים את בעלי התפקידים במועצה הדתית כי קראו את נוהלי העבודה המתייחסים לפעילותה והם מתחייבים להתנהל על פיהם.
- 4.5 בעת אישור הוצאה (כולשהי), על יו"ר המועצה לפעול על פי תכנית עבודה שנתית בהתאם למטרותיה ויעדיה, וכן בהתאם לחלוקת התקציב בין הסעיפים השונים. לפיכך, יש גם לעמוד במסגרת התקציבית וגם לתת נימוק לצורך בהוצאה בתקציב זה (להוצאה המסויימת).
- 4.6 מנכ"ל העירייה מוסיף ומדגיש את שני העוגנים החיוניים בעבודת העירייה והמועצה הדתית, האחד, אישור הצעת התקציב במועצת העיר (בצירוף הדוח הכספי המבוקר), והשני, אישור דוח כספי מבוקר במועצת העיר.

ממצאי הביקורת העיקריים:

5. כללי

- 5.1 ממצאי הביקורת העלו כי במספר רב של נושאים נהגה המועצה הדתית בניגוד לנהלים ולא הקפידה על ניהול תקין. עובדי המועצה לא היו מודעים ברוב המקרים לנהלי העבודה.
- 5.2 הביקורת מציינת כי לאורך כול שלבי עבודת הביקורת היא נתקלה בקשיים מרובים לקבלת נתונים ומידע מהמועצה הדתית בשל חילופי היו"ר, זאת למרות שיתוף הפעולה לה זכתה מעובדי המועצה הדתית אשר לא תמיד ידעו להשיב לשאלותיה של הביקורת בשל חוסר מעורבותם בנושאים מסויימים.
- 5.3 בעת שנתמנה היו"ר הנוכחי, ניתן היה להשלים את הביקורת, לאחר שנתקבלו התשובות לשאלות וההתייחסויות לממצאי הביקורת. בשלב זה בוצע תיקון של חלק מהליקויים עליהם מצביעה הביקורת בדוח זה.
- 5.4 בסיכום הביקורת, כתב יו"ר המועצה הדתית כי דוח הביקורת מקיף, מקצועי ומעמיק, וכי הוא רואה חשיבות רבה ביישומו ובהטמעת הערות הביקורת. לדבריו, אין ספק כי מדובר בכלי עזר שיסייע למועצה הדתית להתנהל טוב יותר בעתיד.

6. פיקוח העירייה על המועצה הדתית

- 6.1 ממצאי הביקורת מעלים כי למרות שהעירייה מעבירה כספים בשיעור ניכר למועצה הדתית (מעל ל- 60% מתקציבה של המועצה הדתית), רמת הבקרה והפיקוח של העירייה אחר התנהלותה הכספית של המועצה הדתית, ואף תדירותם נמוכה עד מאוד, עד כדי כך שניתן לומר שהם לא מתקיימים.
- 6.2 בהתאם לסעיף 9(א)(1) לחוק שירותי הדת, היה על העירייה לקבל את הצעת התקציב מהמועצה הדתית ולמסור הודעה בכתב תוך שלושים ימים על הסכמתה לתקציב שקבעה המועצה, או, לחילופין, למסור הודעה בכתב לשר ולמועצה על אי הסכמתה לתקציב שקבעה המועצה, ולפרט את נימוקיה.
- 6.3 הצעות התקציב של המועצה הדתית אינן מוגשות לעירייה, ואף לא הדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים. מכאן, שהעירייה לא רק שאינה מהווה גורם מאשר בהכנת התקציב (אותו היא מממנת כאמור בשיעור ניכר של לפחות 60% מתקציבה של המועצה הדתית), אלא אף אינה גורם שבדק, מבקר או עורך מעקב כולשהו אחר פעולותיה הכספיות השוטפות של המועצה.
- 6.4 העירייה לא פעלה לקבל את הצעת התקציב מהמועצה הדתית, ואף לא מנעה בשל כך את העברת השתתפותה הכספית בהתאם לחוק שירותי הדת למועצה הדתית.

6.5 עניין זה בעייתי ביותר במהותו ואינו יכול להישאר במתכונתו. על העירייה מוטלת החובה לערוך פיקוח ובקרה אחר פעולותיה הכספיות של המועצה הדתית, ולוודא כי השימוש שעושה המועצה הדתית בתקציבה הינו בהתאם לחוק, ובהתאם לאישורים שקיבלה מהגורמים המוסמכים.

6.6 בסיכום הביקורת, הורה מנכ"ל העירייה ליו"ר המועצה הדתית להגיש את הצעת התקציב של המועצה הדתית לאישור מועצת העיר, ואליה יצורף הדו"ח הכספי המבוקר של המועצה הדתית.

6.7 על פי חוק שירותי הדת (סעיף 12), יש להחתים על הסכמים של המועצה הדתית עם גורמים שונים את ראש הרשות המקומית ואת יו"ר המועצה הדתית. למרות קיומם של הסכמים בכתב במועצה הדתית, לא נמצאה חתימתו של ראש העיר על הסכם כולשהו של המועצה הדתית.

7. כהונת יושבי הראש של המועצה הדתית

7.1 במועצה הדתית בבת ים כיהן עד לסוף שנת 2013 ב.א., ולאחר שפרש מרצונו מונה על ידי המועצה הדתית יו"ר חדש, הרב נ.מ. בחודש דצמבר 2014, פרש יו"ר המועצה האחרון מתפקידו, וזאת לאחר שחלפה שנה מיום הבחירות לרשויות המקומיות וטרם נבחר הרכב חדש למועצה הדתית בבת ים.

7.2 על פי תקנות חוק שירותי הדת (ניהול מועצות), התש"ל - 1970, סעיף 4, היה על חברי המועצה הדתית לבחור באחד מחבריה לראש המועצה בהצבעה גלוייה ברוב קולות של הנוכחים, או בצורת הצבעה שאותה דרשו שליש מהנוכחים בישיבה.

7.3 בפועל, בשל העובדה כי לא נבחר הרכב חדש למועצה הדתית, וזאת תוך שנה מיום הבחירות לרשויות המקומיות, לא התקיימה בחירה של יו"ר מועצה, לאחר פרישתו של הרב נ.מ.

7.4 לאור זאת, מינה המשרד לשירותי דת ממונה מטעמו שיפקח על התנהלות המועצה הדתית בבת ים עד לחידוש הרכבה של המועצה הדתית, אשר אמורה לבחור מבין חבריה יו"ר למועצה הדתית, כנדרש.

7.5 כאמור לעיל, בחודש יולי 2015, מינה השר לשירותי דת את ב.א. (שכיהן בתפקיד זה בעבר) ליו"ר המועצה הדתית.

7.6 על רקע כהונתו בעבר של יו"ר זה, הוא הדגיש בפני הביקורת כי כניסתו לתפקיד בסוף שנת 2009 לוותה בקשיים רבים, ובעיקרם הלנת שכרם של עובדי המועצה הדתית חודשים רבים קודם לכן. הקשיים התבטאו הן בחוסר המוטיבציה של העובדים לשתף פעולה על רקע הלנת השכר, והן בקושי להגיע להסכם פשרה בסכום הכספי שהמועצה הדתית תוכל לשלם ולהתחיל דרך חדשה.

- 7.7 בסופו של תהליך ארוך ומייגע בהובלתו של יו"ר המועצה, הסכם הפשרה עם העובדים על הלנת שכרם, הסתכם ב- 350,000 ₪, לאחר שהתביעה הכספית המקורית היתה שני מיליון וחצי ₪.
- 7.8 במקביל, החל יו"ר המועצה בהוצאתם לפרישה של מספר עובדים רב מבין עובדי המועצה הדתית (19 עובדים מתוך 31 עובדים), לאור חוסר שביעות רצונו מתפקודם.
- 7.9 יו"ר המועצה נותר עם מעט עובדים, שאיתם החל בבנייה מחדש של תהליכי העבודה במועצה הדתית, וזאת תוך כדי תהליך של למידה.

8. הרכב המועצה

- 8.1 בהתאם לחוק שירותי הדת (סעיף 3 א'), השר קובע את מספר חברי המועצה (בתנאי שמספרם לא יעלה על מספר חברי מועצת העיר), והמועמדים לחברות במועצה מוצעים, כדלקמן: על ידי שר הדתות – 45% מסך החברים, הרשות המקומית – 45% מסך החברים והרבנות המקומית – 10% מסך החברים.
- 8.2 השר אמור היה לחדש את הרכבה של המועצה הדתית עד לתום שנה מיום בחירת המועצה של הרשות המקומית (סעיף 6 בחוק). מועצת העיר נבחרה בחודש אוקטובר 2013, אולם, עד לתום מועד הביקורת (אוקטובר 2015), לא חודש הרכבה של המועצה הדתית, ולכן בסוף שנת 2014 פוזרה המועצה, ולמעשה מאז לא התכנסה כלל.
- 8.3 בתום הביקורת, בחודש דצמבר 2015, חודש הרכבה של המועצה הדתית. יו"ר המועצה התחייב להטמיע את הערות הביקורת בתחום קיום הישיבות בתדירות הנדרשת ורישום פרוטוקול מקיף ומלא של הישיבות.
- 8.4 הביקורת מציינת כי בהעדרם של חברי המועצה הדתית לא ניתן לנהל נושאים הנוגעים לפעילות המועצה הדתית, ובהם: הגדרת נוהלי העבודה, ניהול ועדות בתחומים השונים, קבלת החלטות הנוגעות לניצול התקציבי למטרות השונות ועוד.
- 8.5 כאמור לעיל, בחודש יולי 2015, מונה על ידי שר הדתות יו"ר למועצה הדתית (ב.א.), ולדבריו, כעת מתקיים הליך לבחירתם של חברי המועצה על פי החוק.
- 8.6 על פי התיעוד ברישומי המועצה הדתית, חברי המועצה הדתית שכיהנו עד לפיזור מנו שמונה חברים בהם: יו"ר המועצה הדתית, סגניתו וגזבר המועצה.
- 8.7 כול חברי המועצה הדתית, מלבד יו"ר המועצה, לא קיבלו שכר על פעילותם במועצה הדתית. נמצא כי לגזבר המועצה שולמו החזרי הוצאות בסכומים נמוכים עבור הוצאות הטלפון ולסגנית היו"ר.
- 8.8 על פי החוק (סעיף 6 ג'), על חברי המועצה הדתית לחתום על הצהרת אמונים. הביקורת לא מצאה תיעוד לכך שחברי המועצה הדתית אכן חתמו על הצהרה זו.

- 8.9 הביקורת מצאה כי במהלך השנים 2013 ו-2014, התכנסה המועצה פעמים ספורות ביותר (כ- 5 פעמים בלבד), למרות שעל פי תקנות שירותי הדת היהודיים היה עליה להתכנס לפחות אחת לחודש.
- 8.10 בפרוטוקולים של ישיבות המועצה כמעט ולא נמצא תיעוד לכך שהתקבלו החלטות בהצבעה.
- 8.11 הביקורת לא מצאה כול תיעוד לכך שנבחרו חברים לוועדות השונות החיוניות לפעילות המועצה הדתית, ישיבות הוועדות אם התקיימו לא תועדו, כך שלא ברור האם התקיימה כלל פעילות של ועדות המועצה.

9. רבני העיר

- 9.1 על פי חוק שירותי הדת היהודיים, תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשס"ז - 2001, סעיף 3 (א): "ליישוב שהוא עירייה או מועצה מקומית יהיה רב אחד שיכהן במשרה מלאה".
- 9.2 בעיר בת ים כיהנו בעבר שני רבנים ראשיים, רב ספרדי ורב אשכנזי. בעת הביקורת כיהן רב ראשי אחד בעיר (הרב הספרדי), וזאת לאחר פטירתו של הרב האשכנזי שכיהן יחד איתו. במהלך הביקורת פרש הרב הספרדי לגימלאות ולקראת תום הביקורת נפטר, כך שכיום לא מכהן רב ראשי בעיר בת ים, אלא רבני שכונות בלבד.
- 9.3 על מנת למנות רב ראשי בעיר יש לקיים בחירות, כפי שמפורט בהוראות חוק שירותי הדת, וזאת לאחר שהשר לשירותי הדת יחליט ויודיע על כך ברשומות, למועצת הרשות המקומית ולמועצת הרבנות הראשית.
- 9.4 הביקורת מצאה כי למרות שכיום לא מכהן רב ראשי בעיר בת ים, טרם בוצעו ההליכים הנדרשים על פי החוק לבחירתו.
- 9.5 לדברי יו"ר המועצה (ב.א.), קיימת כוונה למנות רב ראשי לעיר, והנושא מצוי בתהליך.

10. ממונים על המועצה הדתית

- 10.1 על פי החוק (סעיף 6 ב-2 - 7) – במקרה בו לא חודש הרכב המועצה הדתית עד המועד שצויין לעיל (שנה מתום הבחירות לרשות המקומית), השר ימנה צוות בן שני חברים שימלאו את התפקידים שאותם מוסמכת המועצה למלא לפי חוק. ממונים אלו יהיו בעלי הסמכויות והחובות של המועצה, כאשר לאחד מהם יעניק השר סמכות הכרעה.
- 10.2 הביקורת בדקה ומצאה כי השר מינה ממונה אחד בלבד (במקום שניים), יו"ר המועצה הדתית בעיר רמת גן.
- 10.3 הממונים רשאים לחתום בשם המועצה הדתית על המחאות ועסקאות שיחייבו אותה. מבין שני הממונים, רק אחד מהם (בעל סמכות ההכרעה) זכאי לתשלום שכר.

11. חשב מלווה

11.1 המועצה הדתית פועלת תחת חשב מלווה, וזאת כתנאי בהסכם ההבראה שנחתם בשנת 2010 מול המשרד לשירותי דת, שהעניק למועצה הדתית תמיכה כספית והלוואה על מנת לאזן את מצבה הכספי.

11.2 על פי תקנות שירותי הדת היהודיים (ניהול מועצות), התשי"ל - 1970, סעיף 26 ג' (א):

11.2.1 החשב המלווה למועצה יהיה ממונה על קביעת תקציב המועצה ועל גביית אגרות אשר המועצה מוסמכת לגבות לפי כול דין.

11.2.2 דבר מינויו של החשב המלווה יצוין בכול מסמך של המועצה שהוא בעל משמעות כספית בנוסח שיקבע השר, וההתחייבויות הכספיות של המועצה יבוצעו באישור מראש ובכתב של החשב המלווה.

11.2.3 מינוי אדם לעובד המועצה ייעשה באישור החשב המלווה מראש ובכתב את העסקתו ואת תנאי העסקתו.

11.2.4 ראש המועצה ועובדי המועצה חייבים למלא אחר הוראות החשב המלווה, שניתנו במסגרת סמכויותיו ומכוחו.

11.3 הביקורת בדקה ומצאה כי מסמכים כספיים, כגון חתימת הסכם עם ארגון לה"ב, לא נשאו את חתימתו של החשב המלווה. לדברי יו"ר המועצה הדתית, קיים עותק מההסכם עליו חתום החשב המלווה, אולם, הוא אינו מתויק במשרדי המועצה הדתית.

11.4 מאידך, מצאה הביקורת התכתבויות של החשב המלווה עם יו"ר המועצה הדתית הנוגעות לתקני כוח האדם במועצה. התכתבויות אלו כללו אישור או מניעת אישור של העסקת עובדים במועצה וכן הנחיות לביצוע.

11.5 בפגישה שערכה הביקורת עם החשב המלווה הוצגו בפניו ממצאי הביקורת הרלוונטים לפיקוחו והתקבלה התייחסותו לממצאים. בנוסף, סקר החשב המלווה בפני הביקורת את דרכי פעולותיו אל מול המועצה הדתית.

12. תקציב

12.1 על פי חוק שירותי הדת היהודיים, הממשלה והרשות המקומית מחוייבות לשאת בהוצאות התקציב של המועצה הדתית (סעיפים 11א' – 11 ז' לחוק).

12.2 בהתאם לחוק, תקציב המועצה הדתית אמור להיות ממומן 40% מתקציב הממשלה ו-60% מתקציב הרשות המקומית, וזאת לאחר ניכוי ההכנסות.

12.3 המועצה הדתית רשאית לגבות אגרות תמורת השירותים שהיא מעניקה, וזאת בהתאם לתעריף האגרות שנקבע בחוזר מנכ"ל המשרד לשירותי דת.

- 12.4 הביקורת בדקה ומצאה כי תקציב העירייה בשנים 2012 ו-2013, הסתכם בשיעור הגבוה מ-60% מתקציב המועצה הדתית, וזאת בשל תקציבים מיוחדים (תמיכות בנזקקים, תמיכות בבתי כנסת, שיפוצים במבנה המועצה ובמקוואות וכו'), שהעניקה העירייה למועצה הדתית מעבר לסכום התקציב אותו היא חייבת לתת במסגרת החוק.
- 12.5 המשרד לשירותי דת העביר למועצה הדתית את תקציבו בשיעור של 40% מתקציב המועצה, ואף קצב תמיכות נוספות, כגון לשיפוצים במבנה המועצה ובמקוואות.
- 12.6 המועצה הדתית גבתה אגרות מהקהל לו העניקה את שירותיה, אולם, ההכנסות מאגרות אלו הסתכמו בשיעור של פחות מ-10% מתקציבה הכולל של המועצה הדתית.
- 12.7 פירוט של הסכומים מופיע בפרק ד' – הניהול הכספי – דוחות נתונים.
- 12.8 הביקורת בדקה ומצאה כי לשנות הכספים 2012 ו-2013 הוכנו והוגשו הצעות תקציב למשרד לשירותי דת בלבד. מנגד, נמצא כי העירייה לא התריעה כלפי הנהלת המועצה הדתית על כך שהצעות התקציב לא הועברו לאישורה.
- 12.9 הצעת התקציב לשנת 2013 אושרה בישיבת המועצה הדתית בתאריך 25.4.2013. מועד זה הינו באיחור ניכר משום שהוא נעשה בדיעבד לפחות לגבי חלק משנת הפעילות.
- 12.10 לדברי יו"ר המועצה הדתית, האיחור בהגשת התקציב נבע מקיומן של הבחירות לראשות הממשלה ולכנסת אשר עכבו את אישור תקציב המדינה.
- 12.11 הביקורת לא מצאה מסמך המתעד את התאריך בו אישר המשרד לשירותי דת את תקציב המועצה הדתית לשנה זו, אולם, ברור שהוא ניתן זמן רב לאחר אישור תקציבה של העירייה, הכולל השתתפותה של העירייה בתקציב המועצה הדתית.
- 12.12 לא ניתן היה להתחקות אחר המועד בו אושרה הצעת התקציב של המועצה הדתית לשנת 2014, אולם, מהמסמכים המצויים במועצה הדתית עולה כי היא הוגשה למשרד לשירותי דת באיחור ניכר.
- 12.13 ניתן להסיק כי המועצה הדתית פעלה בשנים אלו במרבית התקופה בחוסר בהירות לגבי סך התקציב שיאושר לה בסופו של דבר.

13. מכרזים

- 13.1 על פי חוק חובת המכרזים, מועצה דתית מחוייבת לערוך מכרז פומבי קודם להתקשרות בחוזה לביצוע עסקה בטובין, או לביצוע עבודה, או לרכישת שירותים.
- 13.2 הביקורת מצאה כי המועצה הדתית לא ערכה כול מכרז. יו"ר המועצה הדתית מסר לביקורת כי מעתה יינתן דגש לעריכת מכרזים בהתאם לחוק ולתקנות.

14. תכנית ההבראה

- 14.1 על רקע היותה של המועצה הדתית גרעונית, החל בשנת 2009, תהליך הדרגתי של הבראה במועצה הדתית בת ים, במטרה להביאה לאיזון בתקציב השוטף החל משנת 2009 ואילך, ולכיסוי הגרעון הנצבר.
- 14.2 סה"כ הגרעון הנצבר עד ליום 31.12.2008 הסתכם ב- 7,461,000 ₪.
- 14.3 בחודש אוגוסט 2010, התחייבה המועצה הדתית בהסכם כתוב ומסודר לבצע את הסדר ההבראה במלואו. הממשלה התחייבה בהסכם זה להעביר סיוע כספי כתמיכה לשם יישום התכנית לסגירת הגרעון הכספי, כדלקמן : 3,731,000 ₪ - מענק כספי ו- 3,730,000 ש"ח - הלוואה לשבע שנים.
- 14.4 כיסוי הגרעון המצטבר ייעשה בשלבים ויהיה מותנה בביצוע חלקה של המועצה הדתית בהתאם להסדר ההבראה.
- 14.5 על פי הסדר זה, במידה שיתברר במהלך שנות ההסדר כי המקורות שעומדים לרשותה בפועל נמוכים יותר, מתחייבת המועצה הדתית לצמצום הוצאותיה, באופן שביצוע התקציב השוטף יהיה מאוזן בהתאם לאבני הדרך של תכנית ההבראה.
- 14.6 בהסכם זה נקבע כי צעדי ההתייעלות שעל המועצה הדתית לנקוט הם, כדלקמן :
- 14.6.1 פיטורי/הפרשת עובדים בסך כולל של 825,000 ₪.
- 14.6.2 צמצום ההוצאות בסך כולל של 180,000 ₪.
- 14.6.3 הגדלת ההכנסות בסך כולל של 39,000 ₪.
- 14.7 מנגד, לפרישת העובדים צפויות עלויות בסך של 1,191,607 ₪.
- 14.8 כאמור, המשרד לשירותי דת העמיד רואה חשבון, המשמש כחשב מלווה למועצה הדתית, על מנת ללוות את התנהלותה במהלך שבע שנים מיום החתימה על הסדר ההבראה, כלומר עד חודש יולי 2017.
- 14.9 החשב המלווה התווסף כחתימה שלישית ומחייבת בכול המסמכים הכספיים, ההסכמים וההתקשרויות, לרבות כול הקשור בנושא עובדים ויאשר כול הוצאה כספית, לרבות תשלום שכר ותנאיי פרישה של עובדים.
- 14.10 המשרד לשירותי דת העמיד בודק מטעמו לפקח על יישום הסדר ההבראה. הביקורת לא מצאה במשרדי המועצה הדתית תיעוד לבדיקות אלו, אולם, לדברי יו"ר המועצה הדתית, בבדיקות אלו בוצעו מעת לעת.
- 14.11 בעלי זכות החתימה על ההתחייבויות הכספיות של המועצה, ובכללם ביצוע הפעולות בחשבונות הבנקים של המועצה הדתית, הינם : יו"ר המועצה הדתית, גזבר המועצה (בהעדר אחד מהם יחליפו מ"מ יו"ר המועצה), והחשב המלווה.

14.12 המועצה הדתית התחייבה שלא לקלוט עובדים חדשים בכול דרך שהיא (כולל חברות כ"א, חשבוניות וכד'). כמו כן, התחייבה שלא לחתום על הסכמים עם העובדים ולא לשלם לאף עובד תוספות שכר חדשות או/ו להגדיל תוספות ישנות, אלא, באישור אגף התקינה, הפיקוח והבקרה, והממונה על השכר.

14.13 הביקורת מצאה כי העירייה לא היוותה צד בהסכם הבראה זה ואף נציג מטעמה אינו חתום על ההסכם, אולם, מטבע הדברים, השתתפותה הכספית הגבוהה של העירייה (בשיעור של לפחות 60%) בתקציב המועצה הדתית מחייב את התערבותה ופיקוחה על יישום הסדר זה.

14.14 הביקורת לא מצאה כול דוח או מסמך כתובים שיעידו כי נערך פיקוח על יישום תכנית ההבראה במועצה הדתית מטעם העירייה.

15. מבנה המועצה

15.1 פעילות המועצה הדתית מנוהלת במבנה אשר הינו בבעלות העירייה, ועד היום, למרות השימוש שעושה המועצה הדתית במבנה במשך שנים רבות, לא הושלמה הקצאתו למועצה, כנדרש על פי החוק.

15.2 במסגרת הליך ההקצאה העיר משרד הפנים לעירייה כי בהסכם החכירה בין העירייה ובין המועצה הדתית, התמורה הכספית מסתכמת בשקל אחד בלבד לכול התקופה (כ- 25 שנים), ודרש לקבוע תמורה כספית שעל המועצה הדתית לשלם לעירייה תמורת החכירה, על בסיס חוות דעת שמאית המעריכה את שווי הקרקע והנכס, וזאת בהתחשב במטרת השימוש בנכס.

15.3 משרד הפנים סבור כי לאור העובדה ששיעור ההשתתפות של העירייה בתקציב המועצה הדתית נקבע בדין, ובשים לב למטרת השימוש, נראה כי אין זה ראוי שהעירייה תחכיר את הנכס למועצה הדתית ללא תמורה כספית.

15.4 על פי ממצאי הביקורת, דרישה זו לא בוצעה עד היום, וזאת בשל חילוקי דעות בין העירייה למועצה בנוגע לשווי הקרקע והנכס. לפיכך, לא הושלם תהליך הקצאת המבנה למועצה הדתית, וזאת כאמור בניגוד לחוק.

15.5 לדברי יו"ר המועצה הדתית, הוא חלוק על עמדת משרד הפנים בדבר תשלום דמי חכירה לפי שומה. לדעתו, יש להמשיך את ההסדר הקיים לפיו החכירה ניתנת כנגד תשלום סמלי. עמדה זו הועברה במכתב היועץ המשפטי של המועצה הדתית אל העירייה, בחודש אוגוסט 2015. הוזמנה שומה נגדית והעניין עדיין בטיפול.

16. תשלומי ארנונה

16.1 המועצה הדתית מחוייבת בתשלומי ארנונה בגין מבנה המועצה הדתית והשטחים המשמשים כאולם אירועים.

16.2 הביקורת בדקה ומצאה כי בחשבון הארנונה של המועצה הדתית קיים חוב של 130,000 ₪, נכון לחודש ספטמבר 2015, שטרם הוסדר.

יתרת חוב זו נוצרה החל משנת 2012, לאחר שהעירייה ביצעה מדידה מחודשת של שטחי מבנה המועצה, וכתוצאה מכך נוספו למועצה שטחים המחוייבים בתשלומי הארנונה.

16.3 בתום הביקורת, דיווח גזבר העירייה כי יתרת חוב זו משולמת בתשלומים באמצעות הוראת קבע.

16.4 המועצה הדתית מחוייבת גם בתשלומי המים בהתאם לצריכה השוטפת במבנה המועצה הדתית. תשלומים אלו משולמים באמצעות הוראת קבע ולא קיימת יתרת חוב בגינם.

17. שיפוץ מבנה המועצה הדתית

17.1 בשנים 2011-2013, בוצעו שיפוצים נרחבים ביותר במבנה המועצה הדתית, הכולל קומת קרקע ושתי קומות נוספות. עלות השיפוצים שנערכו בשנים 2012-2013, הסתכמה בכ- 2.6 מיליון ₪, לפחות. בעלויות אלו נכללו עבודות השיפוצים וכן רכישת ריהוט וציוד רב ויקר ערך, אשר מומנו בעיקר מתקציבים מיוחדים שהעבירו העירייה והמשרד לשירותי דת למועצה הדתית לנושא זה.

17.2 בשנים 2012-2013, השתתפה העירייה בהוצאות השיפוצים במבנה המועצה הדתית בסך כולל של **מיליון ₪**. לשם כך, נחתמו הסכמים בין העירייה והמועצה הדתית, המסדירים את הנושא.

17.3 הביקורת בדקה ומצאה כי למרות קיומם של ההסכמים שנחתמו **בדיעבד**, לא נערכה בקרה מספקת הכוללת תכנית שיפוצים מאושרת מראש וסיורים במבנה לשם בקרה אחר הביצוע בהתאם לתכנית. הביקורת מצאה כי שולמו גם תשלומים שאינם בגדר השיפוצים במבנה.

17.4 לסיכום, הרושם המתקבל הוא, שלמועצה הדתית היתה "יד חופשית" בניהול השיפוצים.

17.5 הביקורת סיירה במבנה והתרשמה מההשקעה הכספית הגבוהה שהושקעה בו ובעיקר מרמת איכותם של החומרים, הריהוט והציוד שנרכשו. עם זאת, הביקורת סבורה כי הדבר אינו עולה בקנה אחד עם מצבה הכספי הירוד של המועצה הדתית, והעובדה כי היא מצוייה עדיין בתכנית הבראה על פיה יש לפעול בצמצום ובחיסכון.

17.6 לדברי יו"ר המועצה הדתית, מבנה המועצה היה במצב גרוע, לא כיבד את לקוחות המועצה והיה בלתי אפשרי להימנע משיפוצו. בנוסף, התקבלו כספים למטרה זו מגורמי חוץ (העירייה והמשרד לשירותי דת).

17.7 בנוסף, בולטים לעין היו המשרדים המפוארים והמצויידיים בריהוט וציוד יקרים מאד, שלמעשה אינם מאויישים כלל, או המשרדים המאויישים באופן חלקי, בשל מצבת כוח האדם המצומצמת הקיימת במועצה הדתית.

17.8 יש לציין כי באולם האירועים ובמשרדי ארגון לה"ב המצויים במבנה המועצה הדתית וכן בבית הכנסת הצמוד למבנה זה, בוצעו שינויים בתקופות קודמות ומתקציבים אחרים.

17.9 למרות השיפוצים הנרחבים שבוצעו במבנה המועצה, הוא אינו נגיש לציבור הנכים. קבלת הקהל מתבצעת ברובה בקומה השנייה והשלישית של המבנה, והדבר מקשה על ציבור הנכים. לדברי יו"ר המועצה הדתית, בוצעה הכנה לבניית מעלית במבנה, אולם, מעלית זו לא הותקנה בשל בעיית תקציב. בתום הביקורת, מסר יו"ר המועצה הדתית כי השנה תותקן מעלית במבנה.

18. פעילות המועצה

18.1 במסגרת הסמכויות שהוענקו למועצה הדתית בחוק ובתקנות, מספקת המועצה הדתית לתושבי העיר שירותי דת בתחומים הבאים:

כשרות ושחיטה

18.2 המועצה הדתית מפקחת על תחום הכשרות בהתאם לחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980, ומכוח חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג-1983, ואחראית על מתן תעודות הכשר לבתי העסק בתחומי היישוב.

18.3 בישיבת המועצה הדתית מחודש יוני 2013, דווח כי מספר העסקים בעלי תעודת הכשרות בעיר עלה מ- 85 עסקים ל- 135 עסקים. הדבר נבע כתוצאה מפעילותה של מחלקת הכשרות במועצה הדתית, ובראשה מנהל המחלקה.

18.4 במחלקה זו הוכנס ציוד אלקטרוני משוכלל ביותר המאפשר לעקוב אחר פעילותו של המשגיח בכול אחד מבתי העסק בעלי תעודת הכשרות.

נישואין

18.5 המועצה הדתית הינה הגוף המוסמך מכוח החוק לרשום זוגות יהודיים הנישאים בנישואין אורתודוכסים באמצעות הרב המקומי הרושם נישואים בהתאם לפקודת הנישואין והגירושין (רישום) ומכוח חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980.

18.6 במחלקת הנישואין מועסקים רבנים רושמי נישואין ומזכירת המחלקה.

18.7 על פי הנתונים הקיימים במחלקה זו, חלה בשנת 2013 ירידה במספרם של הזוגות המבקשים להינשא וירידה זו המשיכה גם בשנת 2014.

ההסכם עם ארגון "להב"

- 18.8 במסגרת שירותי המועצה הדתית להדרכת כלות וחתנים, התקשרה המועצה הדתית בשנת 2013, בהסכם בכתב עם ארגון לה"ב (עמ"ר) לתקופה של חמש שנים עם אופציה להארכתו.
- 18.9 הביקורת לא מצאה על גבי הסכם זה את חתימתם של יו"ר המועצה או/ו ראש העיר, כפי שמחוייב על פי חוק שירותי הדת (סעיף 12). בנוסף, לא נמצאה חתימתו של החשב המלווה על הסכם זה, למרות הנחייתו של המשרד לשירותי דת. לדברי יו"ר המועצה, קיים הסכם חתום על ידי החשב המלווה במשרדו של החשב.
- 18.10 על פי ההסכם, קיימת מערכת תשלומים הדדית בין המועצה הדתית וארגון לה"ב, כך שהארגון משלם למועצה דמי שכירות עבור המשרדים בהם הוא פועל והמצויים במבנה המועצה, והמועצה משלמת לו מנגד תמורת שירותי ההדרכה שהארגון נותן לכלות וחתנים.
- 18.11 הביקורת בדקה את התשלומים והתקבולים במסגרת הסכם זה ומצאה כי לא ניתן לבדוק נושא זה עד היסוד בשל חוסר במסמכים, אי בהירות לגבי העניינים שסוכמו וכו' (פירוט בפרק א'). בנוסף, לא נמצאו נוהלי עבודה שיסדירו את ניהול ההתחשבות הכספית בין שני הגורמים הנוגעים לתקבולים ולתשלומים כתוצאה מהסכם זה.
- 18.12 התשלומים שביצעה המועצה הדתית במסגרת הסכם זה לארגון לה"ב הסתכמו במאות אלפי שקלים לשנה, כדלקמן: שנת 2012 - 246,500 ₪, שנת 2013 - 352,000 ₪, ושנת 2014 עד חודש ספטמבר - 468,000 ₪.
- 18.13 לא התקבל הסבר כיצד התשלומים של המועצה הדתית לארגון לה"ב עבור שירותי הדרכת כלות וחתנים עלו בשיעור כה ניכר למרות שהנתונים מציגים ירידה במספרם של הזוגות שנרשמו לנישואין.
- 18.14 יו"ר המועצה מסר לביקורת כי ארגון לה"ב מבצע הדרכת זוגות המתעתדים להינשא וההתקשרות עימו נועדה לשפר את השירות לאזרח. המועצה הדתית בת ים, כיתר המועצות הדתיות ברחבי הארץ, נאלצת להתמודד בשנים האחרונות עם זליגה מתמשכת של נרשמי נישואין לארגון צה"ר ופעילות ארגון לה"ב נותנת מענה לתחרות זו.
- 18.15 מנגד, שילם ארגון לה"ב למועצה הדתית דמי שכירות בסך של 106,800 ₪ בשנת 2012, 93,000 ₪ בשנת 2013, ו-119,000 ₪ בשנת 2014 (עד חודש ספטמבר).
- 18.16 בתום הביקורת הוצג הסכם מחודש מרץ 2015, שחתמה המועצה הדתית עם ארגון "לה"ב", על פיו תשלם המועצה לארגון לה"ב סך של 280 ₪ עבור כול כלה או חתן שיקבלו הדרכה. מנגד, בוטלו תשלומי השכירות של ארגון לה"ב למועצה הדתית. כמו כן, הוצגו דוגמאות של רשימות מקבלי ההדרכה החיוניים להתחשבות הכספית.

קבורה

18.17 במקצת מהמועצות הדתיות קיימות מחלקות קבורה, אשר דואגות להיבטים המנהליים בסידורי קבורת הנפטר. במועצה הדתית בבת ים אין מטפלים בנושאי הקבורה כלל.

עירובין

18.18 המועצה הדתית אחראית בין היתר על הקמה, הרחבה ותחזוקה של קווי עירוב. המועצה הדתית בבת ים אחראית בעיקר על תחזוקה שוטפת של קו העירוב הקיים.

מקוואות

18.19 המועצה הדתית אחראית על תחזוקה ותפעול של המקוואות הציבוריים הקיימים בעיר.

18.20 בעיר בת ים פועלים שלושה מקוואות, מהם שניים במבנים חדשים שנבנו בשנים האחרונות, והשלישי מבנה ששופץ לאחרונה.

18.21 הביקורת בחנה את מספרן של הנשים הטובלות במקוואות אלו, ומצאה כי בשנת 2013 ואף בשנת 2014 (שנבדקה באופן חלקי), חל גידול במספרן של הנשים הטובלות, המשתמשות בשירותי המקוואות (ראה פירוט בפרק א').

תרבות תורנית

18.22 המועצה הדתית מקיימת פעילות תרבות תורנית הכוללת הרצאות, טיולים, מופעים, חלוקת פרסומים ועוד. בחלק מהמקרים פעילות זו נעשית בשיתוף עם העירייה אשר מסייעת גם בתמיכה כספית למימון פעילות זו.

18.23 הביקורת בדקה ומצאה כי שיתופי הפעולה של המועצה הדתית עם המחלקה לתרבות תורנית בעירייה הצטמצמו במרוצת השנים האחרונות עד מאד. בנוסף, פעילויות של מחלקת התרבות התורנית הועברו לטיפול של המועצה הדתית או/ו מחלקות אחרות בעירייה (כגון: מחלקת מורשת). כתוצאה מכך הצטמצם גם תקציבה השנתי של המחלקה לתרבות תורנית.

18.24 הביקורת לא מצאה כול הסבר לכך, וסבורה כי בתהליך זה מצטמצמת עד מאוד מהותה של מחלקת התרבות התורנית. בנוסף, לא מתקיים תיאום בנוגע לפעילויות בתחום התרבות התורנית המתבצעות על ידי כול אחד מהגורמים.

18.25 בסיכום הביקורת, דיווח יו"ר המועצה הדתית כי כיום מתקיימת ועדת היגוי בהשתתפות נציגי היחידות העוסקות בתרבות התורנית לפעילות משותפת ומתואמת.

תמיכה במוסדות דת

18.26 המועצה הדתית תומכת תמיכה כספית במוסדות דת, ובעיקר בשיפוץ ותחזוקת בתי הכנסת ובפעילות תרבותית תורנית המתקיימת בהם או מחוצה להם.

18.27 פירוט על המוסדות בהם תמכה המועצה, ההיקף הכספי של התמיכות ואופן ניהולן בהמשך בדוח זה.

19. מצבת כוח האדם

19.1 במועצה הדתית מועסקים כיום 26 עובדים, בהיקפי משרות משתנים ובתחומי עיסוק שונים. היקף משרתם של כלל העובדים מסתכם ב- 19.65% משרות. מלבדם, מועסקים ארבעה עובדים נוספים במשרות זמניות לעבודות ניקיון ומילוי מקום.

19.2 הביקורת בדקה את תיאורי המשרות, מספר המשרות (עובדים) והיקפיהן בהשוואה לתקן המאושר של המשרד לשירותי דת. בנוסף, נבדק אופן ניהול כוח האדם במועצה הדתית, ובכללו, אופן יישום התחייבויותיה של המועצה הדתית במסגרת הסכם ההבראה המתואר לעיל.

19.3 ממצאי הביקורת העלו כי קיימות חריגות לא מבוטלות בהעסקתם של עובדי המועצה הדתית בהשוואה לתקן ולתנאי הסכם ההבראה.

19.4 במועד הביקורת מנתה מצבת כוח האדם במועצה הדתית את בעלי התפקידים הבאים:

19.4.1 רב עיר ראשי (שפרש לגימלאות ונפטר במהלך הביקורת).

19.4.2 4 רבני שכונה (אחד פרש במהלך הביקורת) + 2 קייסים.

19.4.3 יו"ר המועצה הדתית (שפרש מתפקידו בסוף 2014 ובחודש יולי 2015 מונה יו"ר חדש).

19.4.4 מזכיר המועצה הדתית.

19.4.5 מזכיר ליו"ר המועצה - 50% משרה.

19.4.6 מנהל מחלקת כשרות.

19.4.7 4 מפקחי כשרות.

19.4.8 מנהלת חשבונות - 50% משרה.

19.4.9 מזכירת מחלקת הנישואין - 50% משרה.

19.4.10 מזכירת הרבנים/הכשרות - 50% משרה.

19.4.11 7 בלניות (340%) + בלן (63%).

19.4.12 מפקח עירובין + תחזוקה - 50% משרה.

19.4.13 עובד ניקיון במבנה המועצה.

19.4.14 עובדי ניקיון במקוואות.

19.5 מצבת זו כללה עובדים שהעסקתם אינה מאושרת בהתאם למצבת תקן העובדים שקבע המשרד לשירותי דת, כדלקמן: מזכירת מחלקת הנישואין בהיקף של 50%, מזכיר למועצה הדתית בהיקף של 50%, אחראי מקוואות בהיקף של 50%.

19.6 על פי תקן המשרד לשירותי דת, המעודכן לחודש דצמבר 2013, תקן המשרות היה אמור להסתכם ב-15.70 משרות. בפועל, העלו ממצאי הביקורת כי במועצה הדתית מועסקים 26 עובדים, בהיקף משרות המסתכם ב-19.65 משרות. כלומר, הביקורת העלתה בבדיקתה כי קיים פער של 3.95 משרות בין התקן המאושר על ידי המשרד לשירותי דת ובין היקף המשרות בפועל של העובדים המועסקים במועצה הדתית, וזאת ללא התייחסות להחלטות שהתקבלו מאוחר יותר במשרד לשירותי דת.

19.7 זאת, לאחר שבקשות מסויימות של המועצה הדתית להעסקת עובדים מעבר לתקן הקיים, שהוגשו לאישור המשרד לשירותי דת, אושרו בסופו של דבר. קודם לכן, היו בעלי תפקידים נוספים שאינם מאושרים ושבינתיים הופסקה עבודתם.

19.8 המשרד לשירותי דת אינו מאשר העסקתם של עובדים אלו משום שבמסגרת הסכם ההבראה שנחתם באוגוסט 2010 התחייבה המועצה הדתית שלא לקלוט עובדים באותם התפקידים שהמועסקים בהם פרשו בתנאים מיטביים. זה היה למעשה התנאי לאישור התנאים המיטביים.

19.9 הביקורת התרשמה כי לפחות חלק מבעלי התפקידים הללו היו נחוצים לפעילות המועצה הדתית, ולא ברור כיצד התחייבה המועצה הדתית לתנאי זה.

19.10 המשרד לשירותי דת התריע בפני יושבי ראש המועצה הדתית (כול אחד בתקופת כהונתו), על העסקת עובדים בחריגה מהתקן המאושר ודרש לפעול להסדרת תהליך אישור התקנים החדשים, או/ו שינוי התקנים הקיימים במועצה הדתית בהתאם לנוהל.

19.11 הביקורת מצאה בבדיקתה כי התנהלה התכתבות עניפה של יו"ר המועצה הדתית עם המשרד לשירותי דת על מנת להסדיר חריגות אלו, אולם, למרות נחיצותן של המשרות הללו, המשרד לא נטה לאשרן.

19.12 עד לתום הביקורת לא סוכם אישור התקנים, וזאת משום שבהעדר יו"ר למועצה הדתית לא ניתן היה לאשר תקנים אלו. כעת, לאחר שמונה יו"ר למועצה הוא ממשיך לטפל בנושא.

19.13 יו"ר המועצה הדתית הוסיף כי העיכוב באישור התקנים בידי המשרד לשירותי דת נובע מכך שהממונה על נושא כוח האדם התחלפה פעמיים, כך שהמועצה הדתית נאלצה לשלוח בקשתה למשרד לאישור התקנים שלוש פעמים. לאחר שאושרה הבקשה על ידי הממונה, משרד האוצר לא נתן את אישורו ולכן הטיפול נמשך.

20. מכרזי כוח אדם

20.1 בחודש פברואר 2012, מספר חודשים לפני שוועדת התקנים של המשרד לשירותי דת לאישור תקני כוח אדם למועצה הדתית דנה בבקשות יו"ר המועצה הדתית, התקיימה

ישיבה של ועדת המכרזים של המועצה הדתית, במסגרתה הובאו לאישור איוש של מספר משרות. לדברי יו"ר המועצה, הדבר נעשה בהתאם להנחיות המשרד.

20.2 הביקורת מציינת כי עובדים אלו הועסקו במועצה הדתית עוד בטרם אושר התקן שלהם ועוד בטרם נבחרו במכרז מסודר.

20.3 בנוסף, הביקורת מצאה תיעוד חלקי ביותר לכך שהתפרסם מכרז פנימי או חיצוני מסודר שאפשר למעוניינים להגיש בקשה. לא ברור אם ניגשו מספר מועמדים למשרה אחת, ומביניהם נבחר אחד.

21. תקן הבלניות

21.1 הביקורת ערכה חישוב לבדיקת מספר התקנים של בלניות במקוואות לה זכאית המועצה הדתית, בהתאם למספר הטובלות בחודש לפי כללי המשרד לשירותי דת.

21.2 הנתונים מצביעים על כך ששיעור המשרות הקיים בכלל המקוואות בעיר **נמוך** משיעור המשרות על פי תקן המשרד לשירותי דת **ב- 6.25%**.

21.3 החישובים נערכו פר מקווה. אם נערוך את החישובים לכלל המקוואות, מדובר בשיעור של 325% משרות ל- 1,000 טובלות. על פי חישוב זה, קיים פער בין המשרות המאושרות לפי תקן לעומת שיעור המשרות בפועל, כך שהמועצה מעסיקה בלניות בשיעור **הגבוה ב- 10% מהתקן**.

22. שכר העובדים והטבות נלוות

22.1 המועצה הדתית משלמת בכול חודש תשלומי שכר לכ- 80 עובדים וגימלאים.

22.2 על פי הדוחות הכספיים של המועצה הדתית לשנים 2012 ו-2013, נמצא כי שיעור הוצאות השכר הסתכמו **בכ-שמונה מיליון ₪**, המהווים כ- 65% מסך הוצאות המועצה הדתית. מכאן, שתשלומי השכר מהווים נתח משמעותי ביותר בהוצאות המועצה הדתית.

22.3 הנתונים מצביעים על כך **שלא חל שינוי** בסך הוצאות השכר בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012.

22.4 עם זאת, חלו שינויים בתוך המחלקות, כך שהוצאות השכר במחלקות רבנות ונישואין **יָרְדוּ** בשיעור ניכר של 19%, לעומת **עליה** בהוצאות השכר במחלקות הנהלה וכלליות בשיעור של 11.7%, טהרת המשפחה בשיעור של 13.5%, פנסיונרים בשיעור של 5% וכשרות ושחיטה בשיעור של 5%.

רכב המועצה והוצאות הדלק

- 22.5 בשנת 2011, שכרה המועצה הדתית רכב מסוג יונדאי "סנטה פה" באמצעות חברת ליסינג, שלדברי יו"ר המועצה יועד למשימות המועצה הדתית. הביקורת מצאה כי לא נוהל כול רישום הנוגע לשימוש ברכב (מי נהג? מתי נהג? לאן? לכמה זמן? וכו').
- 22.6 לשאלת הביקורת, מדוע היה נחוץ רכב מסוג ג'יפ 4X4 שעלותו גבוהה יותר? השיב יו"ר המועצה הדתית כי במסגרת הטיפול בתחום העירובין יש צורך להגיע גם לחוף הים ולכן דרוש רכב מסוג זה. ככול הידוע לביקורת, רכבים אלו אינם מותאמים לנהיגה על החוף, ולכן תשובה זו תמוהה ביותר. החשב המלווה של המועצה הדתית מסר לביקורת כי מנכ"ל המשרד לשירותי דת אישר הוצאה זו, אולם לא הוצג בפני הביקורת כול מסמך כתוב על כך.
- 22.7 בסיכום הביקורת הציג יו"ר המועצה בפני הביקורת מסמך מחודש יולי 2011, עליו חתום מנכ"ל המשרד לשירותי דת, לפיו אושרה רכישה או חכירה של רכב עבור המועצה הדתית בתנאים מסויימים. הביקורת לא יכלה לבחון את קיום התנאים בהעדר מסמכים או/ו בשל הזמן הרב שחלף מאז ועד היום.
- 22.8 תשלומי השכירות החודשיים עבור רכב זה הסתכמו בכ- 5,500 ₪ לחודש.
- 22.9 בסוף שנת 2013, הוחלף רכב זה ברכב חדש מסוג קיה "סורנטו" ותשלומי השכירות הסתכמו בכ- 5,900 ₪. לאחר כחצי שנה הוזלו דמי השכירות בכ- 1,000 ₪ לחודש.
- 22.10 הביקורת סבורה כי ההוצאות הגבוהות שנבעו משכירות כלי הרכב היקרים באופן יחסי אינן עולות בקנה אחד עם מצבה הכספי הירוד של המועצה הדתית, והעובדה כי היא מצוייה עדיין בתוכנית הבראה על פיה יש לפעול בצמצום ובחיסכון.
- 22.11 בנוסף, שילמה המועצה הדתית עבור הוצאות הדלק לרכבים אלו באמצעות מכשיר "פזומט", שהותקן ברכב, והן הסתכמו בשנת 2013 בכ- 3,500 ₪ לחודש, ובשנת 2014 ירדו לכ- 2,500 ₪ לחודש.
- 22.12 הביקורת מצאה כי בוצעו תשלומים בגין רכישת דלק גם עבור מספר רב של כלי רכב מלבד רכב המועצה. במועצה הדתית לא ידעו להסביר מי אלו בעלי הרכב ולמה ניתנה להם אפשרות להשתמש בכרטיס "פזומט" של המועצה הדתית.
- 22.13 בשנת 2014 נמצא כי אחד מכלי הרכב הללו הינו של עובד המועצה ששכרו כלל גם דמי אחזקת רכב. אי לכך לא ברור מדוע שולמו לו תשלומים אלו שהסתכמו בשנה זו בסך של 6,805.20 ₪. יתרה מכך, מדובר על תקופה של 7 חודשים בלבד, ולכן זו הוצאה גבוהה באופן משמעותי ביחס לצרכים של המועצה הדתית.
- 22.14 רכב נוסף, זוהה כרכבו של יו"ר המועצה (נ.מ.), שביצע תשלום בודד שהסתכם בכ- 322 ₪. גם במקרה זה לא ברור לביקורת מדוע אושר התשלום כאשר יו"ר המועצה מקבל שכר הכולל דמי אחזקת רכב?

22.15 התשלומים בוצעו באמצעות כרטיס "פזומט" ללא כול תיעוד של השימושים. סך התשלומים שבוצעו עבור כלי הרכב שאינם רכב המועצה הסתכמו בשנת 2013 ב-7,284 ₪ ובשנת 2014 ב-8,203 ₪.

22.16 הביקורת לא מצאה הצדקה לתשלומים אלו והעירה על כך בחומרה. בסוף שנת 2014, בוטל הכרטיס.

22.17 לטענת יו"ר המועצה הדתית, השימוש בכרטיס הפזומט נעשה במקרים חריגים בשל העובדה, כי היה מדובר בנסיעות מיוחדות או בשל העובדה כי רכב המועצה היה בתיקון באותה עת. מכול מקום, קיבל יו"ר המועצה הדתית את הערת הביקורת ולהבא יוקפד על קיום הנהלים בנושא זה.

בסיכום הביקורת קבע מנכ"ל העירייה בהמלצת הביקורת כי באחריות יו"ר המועצה לוודא השבתם של כל הכספים שנעשה בהם שימוש שלא כדין באמצעות כרטיס הפזומט, על פי הרשימה המצוייה בדוח הביקורת, וזאת ללא דיחוי.

אחזקת רכב

22.18 הביקורת בדקה ומצאה כי 14 עובדים מבין 26 עובדי המועצה הדתית מקבלים תשלומים עבור אחזקת רכב. תשלומים אלו כוללים תשלומי ביטוח והוצאות משתנות.

אחזקת סמארטפונים

22.19 הביקורת בדקה ומצאה כי ברשותה של המועצה הדתית סמארטפונים שנמסרו לשימוש העובדים ובעלי התפקידים.

22.20 בקשתה של הביקורת לקבל רשימת העובדים ובעלי התפקידים שברשותם מכשירים אלו לא נענתה והביקורת מעירה על כך בחומרה. הביקורת קיבלה רשימות חסרות ביותר, שמהן לא ניתן היה להתחקות אחר העובדים ובעלי התפקידים המחזיקים במכשירים אלו.

22.21 המועצה הדתית מחוייבת לנהל רשימה מלאה ועדכנית של כלל המכשירים שברשותה על מנת לדעת בכול זמן נתון מי משתמש בהם והאם יש לכך הצדקה.

22.22 בסיכום הביקורת הורה מנכ"ל העירייה ליו"ר המועצה הדתית לפעול להכנת רשימה של בעלי התפקידים שברשותם מכשירי סמארטפונים, השייכים למועצה הדתית, ולוודא כי כולם רשאים להחזיק במכשיר זה. רשימה זו תשמש גם לפיקוח ובקרה אחר נושא זה.

22.23 סך ההוצאות על מכשירים אלו בא לידי ביטוי הן ברכישת ציוד והן בתשלומים שוטפים עבור השימוש. להלן בטבלה פירוט ההוצאות (ב-₪):

שנת 2013	שנת 2012	מהות ההוצאה
67,217	79,169	תשלומים שוטפים

36,834	69,569	רכישת ציוד
--------	--------	------------

22.24 יו"ר המועצה הדתית ציין בפני הביקורת כי עלות השימוש במכשירי הסמארטפונים קטנה באופן משמעותי בשנתיים האחרונות.

23. רואה חשבון למועצה הדתית

23.1 על פי חוק שירותי הדת (סעיף 7), על המועצה הדתית למנות רואה חשבון אשר מינויו והפסקת העסקתו טעונים אישור השר.

23.2 המועצה הדתית העסיקה רואה חשבון להכנת הדוחות הכספיים השנתיים, אולם, הביקורת לא מצאה תיעוד לכך שהעסקתו אושרה על ידי המשרד לשירותי דת.

23.3 עלות העסקתו של רואה החשבון הסתכמה בשנת 2012 בסך של 38,280 ₪, ובשנת 2013 בסך של 38,830 ₪.

24. הנתונים העולים מהצעות התקציב והדוחות הכספיים

הנתונים העולים מהצעות התקציב

24.1 השוואה בין הנתונים של הצעת התקציב לשנת 2012 ובין הצעת התקציב לשנת 2013 מצביעה על:

24.1.1 גידול בשיעור של 21% בסך ההכנסות העצמיות בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012. הגידול בא לידי ביטוי בכול המחלקות, להוציא מחלקת הנישואין.

24.1.2 גידול בשיעור של 4% בסך ההוצאות בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012.

24.2 השוואה בין הנתונים של הצעת התקציב לשנת 2013 ובין הצעת התקציב לשנת 2014 מצביעה על:

24.2.1 קיטון בשיעור של 20% בסך ההכנסות העצמיות בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013. הקיטון בא לידי ביטוי בכול המחלקות.

24.2.2 קיטון בשיעור של 8% בסך ההוצאות בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013.

דוח תקציב סטטיסטי

24.3 המועצה הדתית ניהלה דוח תקציב סטטיסטי שאמור לבחון בכול עת את שיעור הניצול התקציבי בכול אחד מסעיפי התקציב השונים.

24.4 הביקורת בדקה ומצאה כי במרבית סעיפי התקציב ההתנהלות היתה תקינה, כך שלא הוצגה חריגה מהסכום המתקצב (החריגות הבולטות מפורטות בפרק ד').

24.5 על פי סעיף 7 ב. (א) לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן: "החוק"), המועצה תערוך דוחות כספיים שנתיים וחצי-שנתיים.

24.6 מבדיקת הביקורת עולה כי המועצה אינה עורכת דוחות חצי שנתיים, אלא, דוחות שנתיים בלבד.

- 24.7 הביקורת קיבלה את הדוחות הכספיים המבוקרים באמצעות רואה החשבון של המועצה הדתית ליום 31 בדצמבר 2012 ו-2013, ומצאה כי שני הדוחות חתומים על פי החוק.
- 24.8 לא נמצא תיעוד בכתב (פרוטוקול) לכך שדוחות כספיים אלו נדונו בישיבת המועצה הדתית.
- 24.9 הביקורת בחנה את הנתונים בדוחות הכספיים המעידים על הפעילות במועצה הדתית בתחומים השונים, וערכה השוואות בין השנים השונות.
- 24.10 השוואת הנתונים הכספיים המופיעים בדוח 2012 עם הנתונים הכספיים המופיעים בדוח 2013 מצביעה על:
- 24.10.1 סך ההכנסות קטן בשיעור של כ-1%.
- 24.10.2 סך ההוצאות גדל בשיעור של 1.6%.
- 24.10.3 למרות שסך ההכנסות קטן בשיעור של 1.3%, חל גידול בסך ההוצאות בשיעור של 1.6%.
- 24.10.4 סך ההכנסות נטו מפעילות לפני מימון קטנו בשיעור משמעותי של 73%.
- 24.10.5 לסיכום, עודף נטו השנה פחת בשיעור ניכר של 54%.
- 24.11 הדוחות הכספיים לשנים 2012 ו-2013 מראים כי המועצה הדתית אמנם סיימה את השנה ברווח, אך הקיטון בתזרים המזומנים מציג תמונה על פיה המועצה לא תוכל להמשיך את פעילותה בקצב ההוצאות שחל בשנים 2012 ו-2013.
- 24.12 המועצה מתנהלת בגרעון תזרימי מפעילות שוטפת של 1,602,349 ₪ בשנת 2012, ו-1,069,542 ₪ בשנת 2013.
- 24.13 הביקורת בחרה להציג באופן מדגמי מספר נושאים העולים מדוחות אלו, כדלקמן:
- 24.13.1 המועצה הדתית שילמה בשנת 2013 מקדמות לספקים בסך כולל של 28,346 ₪. הביקורת סבורה כי אופי הפעילות של המועצה הדתית אינו מחייב הוצאת מקדמות טרם ביצוע העבודה ולכן לא ברור מדוע שולמו מקדמות אלו?
- 24.13.2 יו"ר המועצה השיב לביקורת כי מדובר על ביצוע תשלומים לאחר קבלת דרישת התשלום ורק לאחר מכן קבלת החשבונית מהספקים. נוהג זה הופסק ומעתה מבוצעים התשלומים רק לאחר קבלת החשבונית.
- 24.13.3 הרכישות שבוצעו עבור ציוד מחשבים וציוד היקפי הסתכמו בשנת 2012 ב-60,000 ₪, ובשנת 2013 ב-70,000 ₪. לדעת הביקורת, מדובר בסכומים גבוהים ביותר ביחס להיקף פעילות המועצה ולמספר העובדים בה.
- 24.13.4 לטענת יו"ר המועצה, מדובר בהוצאה בסכומים ריאליים.

24.13.5 קיימת התחייבות לעובדים בגין ימי חופשה שלא נוצלו בסך של 260,000 ₪. לא ברור האם המועצה הדתית פועלת על מנת שהעובדים ינצלו את ימי החופשה המגיעים להם במטרה למנוע את צבירת ימי החופשה המסתכמים בסכומים גבוהים ביותר.

24.13.6 יו"ר המועצה השיב כי המועצה הדתית פועלת על פי חוק בעניין זה.

24.13.7 בשנת 2013 הוצא סך של 800,000 ₪ עבור עריכת אירועים ציבוריים ועוד 200,000 ₪ על פרסום. הביקורת סבורה כי הוצאות אלו המסתכמות בסכומים כה גבוהים אינן עולות בקנה אחד עם היותה של המועצה הדתית תחת תכנית הבראה.

24.13.8 לטענת יו"ר המועצה הדתית, מדובר בסכום סביר שיועד לאירועים שהינם בתחום פעילותה של המועצה הדתית.

25. חשבונות הבנק

25.1 ניהול הכספים של המועצה הדתית מתנהל בשני חשבונות בנק, כדלקמן:

25.1.1 בנק מזרחי טפחות – חשבון ראשי - בו מתנהלת מרבית הפעילות הכספית.

25.1.2 בנק לאומי – חשבון משני.

25.2 בחודש אוקטובר 2014, הסתכמה יתרת הכספים בחשבון הראשי בסך כולל של כ- 60,000 ₪, ואילו בחשבון המשני הסתכמה היתרה בכ- 1,500,000 ₪, מרביתם בפקדונות.

26. רכישות שהן בגדר נכסים

26.1 השוואה בין השנים מעלה כי היקף הרכישות המוגדרות כנכסים ירד באופן משמעותי בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012. הירידה הסתכמה בשיעור של 55%.

27. מקורות ההכנסה של המועצה הדתית

27.1 תקציב ההכנסות של המועצה הדתית מתבסס על **שלושה** מקורות, כדלקמן:

27.1.1 ההשתתפות הכספית של הרשות המקומית בסך 60% מסך התקציב המאושר למועצה הדתית לשנת הכספים.

27.1.2 ההשתתפות הכספית של המשרד לשירותי דת בסך 40% מסך התקציב המאושר למועצה הדתית לשנת הכספים.

27.1.3 הכנסות עצמיות, הנובעות מגבייה מתושבים עבור שירותים שונים: אגרות נישואין, תעודות כשרות, טבילה במקוואות, השכרת אולם ועוד.

28. השתתפות המשרד לשירותי דת

28.1 הביקורת בדקה את סך ההשתתפות הכספית של המשרד לשירותי דת **בתקציב המועצה הדתית** בשנים 2012 ועד ספטמבר 2014, ואלו ממצאיה :

28.1.1 בשנת 2012, השתתף המשרד לשירותי דת בתקציב המועצה הדתית בסך כולל של **4,095,397** ₪, מהם 247,747 ₪ הקצבה המיועדת לאוכלוסיות יוצאי אתיופיה.

28.1.2 בשנת 2013, השתתף המשרד לשירותי דת בתקציב המועצה הדתית בסך כולל של **4,207,878** ₪, מהם 286,866 ₪ הקצבה המיועדת לאוכלוסיות יוצאי אתיופיה.

28.1.3 בשנת 2014, השתתף המשרד לשירותי דת בתקציב המועצה הדתית בסך כולל של **4,191,110** ₪, מהם 132,945 ₪ הקצבה המיועדת לאוכלוסיות יוצאי אתיופיה.

28.2 המשרד לשירותי דת העביר בשנת 2012 השתתפויות כספיות נוספות למועצה הדתית, כדלקמן :

28.2.1 חימום מקוואות בסך 40,500 ₪.

28.2.2 רכישת מסנני מים במקוואות בסך 38,865 ₪.

28.3 ההשוואה בין השנים 2012 ו-2013 מצביעה על גידול בהשתתפות המשרד לשירותי דת בתקציבה של המועצה הדתית. אולם, בשנת 2014, פחת במקצת תקציב זה.

29. השתתפות העירייה

29.1 הביקורת בדקה את סך ההשתתפות הכספית של העירייה בתקציב המועצה הדתית בשנים 2011 ועד 2013, כפי שהוצג **בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של המועצה הדתית**, ואלו ממצאיה :

השנה	השתתפות העירייה (ב-₪)	השינוי
2011	5,356,763	
2012	5,773,166	גידול של 7.76%
2013	5,881,518	גידול של 1.87%
2014	5,360,482	קיטון של 8.85%

29.2 הנתונים בטבלה מצביעים על קיטון בהשתתפות הכספית של העירייה בתקציב המועצה הדתית בהשוואה לשנים הקודמות. קיטון זה מותאם לקיטון בתקציב המועצה הדתית לשנה זו שהסתכם בכ- 10%.

29.3 ההשתתפות הכספית של העירייה הועברה בכול חמישה בחודש.

29.4 הביקורת ערכה השוואה בין הרישומים **בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של המועצה הדתית** ובין הרישומים **בפנקסי העירייה**. ההשוואה העלתה כי קיימים פערים בין הסכומים המוצגים בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של המועצה הדתית ובין הסכומים הרישומים בפנקסי העירייה.

29.5 הביקורת לא מצאה הסברים לפערים אלו כפי שהוצגו ברישומים.

29.6 להלן בטבלה השתתפות העירייה כפי שבאה לידי ביטוי ברישומי העירייה (ב-ש):

שנת 2014 עד ספטמבר	שנת 2013	שנת 2012	הנושא
4,993,585	5,942,000	6,087,166	השתתפות שוטפת
260,000	240,000	220,000	קמחא דפסחא
146,415	284,176	195,000	תשלומי מים של בתי הכנסת
----	60,000	60,000	תפוח בדבש
5,400,656	6,526,176	6,562,166	סה"כ

29.7 בהתאם לנתונים שבטבלה, העירייה העבירה למועצה הדתית סכומים כספיים נוספים על ההקצבה המתחייבת מהחוק בשיעור של 60% מסך התקציב המאושר.

29.8 בתום הביקורת, נבדקו תשלומי העירייה למועצה הדתית לרבעון האחרון של שנת 2014 ונמצא כי בוצעו שלושה תשלומים בהיקף כולל של 1,140,000 ₪, כך שסך ההשתתפות השוטפת של העירייה הסתכמה בשנה זו ב- 6,133,585 ₪. מדובר על גידול של כ-3% בהשוואה לשנת 2013.

30. השכרת אולם

30.1 במועצה הדתית קיים אולם אותו משכירה המועצה מעת לעת לגורמים שונים. תעריפי ההשכרה נעו מ- 500 ₪ ומעלה. לדוגמה: תעריף השכרת האולם לצורך קיום חופה הסתכם ב- 700 ₪ ובתוספת כיבוד קל ב- 1,200 ₪.

30.2 בשנת 2012, הסתכמו ההכנסות למועצה הדתית בגין השכרת האולם בסך כולל של **28,540 ₪**.

30.3 בשנת 2013, הסתכמו ההכנסות למועצה הדתית בגין השכרת האולם בסך כולל של **82,120 ₪**.

30.4 הגידול בהכנסות בגין השכרת האולם הסתכם בשיעור **188%** בהשוואה לשנה הקודמת. הגידול בהכנסות נבע בעיקר מהשכרת האולם לארגון לה"ב בסך 63,000 ₪, ובנוסף התקבלה הכנסה מעיריית בת ים בסך 5,600 ₪ בגין השכרת האולם לפעילות של המחלקה לתרבות התורנית.

30.5 בשנת 2014 עד לחודש ספטמבר, הסתכמו ההכנסות למועצה הדתית בגין השכרת האולם בסך כולל של **20,740 ₪** בלבד. בשנה זו לא נרשמו כול הכנסות מארגון לה"ב. מעיריית בת ים התקבלה הכנסה בסך 10,400 ₪ בגין השכרת האולם לפעילות של המחלקה לתרבות התורנית, גידול של כ- 86% בהשוואה לשנה הקודמת.

31. הכנסות מגבייה עבור שירותי המועצה הדתית

31.1 על פי החוק (סעיף 7ב), המועצה הדתית רשאית לגבות אגרות עבור שירותי הדת שהיא מספקת בהתאם לתקנות שקובע שר הדתות בהסכמת שר האוצר.

31.2 המועצה הדתית פועלת בהתאם לתבחינים שקבע המשרד לשירותי דת במתן הנחות בתשלום האגרות.

31.3 להלן בטבלה פירוט הכנסות המועצה הדתית בגין השירותים השונים לתקופה משנת 2012 ועד לחודש ספטמבר 2014 (ב-₪):

המחלקה	השירות	2012	2013	2014 עד ספטמבר
נישואין		403,675	351,730	213,339
כשרות		180,185	184,649	180,627
טהרת משפחה		281,981	301,835	153,263
כלליות	דמי שכירות - לה"ב	106,800	93,000	119,000
	נסיעות/טיולים	21,324	16,340	18,630
	שונות	11,642	2,563	1,155
סה"כ		1,005,607	950,117	686,014

31.4 על פי הנתונים בטבלה :

הכנסות מחלקת הנישואין קטנ בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012, בשיעור של 17%.
ההכנסות ממכירת פלומבות קטנ בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012, בשיעור של 12%,
ושירות זה הופסק בשנת 2014. עם זאת, חלה עלייה בהכנסות מאגרת הכשרות בשיעור
של 6%. ההכנסות מאגרת הטבילה בשלושת המקוואות על בשנת 2013 בהשוואה
לשנת 2012, בשיעור של 7%.

31.5 תשלום האגרות מבוצע לרוב במזומנים ולעיתים רחוקות בהמחאות. לא ניתן לשלם
במועצה הדתית באמצעות כרטיסי אשראי.

32. ניהול הגבייה

32.1 הביקורת בדקה את אופן ניהול הגבייה במועצה הדתית במחלקות השונות, ולהלן
ממצאיה :

ניהול הגבייה במקוואות

32.2 הטובלות במקוואות נדרשות לשלם אגרה בכניסתן למקווה. האגרה משתנה בהתאם
לסוג השירות אותו מקבלת הטובלת. התעריפים אחידים בכול המקוואות.

32.3 הביקורת השוותה תעריפי גבייה אלו לתעריפי הגבייה המאושרים בחוק שירותי הדת,
תקנות שירותי הדת היהודיים (אגרות שירותים) התשע"ד-2013, ומצאה כי קיימים
מספר פערים שחלקם נובעים מתעריפים נמוכים מהמאושרים, וחלקם נובעים
מתעריפים גבוהים מהמאושרים.

32.4 בתהליך הגבייה ועד מסירת הכספים שנגבו למנהלת החשבונות והפקדתם בחשבון
הבנק של המועצה הדתית, לא נמצאו ליקויים, להוציא העובדה שלא מתבצעת בדיקת
התאמה בין הפנקסים שנעשה בהם שימוש ובין הדוחות השבועיים הנמסרים על ידי
הבלניות למנהלת החשבונות.

32.5 כתוצאה מכך, למעשה, לא מתקיימת בקרה כי סך הקבלות שנמסרו על ידי הבלניות
לטובלות אכן תואם בסופו של דבר לסכום הכספי שנרשם כהכנסה בספרים. בשל
חשיבות נושא זה, הביקורת ממליצה כי בקרה זו תיעשה לפחות בתדירות חודשית.

32.6 יו"ר המועצה קיבל את הערת הביקורת וציין כי הבקרה על התאמת הקבלות לסכום
הכספי הרשום בספרים, תתוגבר.

32.7 הנתונים על הגבייה במקוואות מרוכזים ברשימות (טבלאות), כך שניתן לעקוב בבירור
אחר כול ההכנסות המתקבלות במקוואות באופן מסודר.

32.8 עד להפקדתם בבנק, נשמרים הכספים המזומנים בכספת המועצה.

32.9 הביקורת ערכה בדיקה של מספר דוחות ומצאה כי קיימת התאמה בין הסכום הכספי
שעודכן כהכנסה במערכת החשבונות ודוח הטובלות השבועי שהתקבל מהמקווה.

32.10 בתום הביקורת עודכן כי הוכנסו "קופות רושמות" לשימוש הבלניות במקוואות.

ניהול הגבייה במחלקת הנישואין

32.11 מזכירת מחלקת הנישואין פותחת עבור כול זוג הנרשם לנישואין תיק נישואין במערכת הממוחשבת, למעקב אחר ביצוע כול הדרישות, לרבות תשלום אגרה בסך 720 ₪.

32.12 הביקורת סבורה כי בקרה זו באמצעות תיק הנישואין הינה בקרה מתאימה.

32.13 הביקורת בדקה את נאותות השמירה על הכספים הנגבים במזומן או בהמחאה ומצאה כי התהליך תקין.

ניהול הגבייה במחלקת הכשרות

32.14 תעריף האגרה עבור תעודת הכשרות נגזר על פי סוג הכשרות ואופי בית העסק. בנוסף, נלקחים בחשבון שטח העסק והיקף הפעילות, כול זאת בהתאם לכללים שקבע המשרד לשירותי דת.

32.15 תשלום האגרה במזומן או בהמחאה הוא עבור שנה, והוא נגבה בשני מועדים עיקריים: בראש השנה ובפסח.

32.16 מזכירת הרבנים הראשיים מועסקת במחלקת הכשרות והיא אשר אמונה על גביית האגרות במחלקת הכשרות. במחלקת הכשרות קיימת מערכת ממוחשבת שנועדה, בין השאר, לסייע למחלקה במעקב אחר ניפוק תעודות הכשרות וגביית אגרת הכשרות.

32.17 הביקורת בדקה ומצאה כי תהליך הגבייה מתבצע באופן תקין.

ניהול גבייה תרבות תורנית

32.18 במסגרת הטיולים/ההסעות שאירגנה המועצה הדתית נדרשו המשתתפים לשלם דמי השתתפות.

32.19 לדברי המנהל, האחראי על פעילות זו, הונפקו כרטיסים עליהם הוטבע מראש הסכום והם נמסרו למשלמים בהתאם לתשלום שבוצע.

33. הוצאות המועצה הדתית

33.1 הביקורת בדקה את הוצאות המועצה הדתית בשנים 2012 ועד לחודש ספטמבר 2014, ואת אופן ניהולם מול הספקים השונים.

33.2 ככלל, הביקורת מצאה כי הוצאות שנת 2013 היו גבוהות בכול התחומים בהשוואה לשנים 2012 ו-2014.

- 33.3 רשימת הספקים של המועצה הדתית כוללת עשרות רבות של ספקים לאור פעילותה הרחבה והמגוונת של המועצה הדתית. בתחומים מסויימים מצאה הביקורת כי קיימים מספר ספקים לאותו נושא כגון: הסעות, רכישת ספרי קודש ועוד.
- 33.4 הביקורת סבורה כי לאור מצבה הכספי הקשה של המועצה הדתית מן הראוי היה לפעול לצמצום פעולות שאין חובה לבצען או/ו אינן חיוניות, כגון: רכישות ספרים, יציאה להשתלמות בבית מלון וכו'.
- 33.5 יו"ר המועצה הדתית השיב לביקורת כי מדובר בהוצאות בסכומים סבירים.

34. בתי כנסת

תשלומי מים

- 34.1 בהתאם לפקודת העיריות, בתי הכנסת המשמשים כמקום תפילה, לימוד תורה ופעילות תרבות תורנית ללא פעילות עסקית זכאים לפטור מתשלומי הארנונה, אולם, לא מתשלומי צריכת המים.
- 34.2 הביקורת בדקה ומצאה כי העירייה נושאת בתשלומי המים של בתי הכנסת בעיר.
- 34.3 הביקורת מצאה כי קיימים חשבונות שלא ניתן לדעת בוודאות שהם מתייחסים לצריכת המים של פעילות בית הכנסת בלבד וייתכן שהם כוללים פעילות נוספת כגון: כוללים.
- 34.4 נמצאו מספר רב של חשבונות מים של בתי כנסת שיתרת החוב לתשלום מגיעה לעשרות אלפי שקלים (פירוט בפרק ו'- הניהול הכספי - הוצאות).
- 34.5 לשאלת הביקורת, השיבו המנהלים באגף ההכנסות כי תשלומי המים לא שולמו לאורך תקופה ממושכת ולא היה בידי העירייה כול אמצעי של אכיפה לגבייה זו (כגון: ניתוק מים).
- 34.6 מנגד, נאמר לביקורת כי קיימים בתי כנסת בהם אין חיבור של שעון מד מים של העירייה ולכן לא ניתן לאמוד את הצריכה הקיימת, וייתכן שבשל כך קיים בזבוז של צריכת המים.
- 34.7 בסיכום הביקורת, הורה מנכ"ל העירייה כי תשלומי המים עבור תשלומי העירייה עבור צריכת המים בבתי הכנסת תיעשה בהתאם לנוהל מתן תמיכות, בדגש על הכנת רשימת בתי הכנסת הזכאים לתמיכה זו, בהתאם לתבחינים שנקבעו וציון סך התמיכה הכספית.

תמיכות לבתי הכנסת

- 34.8 על פי הרישומים הקיימים בדוחות הכספיים של המועצה הדתית, נוהלו תבר"ים המיועדים לניהול כספי השתתפות העירייה בהוצאות השיפוצים בבתי הכנסת:
- 34.8.1 בשנת 2012 נוהל תבר"ר בסך 500,000 ₪.
- 34.8.2 בשנת 2013 נוהל תבר"ר בסך 110,000 ₪.
- 34.9 בשנת 2012, מימנה המועצה הדתית שיפוץ של בתי כנסת בסך כולל של 445,358 ₪.
- 34.10 רשימת בתי הכנסת וסך המימון שניתן לכול אחד מבתי הכנסת, מפורטת בפרק ו' - הניהול הכספי - הוצאות.
- 34.11 המועצה הדתית חילקה תמיכות כספיות גם בשנת 2013. פרוטוקול ישיבת המועצה הדתית - מליאה - מתאר באופן תמציתי את פעילות המועצה הדתית בעניין התמיכות לבתי הכנסת לשנת 2013, בהתאם למידע שנמסר בישיבה זו.
- 34.12 על פי פרוטוקול זה, ועדת התמיכות של המועצה הדתית כללה שלושה חברים, כדלקמן: גזבר המועצה, סגן יו"ר המועצה ורכז תרבות תורנית. הביקורת לא מצאה כול מסמך שיאשר כי אכן חברי ועדה זו נבחרו על ידי חברי המועצה.
- 34.13 בפרוטוקול הישיבה נמצאו סתירות רבות, כך שלא היה ברור מהו סכום התמיכה הכולל והאם חולק כבר לבתי הכנסת. ההשערה היא שהמידע שנמסר בישיבה הוא, שמדובר ב - 28 בתי כנסת ובתמיכה כוללת של כ- 180,000 ₪.
- 34.14 במהלך הישיבה נערכה סקירה של נוהלי הגשת הבקשות לתמיכה ותהליך אישורן.
- 34.15 סגן יו"ר המועצה הדתית הדגיש בפגישה זו כי על המועצה הדתית לכתוב נוהל מסודר ומפורט לנציגות בתי הכנסת בעניין מתן התמיכות, ולהבהיר להם כי עליהם להציג חשבוניות ושלוש הצעות מחיר על שם המועצה בסכום התמיכה שאושרה להם. התשלום יועבר ישירות לספקים/קבלנים.
- 34.16 הביקורת בדקה ומצאה כי המועצה הדתית הכינה רשימת תבחינים וטפסים להגשת בקשה לתמיכה של המועצה הדתית לשנת 2013.
- 34.17 הביקורת בדקה את טופסי הבקשות לתמיכות שהגישו בתי הכנסת, ולהלן ממצאיה:
- 34.17.1 טופסי הבקשה לא היו מלאים, כך שחסרו פרטים חשובים.
- 34.17.2 לא כול מבקשי התמיכות היו עמותות.
- 34.17.3 בין מבקשי התמיכות נמצאו גם מוסדות שאינם בתי כנסת.
- 34.17.4 נמצאו ארבעה בתי כנסת (משכן ישראל, תפארת בנים, אור החמה ושערי ציון), שאושרה להן תמיכה בישיבת המועצה, למרות שלא הגישו בקשה בטופס בקשה, כנדרש.
- 34.18 הביקורת בדקה ומצאה כי בשנת 2013, הוגשו 23 בקשות לתמיכה על ידי בתי הכנסת ולכולם אושרו תמיכות בסכומים הנעים מ- 4,000 ₪ ועד 7,000 ₪.

- 34.19 בפועל, נמצא כי 8 בתי כנסת לא קיבלו כול תמיכה, למרות שאושרה להם תמיכה, ומנגד, 6 בתי כנסת קיבלו תמיכה הגבוהה לעיתים באופן משמעותי מסך התמיכה שאושרה. בית כנסת אחד קיבל תמיכה בסכום הנמוך מסך התמיכה שאושרה לו.
- 34.20 בנוסף, נמצאו בתי כנסת שניתנה להם תמיכה, אולם, לא נמצא תיעוד לכך שהם הגישו בקשה לתמיכה והיא אכן אושרה. אי לכך לא ניתן היה לדעת אם בית הכנסת שקיבל תמיכה אכן עומד בתבחינים לקבלת התמיכה. סך התמיכות הללו הסתכם ב- 87,950 ש"ח.
- 34.21 הביקורת מעירה בחומרה על כך שניתנת תמיכה ללא בקרה, מעקב ותיעוד.
- 34.22 הביקורת מצאה מספר חשבוניות שנרשמו בסעיף תקציבי זה, אולם, לא ברור למי ניתנה התמיכה. סך החשבוניות הסתכם ב- 23,123 ₪.
- 34.23 יו"ר המועצה ציין כי בבית הכנסת "קדושי ישראל", בו מתפללים ותיקי העיר בת ים, הוחלפו החלונות שהיו פגומים, וזאת לאחר שהמועצה הדתית ראתה לנכון לעשות זאת עבור הקשישים.
- 34.24 לאור הממצאים האלו, הביקורת סבורה כי גם אם נערכה בקרה כולשהי על אופן חלוקת התמיכות הכספיות והשימוש שנעשה בכספים אלו, בקרה זו לא היתה שלמה ומלאה.
- 34.25 בתב"ר זה נרשמו בשנת 2013 גם רכישות מרוכזות בסך 35,550 ₪, לפי הפירוט כדלקמן:
- 34.25.1 200 תיקים לחלוקה לבתי הכנסת בסך של 12,050 ש"ח. התיקים חולקו לגבאיי בתי הכנסת.
- 34.25.2 רכישת ספרים בסך 10,000 ₪ לחלוקה (דרכי אבות).
- 34.25.3 הוצאות נסיעה בסך 7,500 ₪.
- 34.25.4 רכישת ערכות מהדרינר בסך 6,000 ₪.
- 34.26 בשנת 2014, לא חולקו תמיכות, וזאת בשל מצבה הכספי של המועצה הדתית.
- 34.27 יו"ר המועצה השיב לביקורת כי אכן קיימים כשלים בבקרה על הבקשות לתמיכה ועניין זה יטופל. בנוסף, ציין כי ההחלטה על תמיכה היא דו – שנתית, כך שקיימים בתי כנסת המקבלים בשנה אחת ואחרים בשנה השנייה. הביקורת מציינת כי לא ראתה כול תיעוד לנוהג זה.
- 34.28 בסיכום הביקורת, הנחה מנכ"ל העירייה כי המועצה הדתית תתמוך בבתי הכנסת המוגדרים כעמותות ותנהל את מתן התמיכות בהתאם לנוהל המחייב. לבתי הכנסת שאינם מאוגדים כעמותה, יימצא פתרון חוקי אחר, כך, שיכלול מבחנים וכלים לבחירת בתי הכנסת שלהם תינתן התמיכה הכספית. בבתי הכנסת

שאינם מוגדרים כעמותה והפועלים במבנים של העירייה ניתן יהיה לבצע שיפוצים באמצעות העירייה.

34.29 בית הכנסת הצמוד למבנה המועצה

בצמוד למבנה פועל בית כנסת. המועצה הדתית גובה מוועד בית הכנסת את תשלומי החשמל החודשיים המוערכים ב- 500 ₪ לחודש. סך זה לא השתנה משנת 2012, למרות העלייה במחירי החשמל.

35. תמיכות לנזקקים

35.1 הביקורת בדקה ומצאה כי בשנת 2013 העבירה המועצה הדתית לעמותת "יד עזרא ושלומית" – ארגון עזרה וחסד, המחלקת סלי מזון סך של 255,000 ₪, כלומר הוסיפה על כספי ההקצבה של העירייה עבור "קמחא דפסחא" סך של 15,000 ₪ למטרה זו. בנוסף, העבירה המועצה הדתית מתקציבה סך של כ- 31,700 ₪ לרכישת מצות, ולעמותה נוספת לאותה המטרה.

35.2 הביקורת מעירה על כך כי השתתפות כספית זו הינה בגדר תמיכה, ויש לפעול לחלוקת הכספים בהתאם לנוהל התמיכות המחייב את המועצה הדתית.

35.3 לדברי יו"ר המועצה הדתית, סלי המזון חולקו לנזקקים על פי רשימות שהוכנו באגף הרווחה בעירייה.

35.4 בנוסף, העבירה המועצה הדתית לוועד העובדים סך של 5,000 ₪ מהסכום שקיבלה מהעירייה עבור "תפוח בדבש" – סיוע לנזקקים לקראת ראש השנה, ורכשה מסופרמרקט - "סופר דוש" תווי מזון לחלוקה לנזקקים בסך כולל של 45,000 ₪.

35.5 הביקורת לא מצאה כול תיעוד לסיבה שתווי מזון אלו נרכשו דווקא מסופר זה, ובנוסף, לא נערך תיעוד של אופן חלוקת תוויים אלו ושמות המקבלים.

36. הוצאות להסעות/טיולים

36.1 ההוצאות על הסעות מהוות מרכיב משמעותי בהוצאות המועצה הדתית משום שפעילות המועצה הדתית בתחום התרבות התורנית כוללת גם נסיעה למקומות קדושים, אוו ארגון פעילות דתית הכרוכה בנסיעה.

36.2 הביקורת בדקה ומצאה כי המועצה הדתית השתמשה לרוב בשירותיו של ספק אחד לאורך תקופה ארוכה (בשנים 2012-2014), לצורך הסעת המשתתפים בפעילות. המדובר הוא בספק "מסיעי כל גיל".

36.3 נמצא כי המועצה הדתית קיבלה לידיה הצעות מחיר מספקים נוספים שהיו גבוהות מהצעות המחיר שהמציא הספק "מסיעי כל גיל".

36.4 בשנת 2012, הסתכמה ההוצאה ל"מסיעי כל גיל" בגין ההסעות בסך של כ- 76,500 ₪. בשנת 2013, גדלה הוצאה זו באופן משמעותי בשיעור של 54% והסתכמה בכ- 117,500 ₪.

36.5 בנוסף לכך, נמצאו תשלומים בגין הסעות (בעיקר לקברי צדיקים), שבוצעו על ידי ספקים אחרים אשר הסתכמו בשנת 2013 בסך של כ-38,000 ₪.

36.6 בשנת 2014, הסתכמה ההוצאה בגין הסעות עד לחודש ספטמבר בסך של כ-50,000 ₪. באופן יחסי לתקופה ניתן לומר כי הוצאה זו הצטמצמה בשיעור של כ-50% בתנאי שמגמה זו תימשך עד סוף השנה.

36.7 להדגשה, הסעות אלו כללו בדרך כלל השתתפות כספית עצמית של הנוסעים.

36.8 יו"ר המועצה השיב לביקורת כי לדעתו מדובר בהיקף פעילות סביר.

37. הוצאות פרסום

37.1 ההוצאות על פרסום הכוללות הוצאות דפוס, פרסום בעתונות, הדפסת חוברות, עלונים ועוד מהוות מרכיב משמעותי בסך ההוצאות של המועצה הדתית.

37.2 הביקורת בדקה ומצאה כי בתחום זה היו למועצה הדתית ארבעה ספקים שונים.

37.2.1 להלן סיכום הוצאות הדפוס לשנים 2012-2014 (ב-₪):

שם הספק	שנת 2012	שנת 2013	שנת 2014 עד לחודש ספטמבר
דפוס הילה	100,000		
צ.צ. הדפסות		100,000	50,000
דפוס פרי	44,000	51,000	65,000
סה"כ	144,000	151,000	115,000

37.2.2 מהנתונים בטבלה עולה כי בשנת 2013 גדלו הוצאות הדפוס בסך של כ-7,000 ₪, כלומר בשיעור של כ-5%.

37.2.3 בשנת 2014, נותרו הוצאות הדפוס בסכום המתקרב לסכום שהוצא בשנת 2013, וזאת באופן יחסי לתקופה שנבדקה.

37.2.4 יש לציין כי הוצאות אלו אינן כוללות רכישת ספרים וחוברות.

37.2.5 להלן בטבלה פירוט ההוצאות עבור הפרסום בעתונות (ב-₪):

שם הספק	שנת 2012	שנת 2013	שנת 2014 עד לחודש ספטמבר
הד העיר	70,000	84,000	3,000
יום ליום תקשורת	22,000	20,000	-----
קו עיתונות דתית	-----	24,000	10,000
סה"כ	92,000	128,000	13,000

37.2.6 מהנתונים בטבלה עולה כי בשנת 2013 גדלו הוצאות הדפוס בסך של כ-36,000 ₪, כלומר בשיעור של כ-40%.

37.2.7 בשנת 2014, הסתכמה ההוצאה עד לחודש ספטמבר, בסך של כ-13,000 ₪. באופן יחסי לתקופה ניתן לומר כי הוצאה זו הצטמצמה בשיעור של כ-65% בתנאי שמגמה זו תימשך עד סוף השנה.

38. השתלמות העובדים

38.1 בשנת 2013, הוצא סך של 91,483 ₪ להשתלמות העובדים, מהם מומן מכספי העובדים שהשתלמו סך של 47,450 ₪.

38.2 מרבית ההוצאה היתה על השתלמות שנערכה במועד אחד (נופשים מהלב), והסתכמה בסך כולל של 85,450 ₪. לדברי יו"ר המועצה הדתית, העובדים הוצאו להשתלמות בבית מלון באילת.

38.3 הביקורת התרשמה כי בעלי התפקידים במועצה הדתית אינם מכירים את נוהלי המשרד לשירותי דת בתחום עיסוקם ובוודאי שלא פעלו על פיהם. הביקורת סבורה כי על המועצה הדתית לערוך השתלמויות מקצועיות על מנת ללמד ולהטמיע נהלים אלו.

39. ייעוץ משפטי

39.1 המועצה הדתית שכרה שירותי ייעוץ משפטי ממשרד עורכי הדין "ויינברגר ברטנטל", בסך של כ-3,000 ₪ לחודש.

39.2 הביקורת התרשמה כי היקף השירותים המשפטיים שלהם נזקקת המועצה הדתית הינו מצומצם וייתכן כי תשלומים שוטפים אלו מיותרים.

39.3 יו"ר המועצה הדתית מסר לביקורת כי התשלומים עבור הייעוץ המשפטי למועצה הדתית פחתו ומסתכמים ב-2,000 ₪ לחודש.

40. רכישות שונות

- 40.1 הביקורת בדקה באופן מדגמי הוצאות שונות של המועצה הדתית בשנת 2013, ולהלן תמצית ממצאיה:
- 40.1.1 נמצאו תשלומים שלא היו לגביהם פרטים על מהות ההוצאה ולא ניתן היה לבחון אותם. לדוגמה: חשבוניות בסכומים של אלפי ₪ בציון המילה "כיבוד" בלבד.
- 40.1.2 המועצה הדתית ביצעה רכישות בסכומים גבוהים ביותר (עשרות אלפי שקלים) של ספרי קודש וכיבוד. הביקורת סבורה כי סך ההוצאות בנושאים אלו הינו גבוה באופן יחסי ליכולתה הכספית של המועצה הדתית.
- 40.1.3 במספר תשלומים התקבל הרושם כי מדובר בתמיכה כספית למוסד תורני כולשהו ולא בפעילות של המועצה הדתית, אולם, מתן התמיכה הכספית ואישורה לא אושר בהתאם לנוהל התמיכות המחייב. לדוגמה: רכישת כלים חד פעמיים לשיבת המיישר בסך של 2,875 ₪.
- 40.1.4 המועצה הדתית שילמה סך של 32,000 ₪ עבור עבודות שיפוץ הגינה שבחזית מבנה המועצה הדתית.
- 40.1.5 המועצה הדתית שילמה לארגון לה"ב בכול רבעון סך של 40,000 ₪ בגין השתתפות באירועים מיוחדים, זאת בנוסף להתחשבות הכספית שיש למועצה הדתית עם ארגון לה"ב ברכישת שירותי הדרכת הכלות והחתנים. הביקורת לא קיבלה הסבר עבור אלו אירועים מדובר ומדוע ההשתתפות מסתכמת בסכום כספי כה גבוה.
- 40.1.6 יו"ר המועצה הדתית השיב לביקורת כי מדובר ביום פעילות מיוחד לנרשמים לנישואין.
- 40.1.7 פירוט התשלומים והממצאים מופיע בדו"ח בפרק ו' – הניהול הכספי – הוצאות.

41. קופה קטנה

- 41.1 במסגרת הנהלת החשבונות במועצה הדתית, מתנהלת "קופה קטנה", המיועדת לביצוע תשלומים בסכומים קטנים.
- 41.2 הביקורת בדקה ומצאה כי באמצעות "הקופה הקטנה" שולמו תשלומים בגין חנייה בחניונים, נסיעה במוניות, כיבוד, הוצאות דלק ועוד.
- 41.3 במקרה חריג אחד מצאה הביקורת כי שולם בגין דוח חנייה סך של 100 ₪.
- 41.4 הביקורת מעירה בחומרה כי אין לשלם מכספי המועצה הדתית, שהם בגדר כספי ציבור, דוחות חנייה. יש לדרוש מעובר העבירה להחזיר תשלום זה לקופת המועצה הדתית ולא לשלם בעתיד דוחות.

42. תרבות תורנית

- 42.1 המועצה הדתית מקיימת פעילות בתחום התורני לציבור הרחב. פעילות זו כוללת פעילויות מגוונות לקראת חגי ישראל, הסעות למקומות קדושים, הרצאות ועוד.
- 42.2 הביקורת בדקה ומצאה כי ההוצאות בתחום התרבות התורנית, כפי שהשתקפו בתב"ר **תרבות תורנית של המועצה הדתית לשנת 2013**, הסתכמו ב- 393,823 ₪.
- 42.3 פעילות נוספת בתחום התרבות התורנית באה לידי ביטוי בתקציב לפעילות רוחנית – כללית. בשנת 2013, הסתכמו ההוצאות בתחום זה ב- 96,461 ₪.
- 42.4 בנוסף, נרכשו ספרים בסכום כולל של כ- 35,000 ₪ מתקציב תב"ר רשות מקומית - ספרים ופרסום.

43. הביקורת ממליצה:

- א. להקים מנגנון של פיקוח ובקרה מטעם העירייה על פעילות המועצה הדתית בכול אותן פעילויות שלעירייה יש נגיעה ישירה אליהן ובעיקרן הניהול הכספי. אולם, גם נושאים נוספים, כגון: אופן ניצול התמיכות הכספיות המועברות למועצה הדתית עבור נושא ספציפי כפי שהתקיים במסגרת השיפוצים שבוצעו במבנה המועצה הדתית.
- ב. לדרוש מהמועצה הדתית להגיש באופן שוטף לגזבר העירייה את הצעת התקציב לאישור העירייה וכן את הדוחות השנתיים הכספיים המבוקרים. גזבר העירייה יבחן דוחות אלו ויעיר לגביהם כול הערה מקצועית על פי שיקול דעתו.
- ג. לפקח על ניהול תקציב המועצה הדתית והדוחות הכספיים השנתיים באופן שוטף ובלוחות זמנים קבועים, כולל מעקב ובקרה אחר יישום תנאי הסכם ההבראה הקיים בין המועצה והמשרד לשירותי דת.
- ד. לפתור את סוגיית חילוקי הדעות הקיימת בין המועצה הדתית והעירייה בעניין תשלום יתרת החוב הקיימת בחשבון הארנונה של המועצה הדתית **באופן סופי**, ולא לאפשר תפיחתה של יתרת החוב הקיימת.
- ה. להשלים את תהליך אישור הקצאת מבנה המועצה הדתית, תוך כדי התייחסות לדרישת משרד הפנים לקביעת תמורה כספית שעל המועצה הדתית לשלם לעירייה תמורת החכירה, על בסיס חוות דעת שמאית המעריכה את שווי הקרקע והנכס, וזאת בהתחשב במטרת השימוש בנכס. בשלב זה יש לפתור ראשית, את המחלוקת הקיימת בין העירייה והמועצה הדתית בנוגע לשווי הקרקע והנכס.
- ו. לבחון את השימושים שעושה המועצה במבנה המועצה הגדול בהשוואה לצרכים שלה, בהתייחס לשירותים שהיא מעניקה לתושבי העיר בתחום הדת, ובהתאם לכך, לקבל

החלטה על השימושים הנוספים שניתן לעשות במבנה זה. זאת, מבלי לפגוע בתפקודה החיוני של המועצה הדתית.

ז. לפתור את בעיית הנגישות של ציבור הנכים במבנה המועצה על מנת לעמוד בדרישות החוק ולאפשר להם קבלת שירותי המועצה הדתית בכול נושא.

ח. להיערך לקיומן של בחירות כפי שמפורט בהוראות חוק שירותי הדת, על מנת למנות רב ראשי בעיר.

ט. לחדש את הרכבה של המועצה הדתית על פי הוראות החוק.

י. לוודא כי חברי המועצה הדתית פועלים להתכנס בישיבות מסודרות ועקביות, לנהל תיעוד של ההחלטות המתקבלות בישיבות אלו ולבצע מעקב אחר יישומן.

יא. לוודא כי חברי המועצה הדתית בוחרים חברים לוועדות השונות, על מנת לאפשר את פעילותה של המועצה הדתית בהתאם לחוק ולתקנות.

יב. להכין נוהלי עבודה הנוגעים לכול קשת פעילותה של המועצה הדתית בתחומים השונים ולוודא הטמעתם בקרב עובדי המועצה. נהלים אלו יתבססו על החוקים ונוהלי העבודה של המשרד לשירותי דת.

יג. לנהל את תקציב המועצה הדתית בכפוף לתכנית ההבראה בה היא מצוייה ולאפשרויות התקציביות שיש לה. להימנע מהוצאות גבוהות בנושאים בהם ניתן לפעול בחסכנות, כגון: אירועים ציבוריים, כיבוד, רכישות ספרי קודש וכו'.

יד. להקפיד הקפדה יתרה על פירוט מלא של מהות ההוצאה בכול התשלומים של המועצה הדתית על מנת שניתן יהיה לפקח ולנהל מעקב אחר תשלומים אלו.

טו. לנהל רשימה מלאה ועדכנית של כלל מכשירי הסמארטפון שברשותה על מנת לדעת בכול זמן נתון מי משתמש בהם, והאם יש לכך הצדקה.

טז. לנהל רישום מלא ומפורט על השימוש הנעשה ברכב המועצה על מנת לעקוב אחר המשתמשים בו.

יז. לוודא השבתם במלואם ובהקדם של הכספים ששולמו עבור רכישת דלק בניגוד לנהלים וללא כול הצדקה לקופת המועצה הדתית.

יח. לבחון את הירידה שחלה בשנים האחרונות במספרן של הזוגות הנרשמים לנישואין, על מנת לטפל בסיבות לכך.

יט. לבחון מחדש את ההסכם הקיים בין המועצה הדתית ובין ארגון לה"ב, להשלים את המסמכים החסרים ולפתור את אי הבהירויות הקיימות. יש להשלים הסכם זה בנוהל עבודה הכולל מעקב ובקרה אחר התשלומים והתקבולים הנובעים מהסכם זה.

כ. לנהל את תחום התרבות התורנית בעיר בשיתוף פעולה מלא עם כול הגורמים שלהם עניין בנושא. הביקורת ממליצה להקים צוות היגוי הכולל את הנציגים הרלוונטיים אשר יכין את תכנית העבודה השנתית, יתאימה לתקציבים הקיימים, כולל איגום המשאבים, ויחליט על

חלוקת המטלות בקרב הגורמים השונים. בדרך זו ניתן יהיה לקיים פעילות תרבותית בתחום התורני באופן היעיל והמקצועי ביותר.

כא. להסדיר את תשלומי המים של בתי הכנסת בעיר במספר אופנים: התקנת שעון מד מים בבתי הכנסת בהם לא קיים שעון זה, על מנת לעקוב אחר צריכת המים, צמצום יתרות החוב הקיימות בחשבונות המים של בתי הכנסת, בדיקה פיזית של המבנים המוגדרים במערכת הממוחשבת בעירייה כבתי כנסת, על מנת לוודא כי לא חל שינוי כולשהו המחייב שינוי ההגדרה וביטול הפטור מתשלומי המים.

כב. לבצע בדיקת התאמה בין הפנקסים שנעשה בהם שימוש ובין הדוחות השבועיים הנמסרים על ידי הבלניות למנהלת החשבונות. בשל חשיבות נושא זה, הביקורת ממליצה כי בקרה זו תיעשה לפחות בתדירות חודשית.

כג. להפיק קבלה אחת בלבד עבור תשלום אגרות הנישואין והכשרות, כך שפרטיה יופיעו הן בתוכנת המחשב של מחלקת הנישואין או הכשרות והן בתוכנת המחשב של הנהלת החשבונות לשם מעקב ובקרה. זאת ניתן יהיה לבצע באם יהיה ממשק בין המערכות. כך, ניתן יהיה לייעל את העבודה ולמנוע טעויות הקלדה.

כד. לא לאשר תשלומים בגין דוחות (חנייה או אחרים) מקופת המועצה הדתית, שהינה קופה של כספי הציבור.

כה. להקפיד על תיעוד מפורט ומלא של הפעילות במועצה הדתית, כולל הניהול הכספי, כך, שהמסמכים יתוייקו ויישמרו במשרדי המועצה.

כו. לבחון את האפשרות לרכוש שירותי ייעוץ משפטי בהתאם לצורך במקום לבצע תשלומים שוטפים עבור שירותים אלו ללא צורך.

כז. להקפיד על גביית האגרות עבור השירותים שמציעה המועצה הדתית לקהל הרחב בהתאם לתעריפים המאושרים על ידי המשרד לשירותי דת.

כח. לארגן השתלמויות מקצועיות לעובדים לפי תחומי עיסוקם תוך כדי התמקדות בנושאי המנהל התקין.

פרק א' - פעילות המועצה הדתית

1. כללי

- 1.1. המועצות הדתיות הינן גופים שהוקמו בהתאם לחוק שירותי הדת היהודיים (נוסח משולב), התשל"א - 1971, ותפקידן לספק שירותי דת יהודיים לתושבי העיר באזורן.
- 1.2. פעילות המועצות הדתיות משתרעת על פני תחומים רבים ומלווה את האזרח היהודי במהלך חייו, החל מרגע הלידה, אורח החיים היהודיים, שמחת הנישואין ועד ליווי בשעת הפטירה.
- 1.3. המועצות הדתיות מעניקות לאזרחים היהודיים סל שירותים נרחב (רישום נישואין, כשרות ושחיטה, שירותי קבורה, טהרת המשפחה ועירובין). סל שירותים זה, מוענק בתשלום סמלי אשר קבוע בחוק ומתעדכן בהתאם לצורך.
- 1.4. המועצות הדתיות פועלות על פי נוהלי העבודה של המשרד לשירותי דת, ובכפוף להוראות ההלכתיות של הרבנות הראשית.

2. מבנה המועצה

- 2.1. פעילות המועצה הדתית מנוהלת במבנה המועצה המיועד לה בלבד. המבנה הינו בבעלות העירייה, ועד היום, למרות השימוש שעושה המועצה הדתית במבנה במשך שנים רבות, לא הושלמה הקצאתו למועצה כנדרש על פי החוק.
- 2.2. הביקורת עינה במסמכים המצויים בעירייה הנוגעים לבקשת ההקצאה שהוגשה למשרד הפנים, ומצאה כי קיים הסכם חכירה בין העירייה ובין המועצה הדתית, אולם התמורה בו שווה לשקל אחד בלבד לכול התקופה (כ-25 שנים). משרד הפנים העיר על כך לעירייה ודרש לקבוע תמורה כספית שעל המועצה הדתית לשלם לעירייה תמורת החכירה, על בסיס חוות דעת שמאית המעריכה את שווי הקרקע והנכס, וזאת בהתחשב במטרת השימוש בנכס.
- 2.3. משרד הפנים סבור כי לאור העובדה ששיעור ההשתתפות של העירייה בתקציב המועצה הדתית נקבע בדין, ובשים לב למטרת השימוש, נראה כי אין זה ראוי שהעירייה תחכיר את הנכס למועצה הדתית ללא תמורה.
- 2.4. על פי ממצאי הביקורת, דרישה זו לא בוצעה עד היום, ולפיכך לא הושלם תהליך הקצאת המבנה למועצה הדתית, וזאת כאמור בניגוד לחוק.
- 2.5. הביקורת מצאה כי הסיבה לכך שתהליך ההקצאה לא הושלם עד עתה נובעת מהמחלוקת הקיימת בין העירייה והמועצה הדתית בנוגע לשווי הקרקע והנכס המבוססת על חוות דעת שונות (של שמאי מטעם העירייה ושל שמאי מטעם המועצה), כשהפער ביניהן מסתכם בכ- 2 מיליון ₪.
- 2.6. לדברי יו"ר המועצה הדתית, הוא חלוק על עמדת משרד הפנים בדבר תשלום דמי חכירה לפי שומה. לדעתו, יש להמשיך את ההסדר הקיים לפיו החכירה ניתנת כנגד

תשלום סמלי. עמדה זו הועברה במכתב היועץ המשפטי של המועצה הדתית אל העירייה בחודש אוגוסט 2015. מכול מקום הוזמנה שומה נגדית והעניין בטיפול.

3. תשלומי ארנונה ומים

3.1. המועצה הדתית מחוייבת בתשלומי ארנונה בגין מבנה המועצה הדתית והשטחים המשמשים כאולמות אירועים אותם משכירה המועצה הדתית לפעילות כנסים.

3.2. יש לציין כי בשנת 2015, ביצעה העירייה תיקון בשטחים המחוייבים בארנונה של המועצה הדתית, כך שחל גידול של 280 מ"ר בשטחים החייבים בארנונה.

3.3. הביקורת בדקה ומצאה כי בחשבון הארנונה של המועצה הדתית קיים חוב של 130,000 ₪ נכון לחודש ספטמבר 2015, שטרם הוסדר. יתרת החוב נובעת מכך, שקיימים חילוקי דעות בין העירייה ובין המועצה הדתית על תוספת השטחים, שהתווספה לאחר התיקון (כמתואר לעיל) ולכן טרם שילמה את התשלומים בגינה.

3.4. הביקורת סבורה כי על העירייה והמועצה הדתית לפתור את סוגיית חילוקי הדעות הקיימת ביניהן בנושא זה, ולא לאפשר מצב בו קיימת יתרת חוב למועצה הדתית התופחת מיום ליום.

3.5. בתום הביקורת דיווח גזבר העירייה כי יתרת חוב זו משולמת בתשלומים באמצעות הוראת קבע.

3.6. המועצה הדתית מחוייבת גם בתשלומי המים בהתאם לצריכה השוטפת במבנה המועצה הדתית. ממצאי הביקורת העלו כי המועצה הדתית משלמת תשלומים אלו באמצעות הוראת קבע, ולא קיימת יתרת חוב בגינם.

4. שיפוץ מבנה המועצה הדתית

4.1. בשנים 2011 - 2013, בוצעו שיפוצים נרחבים ביותר במבנה המועצה הדתית, הכולל קומת קרקע ושתי קומות נוספות אשר משמשות לפעילות בית הכנסת, פעילות באולם, פעילות ארגון לה"ב ומשרדי המועצה הדתית על כלל מחלקותיה.

4.2. עלות השיפוצים שנערכו בשנים 2012 - 2013 (במשך כשנתיים), הסתכמה בכ- 2.6 מיליון ₪ לפחות, וזאת בהסתמך על הנתונים המספריים בדוחות הכספיים של המועצה הדתית לשנים אלו. בעלויות אלו נכללו עבודות שיפוצים וכן רכישת ריהוט וציוד רב ויקר ערך, אשר מומנו בעיקר מתקציבים מיוחדים שהעבירה העירייה למועצה הדתית לנושא זה.

4.3. בשנים אלו השתתפה העירייה בהוצאות השיפוצים במבנה המועצה הדתית בסך כולל של מיליון ₪. לשם כך, נחתמו שני הסכמים בין העירייה והמועצה הדתית המסדירים את הנושא.

4.4. הביקורת בדקה את ההסכמים ומצאה כי :

- 4.4.1. נוסח ההסכמים זהה לחלוטין, להוציא ציון תקופת ההסכם, ובכול אחד מהם התחייבה העירייה להשתתפות כספית של עד 500,000 ₪.
- 4.4.2. ההסכם הראשון נחתם בחודש מאי 2012, והינו לתקופה מ- 1.1.2012 ועד 31.12.2012, כך שהוא נחתם ארבעה חודשים לאחר תחילת ההתקשרות, כמצויין בהסכם.
- 4.4.3. ההסכם השני נחתם בחודש יוני 2013, והינו לתקופה מ- 1.1.2013 – 1.5.2014, כך שהוא נחתם חמישה חודשים לאחר תחילת ההתקשרות, כמצויין בהסכם.
- 4.4.4. על פי תנאיי ההסכמים (סעיף 6): "העירייה מתחייבת להעביר לידי המועצה הדתית תשלום עבור ביצוע עבודות שיפוץ ושיקום במבנה בכפוף להגשת חשבונות מפורטים בגין ההוצאות שהוצאו על ידי המועצה הדתית בפועל, וכן קבלות/או אסמכתאות המעידות כי המועצה הדתית שילמה בעבור העבודות הללו".
- 4.4.5. הביקורת מצאה כי מחצית מהתשלומים שאישרה ושילמה העירייה בשנת 2012, בסך 250,000 ₪, התייחסו לעבודות השיפוץ שנערכו בשנת 2011, מחוץ לתקופת ההסכם. את המחצית השנייה של ביצוע התשלומים לא ניתן היה לבדוק בהעדר מסמכים בגזברות העירייה.
- 4.4.6. המסקנה היא כי ההסכם שנחתם לשנת 2012 נעשה בדיעבד, לפחות לגבי המחצית הראשונה של ביצוע התשלומים, כך שאין משמעות למרבית מתנאיו, ובכללם התחייבויותיה של המועצה הדתית לעירייה בנוגע לביצוע העבודות, להתקשרויות עם קבלנים/ספקים וכו', לנקיטת אמצעי הבטיחות בעת ביצוע העבודות ועוד.
- 4.4.7. בדיקתן של החשבוניות שאושרו לתשלום במסגרת הסכמים אלו העלתה כי העירייה שילמה גם הוצאות שאין בגדר עבודות שיפוץ ושיקום במבנה כהגדרתם בהסכמים, כגון: רכישת פריטי ריהוט משרדי (בעשרות אלפי ש"ח), התקנת מצלמה ומסך לאינטרקום (כ-3,000 ₪), רכישת קולר מים (2,300 ₪), רכישת שולחנות פלסטיק לאולם (1,800 ₪), רכישת מקרר משרדי (כ-1,500 ₪), רכישת טלויזיה (כ-3,500 ₪), רכישת ארונות שירות וסולם (כ-2,600 ₪), רכישת משאבות טבולות למקוואות (8,800 ₪), רכישת מערכת אלקטרונית (11,150 ₪) ועוד.
- 4.4.8. בנוסף, נמצאה חשבונית על סך 5,300 ₪ של עבודה שבוצעה במקווה ברחוב חלוצים שאינה נוגעת למבנה המועצה הדתית.
- 4.4.9. בסך הכול בשנים 2012 – 2013 הוצאו ארבע הזמנות עבודה, כול אחת בסך 250,000 ₪. כאמור, אחת מהזמנות העבודה לא נמצאה בגזברות העירייה.

- 4.5. למרות השתתפותה הכספית הגבוהה של העירייה במימון השיפוצים במועצה הדתית, לא מצאה הביקורת כי נעשו הפעולות המתחייבות הבאות:
- 4.5.1. דרישה מהמועצה הדתית להגיש תכנית שיפוצים מפורטת לאישור העירייה, עוד בטרם יחלו השיפוצים.
- 4.5.2. פיקוח ובקרה על אופן ביצוע עבודות השיפוץ תוך כדי סיורים של נציגי העירייה במבנה המועצה הדתית.
- 4.5.3. בדיקה של העירייה בנוגע למקורות המימון של השיפוץ כולו, שהסתכם ביותר מפי שניים וחצי מהשתתפותה של העירייה.
- 4.6. לסיכום, הרושם המתקבל הוא, שלמועצה הדתית היתה "יד חופשית" בניהול השיפוצים, ולעירייה לא היתה בקרה מספקת לכך.
- 4.7. הביקורת סיירה במבנה המועצה הדתית והתרשמה מההשקעה הכספית הגבוהה שהושקעה בו ובעיקר מרמת איכותם של החומרים, הריהוט והציוד שנרכשו במסגרת השיפוצים. עם זאת, הביקורת סבורה כי הדבר אינו עולה בקנה אחד עם מצבה הכספי הירוד של המועצה הדתית, והעובדה כי היא מצוייה עדיין בתכנית הבראה על פיה יש לפעול בצמצום ובחיסכון.
- 4.8. לדברי יו"ר המועצה הדתית, מבנה המועצה היה במצב גרוע, לא כיבד את לקוחות המועצה והיה בלתי אפשרי להימנע משיפוצו. בנוסף, התקבלו כספים למטרה זו מגורמי חוץ (העירייה והמשרד לשירותי דת).
- 4.9. בנוסף, בולטים לעין היו המשרדים המפוארים והמצויידיים בריהוט וציוד יקרים מאוד, שלמעשה אינם מאויישים כלל (כגון: שני חדרים לרבני עיר ראשיים), בהעדר נושאי תפקיד, או המשרדים המאויישים באופן חלקי, בחלק מימות השבוע, או/במספר עובדים מצומצם באופן יחסי.
- 4.10. יש לציין כי באולם האירועים ובמשרדי ארגון לה"ב המצויים במבנה המועצה הדתית וכן בבית הכנסת הצמוד למבנה זה, בוצעו שינויים בתקופות קודמות ומתקציבים אחרים.
- 4.11. למרות השיפוצים הנרחבים שבוצעו במבנה המועצה, הוא אֵיננו נגיש לציבור הנכים. קבלת הקהל מתבצעת ברובה בקומה השנייה והשלישית של המבנה, והדבר מקשה על ציבור הנכים.
- 4.12. לדברי יו"ר המועצה הדתית, בוצעה הכנה לבניית מעלית במבנה, אולם מעלית זו לא הותקנה בשל בעיית תקציב. עלות התקנת המעלית מסתכמת לדבריו בכ- חצי מיליון ₪. בתום הביקורת, מסר יו"ר המועצה הדתית כי השנה תותקן מעלית במבנה.

5. פעילות המועצה הדתית

5.1. במסגרת הסמכויות שהוענקו למועצה הדתית בחוק ובתקנות, מספקת המועצה הדתית לתושבי העיר שירותי דת בתחומים הבאים:

כשרות ושחיטה

5.2. המועצה הדתית מפקחת על תחום הכשרות בהתאם לחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס-1980, ומכוח חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג-1983, ואחראית על מתן תעודות הכשר לבתי העסק בתחומי היישוב.

5.3. כחלק מכך, פועלת המועצה להסדרת נושא כשרויות בתי העסק בתחומן, הנפקת תעודות כשרות לבתי העסק, אכיפת תנאיי תעודת הכשרות ועוד.

נישואין

5.4. המועצה הדתית הינה הגוף המוסמך מכוח החוק לרשום זוגות יהודיים הנישאים בנישואין אורתודוקסים, זאת, באמצעות הרב המקומי הרושם נישואין בהתאם לפקודת הנישואין והגירושין (רישום), ומכוח חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס-1980.

5.5. בנושא זה, אחראית המועצה הדתית על פתיחת תיק נישואין לזוגות יהודיים, הדרכה לפני החתונה, מתן רב לעריכת חופה וקידושין מעובדי המועצה והענקת כתובה ואישור נישואין לזוג. מועצות שונות מספקות שירותים נוספים במהלך פתיחת התיק, אשר משתנים ממועצה למועצה ומותאמים לקהל היעד של המועצה.

5.6. המועצה הדתית בבת ים מספקת שירותים נוספים אלו באמצעות ארגון לה"ב, כמתואר בהמשך פרק זה.

קבורה

5.7. במקצת מהמועצות הדתיות קיימות מחלקות קבורה, אשר דואגות להיבטים המנהליים בסידורי קבורת הנפטר. במועצה הדתית בבת ים אין מטפלים בנושאי הקבורה כלל.

עירובין

5.8. המועצה הדתית אחראית בין היתר על הקמה, הרחבה ותחזוקה של קווי עירוב. במקרה שנדרש להקים קו עירוב חדש או להרחיב עירוב קיים (לעקב הקמת שכונה חדשה או הרחבת שכונה קיימת), אמורה המועצה הדתית להגיש בקשה לתמיכה כספית ולטפל בכול הנוגע והנדרש להקמה/הרחבת העירוב. המועצה הדתית בבת ים אחראית בעיקר על תחזוקה שוטפת של קו העירוב הקיים.

מקוואות

5.9. המועצה הדתית אחראית על תחזוקה ותפעול של המקוואות הציבוריים הקיימים בעיר. כמו כן, בכול מקום שמתעורר צורך בשיפוץ חלקי או מלא של מקווה קיים המועצה הדתית אמורה לתת מענה הולם לבעייה ולפעול בסיוע. המועצה אחראית לדאוג לתחזוקה יומיומית של המקווה ותפעול שוטף של המקוואות על ידי הבלניות שהינן עובדות המועצה.

5.10. בעיר בת ים פועלים שלושה מקוואות, כדלקמן:

5.10.1. מקווה "טהרת אסתר" ברח' הלפר – המבנה הישן של המקווה בכתובת זו נהרס ובמקומו נבנה מבנה חדש שנפתח לשימוש הקהל הרחב בשנת 2011. מדובר במבנה בן שתי קומות מפואר ומטופח.

5.10.2. מקווה ברח' סמטת הוורדים (בשכונת רמת יוסף) – המבנה שופץ בשנת 2013 באופן מקיף. עלות השיפוץ הסתכמה בכ- 300,000 ₪.

5.10.3. מקווה ברח' חלוצים (שכונת עמידר) – מקווה חדש שנבנה ונפתח לציבור הרחב בשנת 2009.

תרבות תורנית

5.11. המועצה הדתית מקיימת פעילות תרבות תורנית הכוללת שיעורים והרצאות, טיולים, מופעים ואירועים לקראת מועדי ישראל, הפצת חומר פרסומי ועוד.

5.12. המועצה הדתית מקיימת פעילות זו בשיתוף עם גורמים חיצוניים, בהם העירייה ונציגי בתי הכנסת.

תמיכה במוסדות דת

5.13. המועצה הדתית תומכת תמיכה כספית במוסדות דת, ובעיקרה בשיפוץ ותחזוקת בתי הכנסת ובפעילות תרבותית תורנית המתקיימת בהם או מחוצה להם.

5.14. הביקורת בדקה את אופן מתן התמיכה הכספית לבתי הכנסת והמעקב אחר ניצולה למטרה לה יועדה, כפי שיפורט בהמשך הדוח (פרק ו'- הניהול הכספי- הוצאות).

6. רבני העיר

6.1. על פי חוק שירותי הדת היהודיים, תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשס"ז – 2001, סעיף 3 (א): "ליישוב שהוא עירייה או מועצה מקומית יהיה רב אחד שיכהן במשרה מלאה". סעיף 3 (ב) מוסיף ואומר כי "השר רשאי להורות, בהסכמת מועצת הרשות המקומית כי ליישוב יהיו שני רבני עיר".

6.2. בעיר בת ים כיהנו בעבר שני רבנים ראשיים: רב ספרדי ורב אשכנזי. בעת הביקורת כיהן רב ראשי אחד בעיר (הרב הספרדי), וזאת לאחר פטירתו של הרב האשכנזי

שכיהן יחד איתו. במהלך הביקורת פרש הרב הספרדי לגימלאות ולקראת תום הביקורת נפטר, כך שכיום לא מכהן רב ראשי בעיר בת ים, אלא רבני שכונות בלבד.

6.3. על מנת למנות רב ראשי בעיר יש לקיים בחירות, כפי שמפורט בהוראות חוק שירותי הדת, וזאת לאחר שהשר לשירותי דת יחליט ויודיע על כך ברשומות, למועצת הרשות המקומית ולמועצת הרבנות הראשית.

6.4. על פי חוק זה, רבני העיר ייבחרו באמצעות אסיפה בוחרת בבחירות אישיות, ישירות, שוות וחשאיות.

6.5. לביצוע הבחירות יש להקים ועדת בחירות של חמישה אנשים, בהרכב כדלקמן:

6.5.1. שופט או דיין שמכהן או יצא לגימלאות.

6.5.2. נציג השר מקרב עובדי משרדו.

6.5.3. רב עיר שבחירה מועצת הרבנות הראשית.

6.5.4. שני נציגי הרשות המקומית.

6.6. על פי החוק, מספר חברי האסיפה הבוחרת בעיר בת ים הינו 32, לפי הפירוט הבא: מחצית מהחברים ימונו על ידי מועצת העיר (מחציתם לפחות נשים), רבע מהחברים ימונו על ידי נציגי בתי הכנסת בעיר, שמינית מהחברים יהיו רבנים הנושאים במשרות רבניות, ושמינית מהחברים יהיו נציגי ציבור (מחציתם לפחות נשים), כולם תושבי העיר בת ים.

6.7. הביקורת מצאה כי למרות שכיום לא מכהן רב ראשי בעיר בת ים, טרם בוצעו ההליכים הנדרשים על פי החוק לבחירתו. לדברי יו"ר המועצה (ב.א.), קיימת כוונה למנות רב ראשי לעיר, והנושא מצוי בתהליך.

7. הרכב המועצה

7.1. בהתאם לחוק שירותי דת סעיף 2, השר קובע את מספר חברי המועצה ובתנאי שמספרם לא יעלה על מספר חברי מועצת העיר. המועמדים לחברות במועצה מוצעים על ידי שר הדתות – 45% מסך החברים, הרשות המקומית – 45% מסך החברים, והרבנות המקומית – 10% מסך החברים.

7.2. שלוש הרשויות הנ"ל יחוו דעתן על המועמדים מבחינת התאמתם לשמש כחברי המועצה, ומבחינת ייצוגם המתאים של הגופים והעדות המעוניינים בקיומם של שירותי הדת היהודיים במקום.

7.3. השר אמור היה לחדש את הרכבה של המועצה הדתית עד לתום שנה מיום בחירת המועצה של הרשות המקומית (סעיף 6 בחוק).

מועצת העיר בת ים נבחרה בחודש אוקטובר 2013, אולם עד לתום מועד הביקורת (ספטמבר 2015), לא חודש הרכבה של המועצה הדתית.

7.4. הביקורת מציינת כי בהעדרם של חברי המועצה הדתית לא ניתן לנהל נושאים הנוגעים לפעילות המועצה הדתית, ובהם: הגדרת נוהלי העבודה, ניהול ועדות בתחומים שונים ועוד.

7.5. בתום הביקורת, בחודש דצמבר 2015, חודש הרכבה של המועצה הדתית. יו"ר המועצה התחייב להטמיע את הערות הביקורת בתחום קיום הישיבות בתדירות הנדרשת ורישום פרוטוקול מקיף ומלא של הישיבות.

7.6. על פי החוק (סעיפים 6 ב'2- ב'7) – במקרה בו לא חודש הרכב המועצה הדתית עד המועד שצויין לעיל, השר ימנה צוות בן שני חברים, שימלאו את התפקידים שאותם מוסמכת המועצה למלא לפי החוק. ממונים אלו יהיו בעלי הסמכויות והחובות של המועצה כאשר לאחד מהם יעניק השר סמכות הכרעה, והוא יהיה זכאי לשכר.

7.7. עד לסוף שנת 2014, המשיכה בפעילותה המועצה בהרכבה כפי שהיה קודם הבחירות למועצת העיר בת ים, אולם בשל התפטרותו של יו"ר המועצה (ב.א.), בסוף שנת 2013, על רקע כוונתו לכהן כסגן ראש העיר, ובהתאם להוראות החוק בחרה מועצה זו יו"ר חדש (נ.מ.), שכיהן עד תום שנה מיום הבחירות, קרי, סוף שנת 2014.

7.8. המועצה בעת שכיהנה, מנתה שמונה חברים, כדלקמן: יו"ר המועצה, סגנית יו"ר המועצה, גזבר המועצה וחמישה חברים. יש לציין כי להוציא את יו"ר המועצה הדתית, אף אחד מחבריה לא קיבל שכר על תפקידו במועצה. סגנית יו"ר המועצה הדתית השתמשה במכשיר טלפון נייד במימון המועצה, ואילו גזבר המועצה קיבל החזר עבור הוצאות מכשיר הטלפון הנייד שלו. המדובר הוא על סכום של עשרות שקלים בלבד לחודש לכול אחד מהם.

7.9. על פי החוק, על חבר המועצה הדתית לחתום על הצהרת אמונים למדינת ישראל וחוקיה (סעיף 6ג'). הביקורת לא מצאה כול מסמך שיעיד כי אכן חברי המועצה הצהירו בחתימם הצהרה זו.

7.10. בתום השנה שלאחר הבחירות למועצת העיר בת ים, ולאחר שלא חודש הרכבה של המועצה הדתית, התפזרה המועצה והשר מינה ממונה אחד במקום שניים: יו"ר המועצה הדתית בעיר רמת גן.

8. ישיבות המועצה הדתית

8.1. על פי תקנות שירותי הדת היהודיים (ניהול מועצות) התש"ל-1970, סעיף 11, המועצה תקיים לפחות ישיבה רגילה אחת לחודש (להוציא חודשי ניסן ותשרי).

8.2. הביקורת מצאה כי המועצה התכנסה פעמים ספורות ביותר (כ- 5 פעמים בלבד), במהלך השנים 2013 ו-2014.

8.3. ההזמנה לישיבת המועצה המפרטת את סדר יומה אמורה להישלח לפחות שלושה ימים לפני מועדה. הביקורת לא מצאה תיעוד כי אכן נשלחו הזמנות לחברי המועצה.

8.4. בחלק מהפרוטוקולים של ישיבות המועצה לא נמצא תיעוד לכך שהתקבלו החלטות בהצבעה.

8.5. הפרוטוקולים מישיבות המועצה אמורים להיחתם על ידי יו"ר המועצה ולהישלח לכול חברי המועצה ולשר תוך שבועיים ממועד הישיבה.

8.6. הביקורת לא מצאה כול תיעוד על כך שאכן הפרוטוקולים הופצו בהתאם לתקנה זו.

8.7. פרק ה' של תקנות שירותי הדת היהודיים (ניהול מועצות), התש"ל-1970, עוסק בבחירת ועדות (קבועות או ארעיות) מתוך חברי המועצה ומחוצה לה בעניינים הנוגעים לתפקידיה.

8.8. הביקורת לא מצאה כול תיעוד לכך שנבחרו חברים לוועדות השונות, ישיבות הוועדות אם התקיימו לא תועדו, כך שלא ברור האם התקיימה פעילות של ועדות.

8.9. על פי חוק הביקורת הפנימית, המועצה כ"גוף ציבורי" מחוייבת למנות מבקר פנימי. תנאי כשירותו, תפקידו וסמכויותיו מפורטים בחוק הביקורת. ממצאי הביקורת העלו כי המועצה לא מינתה מבקר פנים, וזאת בניגוד לחוק.

9. מחלקת הכשרות

9.1. במחלקת הכשרות מועסקים: מנהל המחלקה, ארבעה מפקחי כשרות ומזכירת המחלקה.

9.2. כאמור, מחלקת הכשרות אחראית על מתן תעודות הכשר לבתי העסק בתחומי העיר ופיקוח על עמידתם בתנאי תעודת הכשרות.

9.3. בישיבת המועצה הדתית, מחודש יוני 2013, דווח כי מספר העסקים בעלי תעודת הכשרות בעיר עלה מ- 85 עסקים ל- 135 עסקים. הדבר נבע כתוצאה מפעילותה של מחלקת הכשרות במועצה הדתית, ובראשה מנהל המחלקה.

9.4. במחלקה זו הוכנס לאחרונה ציוד אלקטרוני משוכלל המאפשר מעקב אחר פעילותו של המשגיח בבתי העסק, כך שלוח הזמנים של ביקוריו מתועד ותוצאות ביקורים אלו מוקלדות לתוכנת המחשב.

9.5. הביקורת לא בדקה את תהליכי העבודה במחלקה זו, אלא, את נושא הגבייה עבור תעודות הכשרות וניהולה, כפי שיפורט בהמשך הדוח (פרק ה' – הניהול הכספי - הכנסות).

10. מחלקת הנישואין

10.1. במחלקת הנישואין מועסקים רבנים רושמי נישואין ומזכירת המחלקה.

10.2. מזכירת המחלקה במחלקת הנישואין מטפלת בכול הנוגע לעבודה המשרדית

הכרוכה בקבלת הקהל המבקש לקבל תעודת רווקות ונישואין, כולל הטיפול

בגביית האגרות בגין הנפקת תעודות אלו.

10.3. להלן בטבלה הנתונים על התיקים שנפתחו והמעידים על היקף הפעילות במחלקת הנישואין לשנים 2011-2013 :

השנה	2011	2012	2013
תיקי הרווקות	357	378	302
תעודות הנישואין	567	613	505
סה"כ	924	991	807

10.4. מהנתונים בטבלה ניתן לראות כי בשנת 2012 חלה עלייה בהיקף הפעילות במחלקת הנישואין בשיעור של כ- 7%, אולם בשנת 2013 ירד היקף זה בשיעור של כ-18.5% בהשוואה לשנת 2012.

10.5. להלן בטבלה הנתונים על התיקים שנפתחו בשנת 2014, בחלוקה לחודשים :

חודש	תיקי נישואין		סה"כ
	גברים	נשים	
ינואר	49	13	76
פברואר	35	2	43
מרץ	51	2	56
אפריל	38	3	44
מאי	50	6	60
יוני	53	2	60
יולי	37	5	50
אוגוסט	43	4	53
ספטמבר	41	6	51
אוקטובר	37	5	44
נובמבר	27	5	35
דצמבר	42	3	50
סה"כ	503	56	622

10.6. הנתונים בטבלה מצביעים גם הם על ירידה בשיעור של 23% במספרם של התיקים שנפתחו בשנת 2014 להוצאת תעודות נישואין ותעודות רווקות, וזאת בהשוואה לשנת 2013.

10.7. מכאן, שהמגמה של הירידה בהיקף פעילותה של מחלקת הנישואין משנת 2013 נמשכת. יש לבחון את הסיבות לירידה זו, וייתכן שניתן יהיה לבלום אותה, או אף לגרום לעלייה בהיקף הפעילות של מחלקה זו.

10.8. הביקורת לא בדקה את תהליכי העבודה במחלקה זו, אלא, את נושא הגבייה עבור השירותים שמספקת מחלקת הנישואין וניהולה, כפי שיפורט בהמשך הדוח (פרק ד').

הסכם עם ארגון "לה"ב"

10.9. במסגרת השירותים הניתנים במחלקת הנישואין כלולים גם שירותים להדרכת כלות וחתנים. לצורך מתן השירות התקשרה המועצה הדתית בהסכם עם ארגון "לה"ב", שהינו עמותה רשומה.

10.10. הסכם ההתקשרות הוא החל מחודש ינואר 2013, ותוקפו הוא למשך חמש שנים, כולל אפשרות להאריך את תקופת ההסכם מעבר לתקופה זו.

10.11. עד לחתימת הסכם זה פעלו שני הצדדים, קרי, ארגון "לה"ב" והמועצה הדתית, במסגרת "הסכם שיתוף פעולה" כהגדרתו בהסכם זה. הביקורת לא מצאה תיעוד בכתב להתקשרות המוקדמת, ולא ניתן היה לבחון את השינויים (אם קיימים) בין ההסכם הראשון לשני.

10.12. על פי חוק שירותי הדת (סעיף 12), יש להחתים על הסכמים של המועצה הדתית עם גורמים שונים את ראש הרשות המקומית ואת יו"ר המועצה הדתית. הביקורת לא מצאה על גבי ההסכם עם ארגון "לה"ב" את חתימתם של יו"ר המועצה או/ו ראש העיר. לטענת יו"ר המועצה, החשב המלווה חתם על ההסכם והעותק בידו של החשב.

10.13. בנוסף, הביקורת לא מצאה את חתימתו של החשב המלווה על הסכם זה, למרות הנחייתו של כי כול ההסכמים של המועצה הדתית עם גורמים אחרים יאושרו בחתימתו של החשב המלווה.

10.14. המועצה משכירה לארגון "לה"ב" בתמורה לדמי שכירות מתחם במבנה המועצה הדתית, הכולל לובי (דלפק מזכירות) וחמישה חדרים לצורך פעילותה. ארגון "לה"ב" שיפץ מתחם זה לפני מספר שנים שיפוץ יסודי ונרחב בעלות של כ- 50,000 דולר.

10.15. הביקורת התרשמה מאוד מתוצאות השיפוץ שהניבו מראה אסתטי ונוחות לקהל היעד. אין ספק שהמטרה לאפשר מפגשים של המדריכים/ות עם הכלות והחתנים באווירה ביתית אינטימית ונינוחה, הושגה בעקבות שיפוץ זה.

10.16. כמו כן, עומדים לרשותו של הארגון חדרי ההרצאות והאולם המרכזי לצורך פעילות של ארגון כנסים ומתן הרצאות.

- 10.17. הביקורת לא בדקה את דמי השכירות לשנת 2013 משום שנספח ב' להסכם, בו נמצא הפירוט בעניין זה, לא נמצא במשרדי המועצה הדתית, ולכן לא ניתן היה לדעת את גובה דמי השכירות והתנאים הנוספים, ולבדוק את התאמתם לביצוע בפועל.
- 10.18. דמי השכירות שנקבעו לשנת 2014, מסתכמים ב-17,000 ₪ לחודש, האמורים להיות משולמים ב-22 לחודש, כלומר סך של 204,000 ₪ לשנה.
- 10.19. מנגד, משלמת המועצה הדתית לארגון "לה"ב" תשלום בגין השירותים שהוא מספק במסגרת הדרכת הכלות והחתנים.
- 10.20. בשנת 2013, סוכם כי ישולם סך של 200 ₪ עבור כול כלה או חתן שיקבלו הדרכה. הביקורת לא מצאה כול תיעוד להתחשבות זו, ולכן לא ברור האם בוצעה וכיצד.
- 10.21. בשנת 2014, סוכם כי ישולם סך של 39,000 ₪ בכול 20 בחודש, כלומר סך של 780,000 ₪ לשנה. הביקורת מסיקה שסכום זה אינו מתייחס למספר הכלות והחתנים שיקבלו הדרכה. לדעת הביקורת, הדבר אינו תקין בעיקר על רקע הירידה במספרם של הנרשמים לנישואין במועצה הדתית בשנים 2013-2014.
- 10.22. ארגון "לה"ב" התחייב על פי הסכם זה להעביר הדרכה לכול הכלות שתפתחנה תיק רישום נישואין במועצה הדתית, ככול שאלו ראויות ומתאימות לקבל הדרכה באמצעותו. ההדרכה כוללת שני מפגשים (במקרים חריגים ניתן להסתפק במפגש אחד בלבד), כאשר ארגון "לה"ב" ישתדל על פי ההסכם לעודד כלות למספר מפגשים גדול יותר. לשם כך, התחייבה המועצה הדתית להעביר אחת לשבוע לארגון "לה"ב" את רשימת הכלות שפתחו תיק לרישום נישואין במועצה הדתית.
- 10.23. ארגון "לה"ב" אחראי לצייד את הכלות שקיבלו הדרכה בתום ההדרכה באישור מטעמו.
- 10.24. יש לציין כי קיימות כלות שאינן מעוניינות לקבל הדרכה במועצה הדתית ומעדיפות לקבלה על ידי מדריכות פרטיות שהן בוחרות בעצמן. ארגון "לה"ב" אמור להסכים לכך, מבלי שיהיו לו טענות למועצה הדתית.
- 10.25. בנוסף, התחייב ארגון "לה"ב" למתן הדרכה לחתנים המעוניינים בכך.
- 10.26. ניתנה הרשות בידי ארגון "לה"ב" למתן הדרכה גם לכלות וחתנים ממקומות אחרים (שלא פתחו תיק רישום נישואין במועצה הדתית בת ים), ובלבד שבמתן ההדרכה תינתן עדיפות ברורה לתושבי בת ים.
- 10.27. בנוסף לשירותי ההדרכה שפורטו לעיל, ארגון "לה"ב" התחייב לבצע פרויקטים מיוחדים עבור חתנים, ליווי זוגות עד החופה ולאחריה, תכניות העשרה לזוגות נשואים, שלום בית וזוגיות נכונה, ושירותי ייעוץ מיוחדים עבור זוגות צעירים. פעילויות אלו ישולמו על פי ההסכם הקיים על ידי המועצה הדתית בהתאם לביצוען

בפועל. למרות שנמצאו תשלומים עבור פרויקטים אלו, לא נמצא כול תיעוד לעריכתם, ולכן לא ניתן היה לבחון את ההתחשבות הכספית ואת תקינותה.

10.28. המועצה הדתית התחייבה לסייע גם בעלויות החומרים ללימוד וההעשרה שארגון "לה"ב" יספק לכלות ולחתנים. הביקורת מצאה כי אכן בוצעו תשלומים הנוגעים להתחייבות זו, אולם, בשל העדר תיעוד לא ניתן היה לבדוק את מהותם והתאמתם לתנאי ההסכם.

10.29. כוח האדם למתן שירותים אלו יסופק על פי ההסכם על ידי ארגון "לה"ב", ובכללם מדריכות, מדריכים ומזכירה לתיאום מועדי ההדרכות והשיבוצים. ארגון "לה"ב" הוא מעסיקם הבלעדי והם לא נחשבים עובדי המועצה הדתית. למועצה הדתית הזכות לבחון את ההתאמה של המדריכות והמדריכים למתן שירותי ההדרכה.

10.30. הביקורת לא מצאה כול תיעוד של בחינת כוח האדם שגוייס למתן שירותים אלו על ידי ארגון "לה"ב", באמצעות המועצה הדתית.

10.31. על פי ההסכם, התחייב ארגון "לה"ב" להעביר למועצה הדתית דוח פעילות לפי דרישתה, אחת לרבעון. הביקורת לא מצאה כול תיעוד הנוגע לפעילות ארגון "לה"ב", בהתאם לנדרש בהסכם.

10.32. הביקורת בדקה את התשלומים שבוצעו בפועל על ידי ארגון "לה"ב" למועצה הדתית ואת תשלומי המועצה הדתית לארגון "לה"ב" בשנים 2012-2014, כפי שפורטו בדוחות הכספיים של המועצה.

10.33. להלן בטבלה פירוט התשלומים (ב-ש):

שנת 2014 עד לחודש ספטמבר	שנת 2013	שנת 2012	מהות התשלום
119,000	93,000	106,800	ארגון "לה"ב" (דמי שכירות)
273,000	352,000	246,500	המועצה הדתית (קניית שירותים)

10.34. לא התקבל כול הסבר כיצד התשלומים של המועצה הדתית לארגון "לה"ב" עבור שירותי הדרכת כלות וחתנים עלו בשיעור כה ניכר למרות שהנתונים מציגים ירידה במספרם של הזוגות שנרשמו לנישואין.

הדבר ניכר בעיקר בשנת 2013, שאז גם חלה ירידה בדמי השכירות ששילם ארגון "לה"ב" למועצה הדתית.

10.35. יו"ר המועצה מסר לביקורת כי ארגון "לה"ב" מבצע הדרכת זוגות המתעתדים להינשא וההתקשרות עימו נועדה לשפר את השירות לאזרח. המועצה הדתית בת ים,

כיתר המועצות הדתיות ברחבי הארץ, נאלצת להתמודד בשנים האחרונות עם זליגה מתמשכת של נרשמי נישואין לארגון צה"ר ופעילות ארגון "לה"ב" נותנת מענה לתחרות זו.

10.36. בתום הביקורת הוצג הסכם מחודש מרץ 2015 שחתמה המועצה הדתית עם ארגון "לה"ב", על פיו תשלם המועצה לארגון "לה"ב" סך של 280 ₪ עבור כול כלה או חתן שיקבלו הדרכה. מנגד, בוטלו תשלומי השכירות של ארגון "לה"ב" למועצה הדתית.

10.37. כמו כן, הוצגו דוגמאות של רשימות מקבלי ההדרכה החיוניים להתחשבות הכספית.

11. מחלקת מקוואות

11.1. כאמור, בעיר בת ים פועלים שלושה מקוואות, המנוהלים על ידי המועצה הדתית: מקווה "טהרת אסתר" ברח' הלפר, מקווה "הוורדים" בשכונת רמת יוסף, ומקווה "חלוצים" בשכונת עמידר.

11.2. הביקורת בדקה את היקף הפעילות במקוואות אלו (קרי, מספר הטובלות שטבלו במקוואות האלו בשנים האחרונות), ולהלן ממצאי הביקורת:

מקווה "טהרת אסתר" ברח' הלפר

11.3. מקווה זה נבנה מחדש על שטח המקווה הישן ונפתח לקהל שוב בשנת 2011. המקווה המפואר בן שתי הקומות, זכה בשנת 2014 בפרס חמישה כוכבי יופי של המועצה לישראל היפה.

11.4. להלן בטבלה פירוט מספרי הטובלות לשנים 2012 – 2014, בהתאם לרישומים במועצה הדתית:

סה"כ	טבילה 15 ש"ח	טבילה 20 ש"ח	טבילה 35 ש"ח	חינם כלה בשנה הראשונה	כלה 100 ₪	תעריפים לשנת 2012 (לפי חודשים)
263	6	52	119	56	30	ינואר
239	4	51	94	50	40	פברואר
250	8	29	111	48	54	מרץ
270	6	66	124	69	5	אפריל
201	3	54	59	55	30	מאי
294	4	72	94	83	41	יוני
317	2	89	118	75	33	יולי
294	2	68	93	82	49	אוגוסט
339	3	107	113	84	32	ספטמבר
312	1	74	113	82	42	אוקטובר
303	24	99	92	65	23	נובמבר
325	6	78	130	84	27	דצמבר
3,407	69	839	1,260	833	406	סה"כ

סה"כ	טבילה 15 ש"ח	טבילה 20 ש"ח	טבילה 35 ש"ח	חינם כלה בשנה הראשונה	כלה 100 ש"ח	תעריפים לשנת 2013 (לפי חודשים)
396	7	94	158	113	24	ינואר
342	4	82	139	91	26	פברואר
354	3	97	145	75	34	מרץ
309	1	111	140	38	19	אפריל
308	2	93	113	61	39	מאי
460	3	138	189	85	45	יוני
329	1	92	147	73	16	יולי
379	5	112	148	76	38	אוגוסט
421	5	136	180	76	24	ספטמבר
361		101	136	83	41	אוקטובר
311	2	88	122	70	29	נובמבר
496	3	165	180	110	38	דצמבר
4,466	36	1,309	1,797	951	373	סה"כ

תעריפים לשנת 2014 (לפי חודשים)	כלה 100 ש"ח	חינם כלה בשנה הראשונה	טבילה 35 ש"ח	טבילה 20 ש"ח	טבילה 15 ש"ח	סה"כ
ינואר	19	74		152	105	350
פברואר	27	68		149	94	338
מרץ	57	93		87	270	507
אפריל	34	56		24	262	376
מאי	25	69		21	334	449
יוני	29	69		17	253	368
יולי	29	68		8	269	374
אוגוסט	44	87		13	352	496
ספטמבר	28	70		15	237	350
סה"כ	292	654		486	2,176	3,608

11.5. ע"פ הנתונים בטבלה לעיל, חל גידול משמעותי בשיעור של 31% במספרן של הטובלות במקווה "טהרת אסתר" בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012. הגידול במספרן של הטובלות במקווה זה ממשיך גם בשנת 2014 בהשוואה לתקופה היחסית שנבדקה.

מקווה ורדים – רמת יוסף

11.6. מקווה זה שופץ על ידי המועצה הדתית בשנת 2013 באופן מקיף בסיוע העירייה.

11.7. להלן בטבלה פירוט מספרי הטובלות לשנים 2012 – 2014, בהתאם לרישומים במועצה הדתית:

סה"כ	טבילה 15 ש"ח	טבילה 20 ש"ח	טבילה 35 ש"ח	חינם כלה בשנה הראשונה	כלה 100 ש"ח	תעריפים לשנת 2012 (לפי חודשים)
286	221	47		13	5	ינואר
173	122	30		16	5	פברואר
184	155	16		6	7	מרץ
254	217	17	1	19		אפריל
187	144	25		13	5	מאי
218	100	94		14	10	יוני
294	79	182	7	21	5	יולי
228	13	181	17	11	6	אוגוסט
313	27	212	42	23	9	ספטמבר
206	12	154	19	18	3	אוקטובר
185	2	146	21	7	9	נובמבר
188	2	142	29	9	6	דצמבר
2,716	1,094	1,246	136	170	70	סה"כ

סה"כ	טבילה 15 ש"ח	טבילה 20 ש"ח	טבילה 35 ש"ח	חינם כלה בשנה הראשונה	כלה 100 ש"ח	תעריפים לשנת 2013 (לפי חודשים)
259	3	203	35	13	5	ינואר
201		172	16	7	6	פברואר
262	21	195	25	11	10	מרץ
202	3	157	33	9		אפריל
201	1	159	25	5	11	מאי
256		217	17	11	11	יוני
258	62	157	25	9	5	יולי
223	1	179	21	10	12	אוגוסט
284	1	236	40	2	5	ספטמבר
44	2		24	11	7	אוקטובר
215		189	11	9	6	נובמבר
273	14	194	42	18	5	דצמבר
2,678	108	2,058	314	115	83	סה"כ

סה"כ	טבילה 15 ש"ח	טבילה 20 ש"ח	טבילה 35 ש"ח	חינם כלה בשנה הראשונה	כלה 100 ש"ח	תעריפים לשנת 2014 (לפי חודשים)
192	156	19		13	4	ינואר
229	179	29		14	7	פברואר
322	262	24		16	20	מרץ
265	226	19		16	4	אפריל
310	257	22		22	9	מאי
271	224	19		16	12	יוני
244	211	15		6	12	יולי
307	249	22		28	8	אוגוסט
242	201	13		24	4	ספטמבר
2,382	1,965	182		155	80	סה"כ

11.8. על פי הנתונים בטבלה לעיל, חל **קיטון** במספרן של הטובלות במקווה "רמת יוסף" בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012. לעומת זאת, בשנת 2014 חל **גידול** במספרן של הטובלות במקווה זה בהשוואה לשנת 2013, וזאת בהסתמך על התקופה היחסית שנבדקה.

מקווה חלוצים – עמידר

11.9. מקווה זה נבנה ונפתח לקהל הרחב בשנת 2009.

11.10. להלן בטבלה פירוט מספרי הטובלות לשנים 2012 – 2014, בהתאם לרישומים במועצה הדתית:

סה"כ	טבילה 15 ש"ח	טבילה 20 ש"ח	טבילה 35 ש"ח	חינם כלה בשנה הראשונה	כלה 100 ש"ח	תעריפים לשנת 2012 (לפי חודשים)
348	109	230		7	2	ינואר
294	142	133		13	6	פברואר
292	137	139		10	6	מרץ
344	87	244		13		אפריל
289	68	204		12	5	מאי
283	129	126		14	14	יוני
353	73	251		27	2	יולי
295	55	205		21	14	אוגוסט
377	132	201		37	7	ספטמבר
303	65	202		25	11	אוקטובר
292	110	152		20	10	נובמבר
317	136	142		31	8	דצמבר
3,787	1,243	2,229		230	85	סה"כ

סה"כ	טבילה 15 ש"ח	טבילה 20 ש"ח	טבילה 35 ש"ח	חינם כלה בשנה הראשונה	כלה 100 ש"ח	תעריפים לשנת 2013 (לפי חודשים)
372	234	96		38	4	ינואר
332	213	79		36	4	פברואר
356	200	122		31	3	מרץ
300	168	104		23	5	אפריל
352	215	97		24	16	מאי
395	253	100		31	11	יוני
310	198	77		31	4	יולי
307	185	94		24	4	אוגוסט
401	230	129		36	6	ספטמבר
297	182	84		24	7	אוקטובר
317	190	94		29	4	נובמבר
435	237	159		32	7	דצמבר
4,174	2,505	1,235		359	75	סה"כ

תעריפים לשנת 2014 (לפי חודשים)	כלה 100 ש"ח	חינם כלה בשנה הראשונה	טבילה 35 ש"ח	טבילה 20 ש"ח	טבילה 15 ש"ח	סה"כ
ינואר	5	29		96	165	295
פברואר	2	28		90	165	285
מרץ	18	23		80	252	373
אפריל	5	22		38	240	305
מאי	8	28		49	322	407
יוני	5	13		44	253	315
יולי	4	18		46	249	317
אוגוסט	6	29		57	278	370
ספטמבר	6	24		31	286	347
סה"כ	59	214		531	2,210	3,014

11.11. על פי הנתונים בטבלה לעיל, חל גידול בשיעור של 10% במספרן של הטובלות במקווה חלוצים בשנת 2013, בהשוואה לשנת 2012. לעומת זאת, בשנת 2014, חל קיטון במספרן של הטובלות במקווה זה, בהשוואה לשנת 2013, וזאת בהסתמך על התקופה היחסית שנבדקה.

11.12. להלן בטבלה סיכום היקפי הפעילות בשלושת המקוואות לשנים 2012 ועד ספטמבר 2014 :

שנת 2014 עד ספטמבר	שנת 2013	שנת 2012	הפעילות	שם המקווה
80	83	70	כלה	רמת יוסף
155	115	170	חינם	
	314	136	טבילה - 35	
182	2,058	1,246	טבילה - 20	
1,965	108	1,094	טבילה - 15	
2,382	2,678	2,716	סה"כ	
59	75	85	כלה	חלוצים
214	359	230	חינם	
----	----	----	טבילה - 35	
531	1,235	2,229	טבילה - 20	
2,210	2,505	1,243	טבילה - 15	
3,014	4,174	3,787	סה"כ	
292	373	406	כלה	הלפר
654	951	833	חינם	
	1,797	1,260	טבילה - 35	
486	1,309	839	טבילה - 20	
2,176	36	69	טבילה - 15	
3,608	4,466	3,407	סה"כ	
9,004	11,318	9,910	סה"כ כללי	

11.13. לסיכום, ניתן לומר כי הפעילות במקווה "טהרת אסתר" ברח' הלפר היתה בהיקף הגדול ביותר בהשוואה לשני המקוואות האחרים.

11.14. בנוסף, בכול אחת מהשנים חל גידול בהיקף הפעילות בכלל המקוואות בהשוואה לשנה הקודמת.

11.15. הביקורת בחנה גם את היקף המשרות של כוח האדם המועסקים במקוואות אלו בפועל ובהשוואה לתקן המאושר על ידי המשרד לשירותי דת. ממצאי הבדיקה מפורטים בפרק ב' – ניהול כוח האדם במועצה הדתית - סעיף 10.

12. מחלקת עירובין

12.1. המועצה הדתית אחראית על ההקמה, ההרחבה והתחזוקה של קווי עירוב, המאפשרים ע"פ ההלכה לטלטל בשבת.

12.2. על פי מה שנמסר לביקורת במהלך עבודתה, בדיקת התחזוקה של קו העירוב מתבצעת באופן שוטף מדי שבוע בימי חמישי, ע"י האחראי לכך במועצה הדתית. במידה שמתגלה תקלה, דואגת המועצה הדתית לתיקונה לפני השבת הקרובה.

13. תרבות תורנית

13.1. המועצה הדתית מקיימת פעילות בתחום התורני לציבור הרחב. פעילות זו כוללת פעילויות מגוונות לקראת חגי ישראל, נסיעות למקומות קדושים, הרצאות ועוד. הפעילות ממומנת בשיתוף העירייה.

13.2. להלן סקירה מתומצתת של פעילות המועצה הדתית בתחום התרבות התורנית, כפי שהשתקפה במהלך הביקורת:

13.2.1. הפקת אירועים בתחום התרבות התורנית (למשל, במהלך חג הסוכות).

13.2.2. הרצאות וכנסים בנושאים שונים באמצעות רבנים ידועי שם.

13.2.3. פרויקט "אבות ובנים" – פעילות משותפת של אבות ובנים בבתי הכנסת בשבתות.

13.2.4. הסעות למקומות קדושים (הכותל, קברי צדיקים).

13.2.5. רכישת תשמישי קדושה, ספרי קודש וסידורים וחלוקתם.

13.2.6. הדפסה ופרסום של מידע תורני באמצעות עלונים, עיתונים, רדיו מקומי ועוד.

14. פעילות המועצה בשיתוף המחלקה לתרבות תורנית

14.1. הביקורת בדקה ומצאה כי שיתופי הפעולה של המועצה הדתית עם המחלקה לתרבות תורנית בעירייה הצטטמו במרוצת השנים האחרונות עד מאוד. בנוסף, פעילויות של המחלקה לתרבות התורנית הועברו לטיפול של המועצה הדתית, או מחלקות אחרות בעירייה (כגון: מחלקת מורשת). כתוצאה מכך, הצטמצם גם תקציבה השנתי של המחלקה לתרבות תורנית.

14.2. בנוסף, נוצרו מצבים בהם לא היה תיאום בין הגורמים השונים העוסקים בפעילות התרבות התורנית בנוגע לפעילויות המתקיימות ולמועדיהן.

14.3. הביקורת מציינת במיוחד את ההנחייה להעביר את הכנת העלון השבועי (פרשת השבוע) ופרסומו לקהל למועצה הדתית, לאחר שהמחלקה לתרבות התורנית היתה אחראית על כך שנים רבות.

14.4. הביקורת לא קיבלה כול הסבר לכך, וסבורה כי בתהליך זה מצטמצמת עד מאוד מהותה של המחלקה לתרבות התורנית.

פרק ג' - ניהול כוח האדם במועצה הדתית

1. כללי

- 1.1. במועצה הדתית מועסקים כיום 26 עובדים, בהיקפי משרות משתנים, ובתחומי עיסוק שונים. היקף משרתם של כלל העובדים מסתכם ב- 19.65% משרות. מלבדם, מועסקים ארבעה עובדים נוספים במשרות זמניות לעבודות ניקיון ומילוי מקום.
- 1.2. הביקורת בדקה את תיאורי המשרות, מספר המשרות (עובדים) והיקפיהן בהשוואה לתקן המאושר של המשרד לשירותי דת.
- 1.3. הבדיקה כללה גם את אופן יישום התנאים שהושגו והוסכמו בהסכם ההבראה שנחתם בין המועצה הדתית ובין המשרד לשירותי דת בשנת 2010, במטרה לאזן את תקציב המועצה הדתית.
- 1.4. ממצאי הביקורת העלו כי קיימות חריגות לא מבוטלות בהעסקתם של עובדי המועצה הדתית בהשוואה לתקן ולתנאיי הסכם ההבראה.
- 1.5. בפרק זה יתוארו במפורט התקן ותנאיי הסכם ההבראה בנושא זה, ממצאי הבדיקה המצביעים על החריגות הקיימות בהעסקתם של עובדי המועצה הדתית ופעולות יו"ר המועצה הדתית (בעבר ובהווה), להסדיר חריגות אלו מול המשרד לשירותי דת.
 - 1.5.1. בנוסף, נבדקו מספר הטבות שכר שניתנו לעובדי המועצה הדתית.

2. הסדר ההבראה

- 2.1. במסגרת הסדר ההבראה, כפי שתואר בפרק ב', התחייבה המועצה הדתית בהסכם כתוב ומסודר עם המשרד לשירותי דת, מחודש אוגוסט 2010, לבצע צעדי התייעלות כספית הכוללים בין השאר פיטורים/הפרשת עובדים בסך כולל של 825,000 ₪.
- 2.2. מנגד, צויין בהסכם זה כי עלויות פרישת העובדים יסתכמו ב- 1,191,607 ₪.
- 2.3. המועצה הדתית התחייבה לעשות כול שיידרש, כי לא יבואו דרישות נוספות מצד עובדיה בגין שכר שהיה צריך לשלם להם עד ליום חתימת הסדר ההבראה, ובנוסף, התחייבה שלא לקלוט עובדים חדשים בכול דרך שהיא (כולל חברות כ"א, חשבוניות וכד').
- 2.4. כמו כן, התחייבה שלא לחתום על הסכמים עם העובדים ולא לשלם לאף עובד תוספות שכר חדש או/ו להגדיל תוספות ישנות, אלא, באישור אגף התקינה, הפיקוח והבקרה במשרד לשירותי דת והממונה על השכר, ובנוסף, התחייבה

לבטל את תוספות השכר החריגות שניתנו לעובדים ואת תנאיי הפרישה שניתנו בניגוד לחוק ולחוזר מנכ"ל.

2.5. הביקורת בדקה את אופן ניהול כוח האדם במועצה הדתית, ובכללו את אופן יישום התחייבויותיה של המועצה הדתית במסגרת הסכם ההבראה המתואר לעיל. הנושאים שנבדקו והממצאים שעלו מהבדיקות מתוארים בפרק זה.

3. מצבת העובדים

3.1. עובדי המועצה הדתית הינם עובדי מדינה אשר מועסקים בהתאם לחוק שירות המדינה.

3.2. להלן מצבת עובדי המועצה הדתית כפי שתועדה בהסכם ההבראה בחודש אוגוסט 2010:

תפקיד	מספר עובדים	אחוז המשרה	עדכון למועד הביקורת
רבנים ראשיים	2	200%	שני הרבנים נפטרו.
רבני שכונות	6	600%	אחד הרבנים נפטר.
קייס	1	100%	
יו"ר המועצה	1	100%	
מזכירת רבנים ראשיים	1	50%	
מזכירת מחלקת הנישואין	1	50%	פרשה ב- 1.5.2011 בתנאים מיטיביים והתקן התבטל.
מנהל מחלקת הכשרות	1	100%	
מפקחי הכשרות	4	400%	
הבלניות – מקווה הלפר	2	140%	
הבלניות – מקווה רמת יוסף	2	160%	
הבלניות – מקווה חלוצים (*)	2	120%	
בלן	1	50%	
מפקח עירובין(**)	1	25%	

תפקיד	מספר עובדים	אחוז המשרה	עדכון למועד הביקורת
מזכירה ומנהלת חשבונות (**)	1	50%	
סה"כ	27	2,205%	

הערות:

(*) – תקן חדש – 40%.

(**) – תקן חדש.

בטבלה זו צויינו תקנים חדשים בהיקף כולל של 115%.

4. תקן העובדים במועצה הדתית

- 4.1 הביקורת בדקה את תקן העובדים המאושר על ידי המשרד לשירותי דת.
- 4.2 להלן בטבלה רשימת התפקידים והיקפי המשרות של המועצה הדתית בת ים, ע"פ דוח תקן לשנת 2013 של המשרד לשירותי דת מיום 9.12.2013:

תיאור המשרה	היקף המשרה בתקן	מתאריך	הערות
יושב ראש	1.00		
רב שכונה	1.00		
רב שכונה	1.00		
רב שכונה	1.00		
רב שכונה	1.00		
רב לעדה האתיופית	1.00	01/05/2011	
קייס	0.50	20/08/2012	
מנהל מחלקה	1.00	01/10/2003	כשרות
משגיח כשרות ראשי	1.00	01/10/2003	
משגיח כשרות נודד	1.00	01/10/2003	
משגיח כשרות נודד	1.00	01/05/2009	

הערות	מתאריך	היקף המשרה בתקן	תיאור המשרה
	01/05/2009	1.00	משגיח כשרות נודד
+מנהלת חשבונות	14/11/2013	0.50	מזכירה
	14/11/2013	0.50	בלן
	01/05/2009	0.75	בלנית - ורדים
	14/11/2013	0.40	בלנית - הלפר
	14/11/2013	0.60	בלנית - הלפר
	14/11/2013	0.40	בלנית- חלוצים
במבנה המועצה הדתית	01/03/1999	0.80	עובדות ניקיון
		15.45	סה"כ

4.3. טבלת תקן זו, על פי ממצאי הביקורת, אינה מעודכנת במשרות שאושרו קודם לכן (בחודש אוקטובר 2012), על ידי המשרד לשירותי דת, ככול הנראה משום שהמועצה הדתית לא העבירה עד למועד זה, כמתחייב את המסמכים והפרטים הנחוצים על מנת לכלול אותן בתקן זה. אי לכך, משרות אלו לא נכללו בה.

4.4. הביקורת ערכה השוואה בין תקן המשרות של עובדי המועצה הדתית המאושר על ידי המשרד לשירותי דת (דצמבר 2013) ובין איוש המשרות בפועל, נכון למועד הביקורת.

4.5. להלן בטבלה ממצאי הבדיקה ההשוואתית:

תפקיד	מספר עובדים	אחוז משרה מאושרת בתקן 2013	אחוז המשרה בפועל	הפער
רבנים ראשיים	-----	-----	-----	----- (1)
רבני שכונות	3	400%	300%	(100%) (2)
קייס ורב לעדה	2	150%	150%	-----

תפקיד	מספר עובדים	אחוז משרה מאושרת בתקן 2013	אחוז המשרה בפועל	הפער
האתיופית				
יו"ר המועצה	1	100%	100%	----- (3)
מזכיר המועצה	1	אין תקן	100%	100% במועד מאוחר יותר אושר תקן של 50% בלבד.
ראש לשכה/ תרבות תורנית	1	אין תקן	100%	100% (4) במועד מאוחר אושר תקן חילופי - אחראי מקוואות 50% בלבד.
מזכירה	1	אין תקן	100%	100%
מזכירת רבנים	1	אין תקן	50%	50%
מזכירת מחלקת הנישואין	1	אין תקן	50%	50%
מנהל מחלקת הכשרות	1	100%	100%	-----
מפקחי כשרות	4	400%	400%	-----
בלניות – הלפר	2	100%	140%	40%
בלניות – רמת יוסף	2	75%	115%	40%
בלניות – חלוצים	2	40%	80%	40%
בלן	1	50%	50%	-----

תפקיד	מספר עובדים	אחוז משרה מאושרת בתקן 2013	אחוז המשרה בפועל	הפער
עובד ניקיון במועצה	1	80%	80%	-----
מפקח עירובין	1	25%	-----	(25%)
עובדת ניקיון מקוואות	1	-----	-----	במועד מאוחר יותר אושר תקן של 100%.
מזכירה ומנהלת חשבונות	1	50%	50%	-----
סה"כ	27	1,570%	1,965%	

המספרים בסוגריים מציינים משרות לא מאויישות.

הערות לטבלה :

(1) בעבר מונו שני רבנים ראשיים למועצה הדתית, וכיום לאחר קיום בחירות, אמור להתמנות רב ראשי אחד בלבד.

(2) בחודש אפריל 2015, פרש אחד מרבני השכונה. ככול הנראה לא יתקבל אישור לאיוש משרה זו.

(3) יו"ר המועצה הדתית (נ.מ.) התפטר מתפקידו בסוף שנת 2014, לאחר שחלפה שנה מיום הבחירות לעיריית בת ים, שבמהלכה לא התקיימו בחירות למועצה הדתית. בחודש יולי 2015, מינה שר הדתות יו"ר (ב.א.) למועצה הדתית.

(4) בחודש אוגוסט 2014, פוטר ראש הלשכה ששימש כממונה על נושא התרבות התורנית.

5. סיכום הפערים כפי שעולה מההשוואה

5.1. על פי תקן המשרד לשירותי דת המעודכן לחודש דצמבר 2013, תקן המשרות היה אמור להסתכם ב- 15.70 משרות. בפועל העלו ממצאי הביקורת כי במועצה הדתית מועסקים 26 עובדים, בהיקף משרות המסתכם ב- 19.65 משרות. כלומר, הביקורת העלתה בבדיקתה כי קיים פער של 3.95 משרות בין התקן המאושר על ידי המשרד לשירותי דת ובין היקף המשרות בפועל של העובדים המועסקים במועצה הדתית, וזאת ללא התייחסות להחלטות שהתקבלו מאוחר יותר.

- 5.2. יש לציין כי נמצאו גם תקנים מאושרים שלא היו מאויישים במועד הביקורת, כגון משרה של רב שכונה.
- 5.3. בהתאם להסכם ההבראה והתחייבויותיה של המועצה הדתית בהסכם זה, פרשו מספר עובדים של המועצה הדתית בתנאי פרישה מיטביים באישורו של סגן הממונה על השכר ובתנאי שמשרות אלו יבוטלו במלואן.
- המשמעות היא, שהמועצה הדתית לא יכולה לאייש משרות אלו מחדש, אלא רק במקרים חריגים בהם ניתן אישור של הממונה על השכר לחידוש המשרה.
- 5.4. בפועל, מצאה הביקורת כי קיימות מספר חריגות בהעסקתם של עובדים ללא תקנים מאושרים, או בתקנים שבוטלו לאור העובדה כי בתקנים אלו הועסקו בעבר עובדים שפרשו בתנאים מיטביים.
- 5.5. המועצה הדתית איישה משרות אלו משום שלטענתה היו נחוצות, אולם, לא התקבל בגינן אישור של הממונה על השכר לחידוש המשרה, כנדרש.
- 5.6. איוש משרות אלו בוצע בניגוד מוחלט להנחיית המשרד לשירותי דת הקובעת כי אין להעסיק עובדים חדשים ללא אישור מראש ובהתאם לתקנים של המשרד לשירותי דת.
- 5.7. השוואה בין התקן המאושר על ידי המשרד לשירותי דת ובין העסקת העובדים בפועל במועצה הדתית, ללא התייחסות להחלטות שהתקבלו מאוחר יותר, מרכזת את רשימת בעלי התפקידים שהועסקו במועצה הדתית ללא אישור התקנים (עד למועד קבלת ההחלטות לאשר חלק מהתקנים, כפי שיתואר בהמשך), כדלקמן:
- 5.7.1. מזכיר המועצה – 100%.
- 5.7.2. ראש הלשכה (אחראי תרבות תורנית) – 100%.
- 5.7.3. מזכיר ליו"ר המועצה – 100%.
- 5.7.4. מזכירת הרבנים הראשיים – 50%.
- 5.7.5. מזכירת מחלקת הנישואין – 50%.
- 5.7.6. בלנית (ע.מ.) – 40% משרה.
- 5.7.7. בלנית (כ.ו.) – 40% משרה.
- 5.7.8. בלנית (א.ב.) – 40% משרה.
- 5.8. לסיכום, מדובר בהעסקתם של 8 עובדים, בהיקף משרות כולל של 520% (למעלה מחמש משרות מלאות), מעל לתקן המאושר על ידי המשרד לשירותי דת.
- 5.9. בדיקה מעמיקה העלתה כי בחודש אוקטובר 2012, אישר המשרד לשירותי דת מספר משרות שאינן נכללות במצבת התקן לסוף שנת 2013, כדלקמן:
- 5.9.1. בלניות – אושר היקף משרות כולל של 225% (מהן 40% תקן חדש), כך שכעת נותר פער של 110% משרה לעומת פער קודם של 120% משרה.

5.9.2. מזכיר המועצה – אושרה משרה בהיקף של 50% בלבד. בפועל, מועסק עובד ב- 100% משרה, כך שנותר פער של 50% משרה לעומת פער קודם של 100% משרה.

5.9.3. מזכירה למחלקת הנישואין – אושרה משרה בהיקף של 50%, כך שהפער שהיה קיים הצטמצם לחלוטין.

5.9.4. ראש הלשכה פוטר בחודש אוגוסט שנת 2014, כך שפער זה התבטל בסופו של דבר.

5.10. כתוצאה מכך, הצטצטם הפער שהסתכם ב- 8 עובדים, בהיקף כולל של 520% משרות לפער ל- 7 עובדים, בהיקף כולל של 210% משרות (צמצום של 2 עובדים והיקף של 210% משרות).

6. הטיפול בחריגות מתקן העובדים המאושר

6.1. הביקורת בחנה בהתאם למסמכים המצויים במשרדי המועצה הדתית את תהליך הטיפול בחריגות העסקת העובדים מהתקן המאושר על ידי המשרד לשירותי דת, ולהלן פירוט ממצאיה.

6.2. המשרד לשירותי דת התריע בפני יושבי ראש המועצה הדתית (כול אחד בתקופת כהונתו), על העסקת עובדים בחריגה מהתקן המאושר ודרש לפעול להסדרת תהליך אישור התקנים החדשים, או/ו שינוי התקנים הקיימים במועצה הדתית בהתאם לנוהל.

6.3. יו"ר המועצה הדתית (ב.א.), הגיש בתחילת כהונתו (ינואר 2011), בקשה לוועדת התקנים של המשרד לשירותי דת לאישור התקנים של כוח האדם למועצה הדתית.

6.4. הבקשה כללה מספר רב של תקנים בתחומי הפעילות השונים, בהם מטפלת המועצה הדתית, כדלקמן:

6.4.1. איש תחזוקה.

6.4.2. 2 רבני שכונה.

6.4.3. 3 בלניות.

6.4.4. מפקח שבת.

6.4.5. מנהל תרבות תורנית.

6.4.6. מנהל מחלקת נישואין.

6.4.7. מדריכת כלות.

6.4.8. מנהל חשבונות.

6.4.9. פקידה בלשכת ראש המועצה.

6.4.10. שומר.

6.5. ועדה זו התכנסה ודנה בבקשה זו בשני מועדים, האחד בתאריך 30.7.2012, והשני בתאריך 6.8.2012, ובסופו של דבר נחתם פרוטוקול בתאריך 15.10.2012.

6.6. פירוט ההחלטות שהתקבלו בוועדה זו, סוכמו במכתבה של ראש ענף תקינה במועצות הדתיות- המשרד לשירותי דת ליו"ר המועצה (ב.א.), מתאריך ה-17 באוקטובר 2012.

6.7. להלן בטבלה :

התפקיד המבוקש	התקן המבוקש	התפקיד המאושר	התקן המאושר	סיכום
מנהלת חשבונות	100%	מזכירה ומנהלת חשבונות	50%	תוספת להגדרת תפקיד – מזכירה ותקן מאושר נמוך מהמבוקש ב- 50%.
מזכירת מחלקת נישואין	50%	מזכירת מחלקה	50%	אישור מלא
מזכיר מועצה	100%	מזכיר מועצה	50%	אושר תקן נמוך מהמבוקש ב- 50%
עובד ניקיון במועצה	80%	עובד ניקיון במועצה	80% אושרה תוספת של 20% על ה- 60% קיימים	אישור מלא
בלן	100%	בלן	50%	אושר תקן נמוך מהמבוקש ב- 50%
בלניות	220%		125% + 60% מ"מ סה"כ אושרו 185%	אושר תקן נמוך מהמבוקש ב- 35%

סיכום	התקן המאושר	התפקיד המאושר	התקן המבוקש	התפקיד המבוקש
	40% תקן חדש בתכנית ההבראה			בלנית
43.1 אישור מלא	100% - לאיוש		100%	עובדת ניקיון למקוואות
לא אושר בשלב זה.	יש להגיש בקשה חריגה לממונה על השכר	רשם נישואין	100%	רשם נישואין
לא אושר בשלב זה.	יש להגיש בקשה חריגה לממונה על השכר	מזכירת רבנים	100%	מזכירת רבנים
אוסר תקן נמוך מהמבוקש ב- 50%	50%	אחראי מקוואות	100%	אחראי מקוואות
לא אושר			50%	מוסמך ניקור

הערה לטבלה :

פירוט משרות בלניות : 60% (ד. במקום ע.ר.), 40% (ל.ר. במקום מ.ט.), 25% - לאיוש, 60% בלנית מ"מ – לאיוש.

6.8. מכאן, שהוסדרו התקנים עבור המשרות הבאות, כדלקמן :

6.8.1. מזכירת מחלקת הנישואין - 50% משרה.

6.8.2. מזכיר המועצה – 50% משרה בלבד.

- 6.8.3. בלניות – נותר פער של 110% משרה, אולם אושרה משרה בשיעור של 100% לעובדת ניקיון למקוואות.
- 6.8.4. אושרה משרה נוספת של אחראי מקוואות בשיעור של 50%.
- 6.9. **לסיכום**, נותרו עדיין משרות להן לא התקבל אישור המשרד לשירותי דת, כדלקמן:
- 6.9.1. מזכיר המועצה – אושרה משרה בהיקף של 50% בלבד.
- 6.9.2. ראש לשכה (אחראי תרבות תורנית) – 100%.
- 6.9.3. מזכיר ליו"ר המועצה – 100%.
- 6.9.4. מזכירת הרבנים הראשיים – 50%.
- 6.9.5. בלניות/עובדת ניקיון למקווה – 10%.
- 6.10. בנוסף, הדגישה ראש ענף תקינה במועצות הדתיות במכתבה זה כי כול תקן חדש, שדרוג תקן לעובד קיים שמאושר על ידי הוועדה, מחייב פרסום מכרז פנימי/חיצוני שקוף, שיוויוני וביצוע הליך תקין לבחירת העובד/ת מתוך מועמדים רלוונטיים.
- 6.11. התקן יאושר על ידי המשרד לשירותי דת מיום בחירת העובד באמצעות המכרז.
- 6.12. בתום המכרז, על המועצה הדתית להעביר את פרוטוקול המכרז והנתונים האישיים של העובדים הנבחרים לשם עדכון מצבת כוח האדם במועצה.
- 6.13. הביקורת בדקה את אופן עריכת המכרזים ובחירת העובדים לתפקידים השונים. סיכום הבדיקה וממצאיה, להלן בסעיף 10.
- 6.14. בשלב מאוחר יותר, **בחודש נובמבר 2013**, שלחה ראש ענף תקינה במועצות
- 6.15. הדתיות מכתב הבהרה בנוגע למשרות שאושרו בעבר בוועדת התקנים מיום 15.10.2012. הבהרה זו היתה נחוצה משום שהוועדה לא היתה רשאית לאשר משרות שבוטלו במסגרת תכנית ההבראה (בשל פרישה בתנאים מיטביים), ולכן ההחלטות של הוועדה בנוגע למשרות אלו אינן תקפות ולא ניתן אישור לאישן.
- 6.16. רשימת המשרות האלו כפי שמופיע במכתבה של ראש ענף תקינה במועצות הדתיות, הינה כדלקמן:
- 6.16.1. מנהלת חשבונות.
- 6.16.2. מזכיר מועצה.
- 6.16.3. רשם נישואין (שלא התקבל בגינה אישור).
- 6.16.4. מזכירת נישואין.
- 6.17. במכתב זה צויין כי ניתן אישור למועצה הדתית, וזאת בהתאם לאישורם בעבר

במסגרת הסכם ההבראה, עבור המשרות הבאות:

- 6.17.1. מזכירה לתחום הנהלת החשבונות בהיקף של 50% משרה.
- 6.17.2. בלן בהיקף של 50% משרה.
- 6.17.3. עובד ניקיון בהיקף של 80% משרה (זאת בנוסף לזכאות המועצה הדתית לתקן עובד ניקיון בתכנית ההבראה).
- 6.17.4. אחראי מקוואות בהיקף של 50% משרה (זאת בנוסף לזכאות המועצה הדתית לתקנים בתוכנית ההבראה).
- 6.18. **בחודש מרץ 2014**, התריע החשב המלווה (י.א.) בפני המועצה הדתית על העסקתם של **עשרה עובדים** ללא תקן (חלקם בתקנים שבוטלו בהתאם להסכם), ודרש לפטרם.
- 6.19. להלן פירוט העובדים והיקפי המשרות שצויינו במכתבו של החשב:
- 6.19.1. בלן – 50% משרה + מפקח עירובין – 25% משרה (י.ר.).
- 6.19.2. אחראי מקוואות – 50% משרה (א.מ.).
- 6.19.3. עובדת ניקיון במקוואות - 100% משרה (ז.ש.).
- 6.19.4. מזכירת רבנים/כשרות – 50% משרה (ט.ח.).
- 6.19.5. מזכירת נישואין – 50% משרה (ו.ג.).
- 6.19.6. מזכירות – 60% משרה (מ.מ.).
- 6.19.7. מזכיר מועצה – 100% משרה (ד.ב.).
- 6.19.8. בלנית – 40% משרה (ב.א.).
- 6.19.9. בלנית – 40% משרה (מ.ע.).
- 6.19.10. בלנית – 40% משרה (ו.כ.).
- 6.20. במקביל, איפשר החשב המלווה למועצה הדתית לפעול לאישור התקנים במשרד לשירותי דת, ובכך לבטל את דרישת הפיטורים.
- 6.21. בנוסף, הציע החשב המלווה לערוך בדיקה של נושא תפעול המקוואות על מנת לבחון את היקף המשרות הנחוץ לתפעולן. יש לציין, שברשימת המועמדים לפיטורים נכללו גם 3 בלניות.
- 6.22. בחודש זה הוזמנה לשימוע מזכירת מחלקת הנישואין, אולם, עד למועד הביקורת, לא פוטר עובדת זו.
- 6.23. **בחודש מאי 2014**, פנה יו"ר המועצה (נ.מ.) במכתב למשרד לשירותי דת בבקשה לעכב הוראה לביטולם הסופי של שני תקנים, בטענה כי התקבל אישור לעיכוב זה, בפגישה שנערכה עם נציגות המשרד, בחודש דצמבר 2013.
- 6.24. בנוסף, מבקש יו"ר המועצה לאשר איוש לאלתר של התקנים הבאים:
- 6.24.1. מזכירה לתחום הנהלת החשבונות - בהיקף של 50% משרה.

- 6.24.2. בלן - בהיקף של 50% משרה.
- 6.24.3. עובדת ניקיון – בהיקף של 80% משרה.
- 6.24.4. אחראי מקוואות – בהיקף של 50% משרה.
- זאת, על סמך מכתבה, מחודש נובמבר 2013, של ראש ענף תקינה במועצות הדתיות מהמשרד לשירותי דת ליו"ר המועצה הדתית דאז (ראה סעיף 4.3 לעיל).
- 6.25. בנוסף, לטענתו של יו"ר המועצה, תקן המזכיר בוטל ללא הצדקה, משום שהעובדת שבגינה בוטל התקן משום שפרשה בתנאים מיטביים, למעשה לא כיהנה בתפקיד זה בעת פרישתה.
- 6.26. תקן רשם הנישואין - לטענתו של יו"ר המועצה, בוטל גם הוא ללא הצדקה, משום שפרישתו בתנאים מיטביים לא היתה מוצדקת לאור העובדה שפרש בגיל המתאים לפרישה.
- 6.27. בנושא העסקת הבלניות השיב יו"ר המועצה כי היא תיבחן בהתאם לבקשת המשרד לשירותי דת, אולם ברצונו לכלול בחישוב זה גם את עובדת הניקיון.
- 6.28. יו"ר המועצה מתריע על העדרם של תקנים לביצוע מטלות חיוניות של המועצה הדתית. הדבר מקשה ביותר על ניהול המועצה.
- 6.29. **בתאריך ה- 8.6.2014**, פנה במכתב החשב המלווה של המועצה הדתית ליו"ר המועצה הדתית, בהמשך למכתבה של מנהלת אגף משאבי אנוש במועצות הדתיות, כדלקמן:
- 6.29.1. ממכתבה של מנהלת האגף עולה כי למועצה אושרו התקנים הבאים:
- 6.29.1.1. בלנית – 25% משרה.
- 6.29.1.2. מ"מ בלנית – 60% משרה.
- 6.29.1.3. עובדת ניקיון למקוואות – 100%.
- 6.29.1.4. אחראי מקוואות – 50%.
- זאת, בהתאם לאישורו של החשב המלווה כי למועצה הדתית מקור תקציבי למימון משרות אלו.
- 6.29.2. בנוסף, אושר למועצה הדתית להגיש בקשה ייעודית לקליטת מזכירה בהיקף של 50% משרה.
- 6.29.3. קיים תקן חדש של מפקח עירובין שאינו מאוייש.
- 6.29.4. יש לפטר את העובדים שנערך להם שימוע והם לא ערערו על כך.
- 6.29.5. במידה שחל גידול באוכלוסייה אותה משרתת המועצה הדתית ונדרשת חריגה מתכנית ההבראה, ניתן להגיש בקשה ייעודית לוועדת התקנים, כפוף לאישור החשב המלווה.
- 6.30. יו"ר המועצה דיווח כי:

- 6.30.1 מר י.ר. (עירובין ותחזוקה) פוטר. החשב המלווה הורה על הוצאת מכתבי פיטורים למר מ.א. ולגב' ט.ח.
- 6.30.2 גב' ז.ש. תשובץ כעובדת ניקיון במקוואות בשיעור של 100% משרה. מר מ.מ. ישובץ כאחראי מקוואות בשיעור של 50% משרה, וכן ישובץ עובד למשרת מפקח עירובין ב-25% משרה.
- 6.30.3 גב' ב.א., תשובץ בתקן של בלנית, בהיקף משרה של 40%, וגב' מ.ע. תשובץ בתקן של מ"מ בלנית, בהיקף משרה של 45%.
- 6.30.4 גב' ו.כ. תאוייש בתקן של בלן במקום ע.ד. (50% משרה).
- 6.30.5 יוגש ערעור על ביטול התקנים הנוגעים ל-ב.ד. (מזכיר המועצה) ו-ו.י. (מזכירת מחלקת הנישואין) ובקשה לתקן זמני עד לקבלת החלטה בעניינם.
- 6.31 לסיכום, חלק ניכר מהמשרות שלא היו מאושרות אושרו בדרכים שונות כמפורט לעיל. עם זאת, לא אושרו משרות ראש הלשכה (תרבות תורנית) ומזכירת הרבנים הראשיים. המזכיר ליו"ר המועצה שובץ בשני תקנים (אחראי מקוואות ומפקח עירובין, סה"כ 75% משרה). משרתם של מזכיר המועצה ומזכירת מחלקת הנישואין תטופל במסגרת ערר על ביטול התקנים, ועד אז מבקש יו"ר המועצה אישור לתקן זמני.
- 6.32 **בתאריך 15.6.2014**, מורה החשב המלווה למועצה הדתית להפסיק את עבודתם של שני עובדים, כדלקמן:
- 6.32.1 ראש הלשכה (מ.א.).
- 6.32.2 מזכירת הרבנים הראשיים (ט.ח.).
- 6.33 **בחודש אוגוסט 2014**, פיטרה המועצה הדתית את ראש הלשכה, אולם, כאמור, העסקתה של מזכירת הרבנים הראשיים לא הופסקה.
- 6.34 **בתאריך 4.8.2014**, הגישה המועצה הדתית בקשה מסודרת לוועדת התקנים, שכללה:
- א. בקשות לאישורי תקנים בתפקידים מאויישים, כדלקמן:**
- 43.1.1 מפקח עירובין – 25% משרה.
- 43.1.2 אחראי מקוואות - 50% משרה.
- 43.1.3 מזכירת נישואין – 50% משרה.
- 43.1.4 מזכירת לשכת הרבנים – 50% משרה.
- 43.1.5 אחראי תרבות תורנית – 100% משרה.
- 43.1.6 בלנית – מקווה הלפר - 40% משרה.
- 43.1.7 בלנית – מקווה חלוצים - 40% משרה.
- 43.1.8 בלנית – מקווה ורדים - 40% משרה.

43.1.9 עובד ניקיון למקוואות בהיקף כולל – 120% משרה.

סה"כ עובדים בהיקף של 460% משרה.

ב. בקשות לאישורי תקנים שאינם מאויישים, כדלקמן:

43.1.10 מזכיר המועצה – 100% משרה.

43.1.11 מזכירת יו"ר המועצה – 100% משרה.

43.1.12 עובד אחזקה – 50% משרה.

43.1.13 בלן – 50% משרה.

סה"כ עובדים בהיקף של 300% משרה.

6.35. במכתב מאוחר יותר, ב- 20 באוגוסט 2014, הודיעה המועצה הדתית על ויתור על תקן למזכירה – 50% ותקן לתרבות תורנית – 50%.

6.36. בתאריך 6.8.2014, הוגשה בקשה לאיוש מזכירה ליו"ר באופן זמני עד לאישור התקן. כמו כן, נמסר כי העובד המאייש תפקיד זה יועבר לתפקיד אחר – אחראי מקוואות ועירובין.

6.37. בתאריך 19.8.2014, התקבלה תשובת המשרד לשירותי דת כי לא ניתן לאשר בקשה זו משום שאין המדובר במשרה תקנית.

6.38. בתאריך 20.8.2014, מבקש יו"ר המועצה הדתית (נ.מ.) ממנהלת אגף משאבי אנוש ומראש ענף התקינה במועצות הדתיות להסיר מרשימת הבקשות לתקנים את התקנים שעל פי הודעותיהן בכתב, לא ניתן לאשר.

6.39. **בחודש ספטמבר 2014, פנה יו"ר המועצה (נ.מ.), בבקשה לאשר תקנים כדלקמן:**

6.39.1 3 בלניות - היקף משרה כולל 120% - איוש לאלתר.

6.39.2 אחראי מקוואות – היקף משרה 50% - איוש לאלתר.

6.39.3 מפקח עירובין – היקף משרה 25% - איוש לאלתר.

6.39.4 בלן - היקף משרה 50% - קיים מכרז ופרוטוקול.

6.39.5 מזכירה למחלקת הנישואין - היקף משרה 50% - איוש לאלתר.

6.39.6 מזכירה ליו"ר המועצה – היקף משרה 100% - ממתנינים להחלטת ועדת

התקנים של המשרד לשירותי דת לאישור תקני כוח האדם למועצה הדתית.

6.39.7 ראש לשכה - היקף משרה 100% - ממתנינים להחלטת ועדת התקנים של

המשרד לשירותי דת לאישור תקני כוח האדם למועצה הדתית.

6.39.8 מזכיר המועצה - היקף משרה 100% - דרוש אישור של הממונה על השכר.

7. סיכום הטיפול

- 7.1. עד לתום הביקורת, לא סוכס סופית אישור התקנים. בחודשים בהם לא היה יו"ר למועצה (ינואר-יולי 2015), לא ניתן היה לאשר תקנים אלו. כעת הנושא מטופל על ידי יו"ר המועצה הנוכחי (ב.א.).
- 7.2. יו"ר המועצה הדתית הוסיף כי העיכוב באישור התקנים בידי המשרד לשירותי דת נובע מכך שהממונה על נושא כוח האדם התחלפה פעמיים, כך שהמועצה הדתית נאלצה לשלוח בקשתה למשרד לאישור התקנים שלוש פעמים. לאחר שאושרה הבקשה על ידי הממונה, משרד האוצר לא נתן את אישורו ולכן הטיפול נמשך.
- 7.3. יש לציין כי בחודש דצמבר 2014, אישר החשב המלווה באופן זמני, העסקתה של מזכירה ליו"ר המועצה, בהיקף של 3.5 שעות יומיות.

8. מכרז כוח האדם

- 8.1. בחודש פברואר 2012, כלומר, מספר חודשים לפני שוועדת התקנים של המשרד לשירותי דת לאישור תקני כוח האדם למועצה הדתית דנה בבקשות יו"ר המועצה הדתית, התקיימה ישיבת ועדת מכרזים של המועצה הדתית, במסגרתה הובאו לאישור איוש המשרות הבאות:
- 8.1.1. הנהלת חשבונות – 50% משרה (מ.ד.כ.).
 - 8.1.2. מזכירת רבנים ראשיים – 50% משרה (ט.ח.).
 - 8.1.3. מזכירת נישואין - 50% משרה (י.פ.ו.).
 - 8.1.4. בלן מ"מ – 60% משרה (מ.מ.).
 - 8.1.5. עובד ניקיון – 80% משרה (א.י.).
 - 8.1.6. עובדת ניקיון במקוואות – 100% משרה (ש.ז.).
 - 8.1.7. בלן – 50% משרה + מפקח עירובין – 25% משרה (י.ר.).
 - 8.1.8. אחראי מקוואות – 50% משרה (א.מ.).
 - 8.1.9. בלנית – 70% משרה (ד.א.).
 - 8.1.10. בלנית – 40% משרה (א.ב.).
 - 8.1.11. בלנית – 40% משרה (מ.ד.).
 - 8.1.12. בלנית – 40% משרה (ר.ל.).
 - 8.1.13. בלנית – 40% משרה (ע.מ.).
 - 8.1.14. בלנית – 40% משרה (כ.ו.).
- 8.2. הביקורת מציינת כי עובדים אלו הועסקו במועצה הדתית עוד בטרם אושר התקן שלהם, ועוד בטרם נבחרו במכרז מסודר.
- 8.3. בנוסף, הביקורת מצאה תיעוד חלקי ביותר לכך שהתפרסם מכרז פנימי או חיצוני מסודר שאיפשר למעוניינים להגיש בקשה. לא ברור אם ניגשו מספר מועמדים למשרה אחת, ומביניהם נבחר אחד.

9. תקן בלניות במקוואות

9.1. הביקורת ערכה חישוב לבדיקת מספר התקנים של בלניות במקוואות, לו זכאית המועצה הדתית בהתאם למספר הטובלות בחודש, לפי כללי המשרד לשירותי דת.

9.2. להלן בטבלה הנתונים שרוכזו מרשימות המועצה הדתית וחישובי המשרות :

מקווה	מספר הטובלות החודשי	שיעור המשרות המגיע	שיעור המשרות בפועל	הפער
טהרת אסתר-הלפר	400	130%	140% 3 בלניות	+ 10%
ורדים-רמת יוסף	265	97.50%	115% 2 בלניות	+17.5%
חלוצים-עמידר	335	113.75%	80% 2 בלניות	- 33.75%
סה"כ	1,000	341.25%	335% 7 בלניות	- 6.25%

הערות לחישובים שבטבלה :

- 9.2.1 מספר הטובלות חושב בהתאם למוצע הטובלות בחודשים ינואר- ספטמבר
- 9.2.2 2014.
- 9.2.3 בחישוב שיעור המשרות המגיע נלקח בחשבון גם אחוז המשרה לממלאת מקום.
- 9.2.4 שיעור המשרה המגיע למקווה חלוצים חושב לפי 350 טובלות.
- 9.3 הנתונים בטבלה לעיל, מצביעים על כך, ששיעור המשרות הקיים בכלל המקוואות בעיר **נמוך** משיעור המשרות על פי תקן המשרד לשירותי דת **ב- 6.25%**.
- 9.4 החישובים נערכו פר מקווה. אם נערוך את החישובים לכלל המקוואות, מדובר בשיעור של 325% משרות ל- 1,000 טובלות.
- 9.5 על פי חישוב זה, קיים פער בין המשרות המאושרות לפי התקן לעומת שיעור המשרות בפועל, כך שהמועצה מעסיקה בלניות בשיעור **הגבוה ב- 10% מהתקן**.
- 9.6 שיעור המשרה המגיע למועצה הדתית לעובד/ת ניקיון מסתכם ב- 131.25% (בחישוב פר מקווה וסיכום שלושת המקוואות). בפועל, מועסק עובד ניקיון בשיעור של 80%, כך שהמועצה מעסיקה עובד ניקיון בשיעור **הנמוך ב- 51.25% מהתקן**.

9.7. אם נערוך את החישובים לכלל המקוואות, מדובר בשיעור של 125% משרות ל-1,000 טובלות.

גם על פי חישוב זה קיים פער בין המשרות המאושרות לפי תקן לעומת שיעור המשרות בפועל, כך שהמועצה מעסיקה עובד ניקיון בשיעור **הנמוך ב- 45% מהתקן**.

9.8. על פי תקן המשרד לשירותי דת, מדצמבר 2013, מאושרת משרה לעובד ניקיון בשיעור של 80% בלבד. ככול הנראה, מספר הטובלות המופיע ברישומי המשרד לשירותי דת נמוך יותר. על פי הנתונים שנמסרו לביקורת, מספר הטובלות במקוואות בשנת 2014 עלה בשיעור קטן בהשוואה לשנת 2013.

10. שכר עובדים והטבות נלוות

10.1. המועצה הדתית משלמת בכול חודש תשלומי שכר לכ- 80 עובדים וגימלאים. סך ההוצאה מתחלקת שווה בשווה בין תשלומי השכר לעובדים ובין תשלומי השכר לגימלאים.

10.2. על פי הדוחות הכספיים של המועצה הדתית לשנים 2012 ו-2013, נמצא כי שיעור הוצאות השכר הסתכמו בכ- 65% מסך הוצאות המועצה הדתית. מכאן, שתשלומי השכר מהווים נתח משמעותי ביותר בהוצאות המועצה הדתית.

10.3. הביקורת בדקה את סך הוצאות השכר ששולמו במועצה הדתית בשנים 2012 ו-2013, וערכה השוואה בין המחלקות השונות בשנים אלו.

10.4. להלן בטבלה פירוט הנתונים על תשלומי השכר בשנים אלו לפי מחלקות (ב-ה) :

שיעור השינוי	שנת 2013	שנת 2012	
11.7%	852,460	763,323	הנהלה וכלליות
(19%)	1,697,609	2,098,449	רבנות ונישואין
5%	763,433	727,468	כשרות ושחיטה
13.5%	653,181	575,624	טהרת המשפחה
5.5%	4,008,222	3,801,302	פנסיונרים
—	7,974,905	7,966,166	סה"כ

הערה: המספרים בסוגריים מציינים ירידה.

10.5. הנתונים בטבלה מצביעים על כך, **שלא חל שינוי** בסך הוצאות השכר בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012.

10.6. עם זאת, חלו שינויים בתוך המחלקות, כך שהוצאות השכר במחלקת הרבנות והנישואין ירדו בשיעור ניכר של 19%, לעומת עלייה בהוצאות השכר במחלקות

הנהלה וכלליות בשיעור של 11.7%, טהרת המשפחה עלייה בשיעור של 13.5%, פנסיונרים עלייה בשיעור של 5% וכשרות ושחיטה עלייה בשיעור של 5%.

תשלומי שכר – נלווים

10.7. הביקורת ריכזה בטבלה את סך ההוצאות השנתיות של תשלומי השכר – נלווים, בשנים 2012- ספטמבר 2014. להלן בטבלה (ב-ש):

נושא ההוצאה	2012	2013	2014 (עד ספטמבר)
רכב – הוצאות משתנות נטו	99,034	102,566	53,469
אחזקת טלפון – שכר עבודה	6,336	2,928	489
נסיעות	61,135	59,429	35,266
אחזקת טלפון	12,468	10,400	7,052
רכב ביטוח חובה	220,311	198,911	128,016
נסיעות שכר	8,460	5,640	5,166
החזר נסיעות בתפקיד	2,733	–	–

אחזקת רכב

10.8. הביקורת בדקה ומצאה כי 14 עובדים מבין 26 עובדי המועצה הדתית מקבלים תשלומים עבור אחזקת רכב.

10.9. רשימת העובדים הללו כללה את יו"ר המועצה הדתית, רבני השכונות, מנהל הכשרות והמפקחים, מזכיר יו"ר המועצה ומנהל המקוואות.

אחזקת סמארטפונים

10.10. הביקורת בדקה ומצאה כי ברשותה של המועצה הדתית מכשירי סמארטפונים שחולקו בין בעלי התפקידים ועובדי המועצה הדתית.

10.11. בקשתה של הביקורת לקבל את רשימת העובדים ובעלי התפקידים שברשותם מכשירים אלו לא נענתה והביקורת מעירה על כך בחומרה. הביקורת קיבלה רשימות חסרות ביותר, שמהן לא ניתן היה להתחקות אחר העובדים ובעלי התפקידים המחזיקים במכשירים אלו.

10.12. המועצה הדתית מחוייבת לנהל רשימה מלאה ועדכנית של כלל המכשירים שברשותה, על מנת לדעת בכול זמן נתון מי משתמש בהם והאם יש לכך הצדקה.

10.13. סך ההוצאות על מכשירים אלו בא לידי ביטוי הן ברכישת ציוד והן בתשלומים שוטפים עבור השימוש. להלן בטבלה פירוט ההוצאות (ב-ש):

מהות ההוצאה	שנת 2012	שנת 2013
תשלומים שוטפים	79,169	67,217
רכישת ציוד	69,569	36,834

10.14. יו"ר המועצה הדתית ציין בפני הביקורת כי עלות השימוש במכשירי הסמארטפונים קטנה באופן משמעותי בשנתיים האחרונות.

פרק ד' - הניהול הכספי - דוחות נתונים

1. כללי

- 1.1. על פי חוק שירותי הדת היהודיים, התשל"א - 1971, הממשלה והרשות המקומית מחוייבים לשאת בהוצאות התקציב של המועצה הדתית (סעיפים 11א' – 11 ז').
- 1.2. סכום ההשתתפות של הרשות המקומית בהוצאות התקציב של המועצה יהיה על פי החוק, שווה לסכום ההשתתפות הרגיל של הממשלה בהוצאות התקציב של המועצה הדתית, כשהוא מוכפל ב-1.5 (סכום השתתפות רגיל).
- 1.3. כלומר, השתתפות הרשות המקומית והממשלה בתקציב המועצה הדתית מתחלקת בין שני גורמים אלו ביחס של 60% ו-40% בהתאמה.
- 1.4. כמו כן, השר לשירותי דת, שר הפנים ושר האוצר, רשאים תוך 60 ימים מיום קבלת חוק התקציב השנתי לשנות בהחלטה שהתקבלה ברוב דעות השרים, ובכללם שר האוצר, את סכום ההשתתפות ע"פ אמות מידה שוויוניות, ובכפוף לתנאים שנקבעו בתיקון לחוק (סכום השתתפות מיוחד).
- 1.5. כאמור, המועצה הדתית פועלת במסגרת הסכם הבראה, שנחתם בחודש אוגוסט 2010, לתקופה של שבע שנים (שטרם הסתיימו), ובמסגרת הסכם זה הניהול הכספי של המועצה הדתית מפקח ומבוקר באמצעות חשב מלווה, האמור לאשר מראש את פעולותיה בתחום הכספי.

2. חשב מלווה

- 2.1. על פי תקנות שירותי הדת היהודיים (ניהול מועצות), התש"ל - 1970, סעיף 26 ג' (א), בעת מינוי חשב מלווה למועצה יחולו ההוראות האלו:
 - 2.1.1. החשב המלווה יהיה ממונה על קביעת תקציב המועצה.
 - 2.1.2. החשב המלווה יהיה ממונה על גביית אגרות אשר המועצה מוסמכת לגבות לפי כול דין.
 - 2.1.3. דבר מינויו של החשב המלווה יצויין בכול מסמך של המועצה שהוא בעל משמעות כספית בנוסח שיקבע השר.
 - 2.1.4. ההתחייבויות הכספיות של המועצה יבוצעו באישור מראש ובכתב של החשב המלווה.
 - 2.1.5. מינוי אדם לעובד המועצה ייעשה באישור החשב המלווה, מראש ובכתב את העסקתו ואת תנאי העסקתו.

- 2.1.6. ראש המועצה ועובדי המועצה חייבים למלא אחר הוראות החשב המלווה שניתנו במסגרת סמכויותיו ומכוחן.
- 2.2. הביקורת מצאה מכתבים של החשב המלווה ליו"ר המועצה הדתית ובו הוא מתריע על העסקת עובדים בחריגה מתקן העובדים המאושר, וכן הנחיותיו לפיטורי עובדים ספציפיים.
- 2.3. פגישה שערכה הביקורת עם החשב המלווה הוצגו בפניו ממצאי הביקורת הרלוונטיים לפיקוחו והתקבלה התייחסותו לממצאים. החשב המלווה דרש מהנהלת המועצה הדתית להשיב כספים ששולמו שלא כדין.
- 2.4. בנוסף, סקר החשב המלווה בפני הביקורת את דרכי פעולותיו אל מול המועצה הדתית. לדבריו, במפגשיו החודשיים עם בעלי התפקידים במועצה הדתית הוא בודק את תקינות ההוצאות והתאמת מהות ההוצאה לייעודה כאשר מדובר על הקצבות ייעודיות.
- 2.5. בעניין העסקת כוח האדם השיב החשב המלווה כי המועצה הדתית נקלעה למציאות בה בהעדר תקני כוח אדם חיוניים אין המועצה יכולה להמשיך ולתת שירותי דת. על כך היתה הסכמה גם במשרד לשירותי דת, אולם, תהליך האישור במשרד האוצר נמשך זמן רב.

3. רואה חשבון למועצה הדתית

- 3.1. המועצה הדתית אמורה להכין ולהגיש הצעת תקציב למשרד לשירותי דת ולעיריית בת ים.
- 3.2. כמו כן, מחוייבת המועצה הדתית בהגשתם של דוחות כספיים שנתיים וחצי שנתיים.
- 3.3. על פי חוק שירותי הדת (סעיף 7), על המועצה למנות רואה חשבון אשר מינויו והפסקת העסקתו טעונים אישור השר.
- 3.4. המועצה הדתית העסיקה רואה חשבון להכנת הדוחות הכספיים השנתיים, אולם, הביקורת לא מצאה תיעוד לכך שהעסקתו אושרה על ידי המשרד לשירותי דת.
- 3.5. עלות העסקתו של רואה החשבון הסתכמה בשנת 2012 בסך של 38,280 ₪, ובשנת 2013 בסך של 38,830 ₪.

4. מקורות ההכנסה

- 4.1. תקציב ההכנסות של המועצה הדתית מתבסס על **שלושה** מקורות, כדלקמן:
- 4.1.1. השתתפות כספית של הרשות המקומית בסך 60% מסך התקציב המאושר למועצה הדתית לשנת הכספים.
- 4.1.2. השתתפות כספית של המשרד לשירותי דת בסך 40% מסך התקציב המאושר למועצה הדתית לשנת הכספים.

- 4.1.3. הכנסות עצמיות הנובעות מגבייה מתושבים עבור שירותים שונים : אגרות נישואין, תעודות כשרות, טבילה במקוואות, השכרת אולמות ועוד.
- 4.2. פירוט סך ההשתתפויות הכספיות של העירייה והמשרד לשירותי דת – ראה בפרק ה' הניהול הכספי – הכנסות.

5. הוצאות

- 5.1. המועצה הדתית מחוייבת לנהל את הוצאותיה בהתאם לתקציבה המאושר. ממצאי הביקורת העלו כי המועצה הדתית התנהלה על פי תקציבה המאושר, להוציא חריגות מסויימות המפורטות בהמשך דוח זה.
- 5.2. על פי חוק חובת המכרזים, מועצה דתית מחוייבת לערוך מכרז פומבי קודם להתקשרות בחוזה לביצוע עסקה בטובין, או לביצוע עבודה, או לרכישת שירותים.
- 5.3. הביקורת מצאה כי המועצה הדתית לא ערכה כול מכרז. יו"ר המועצה הדתית מסר לביקורת כי מעתה יינתן דגש לעריכת מכרזים בהתאם לחוק ולתקנות.
- 5.4. פירוט בנושא הוצאות המועצה הדתית – ראה גם בפרק ו' – הניהול הכספי - הוצאות.

6. הצעת תקציב

- 6.1. על פי חוק שירותי הדת (סעיף 7א'), המועצה הדתית מוסמכת לספק שירותי דת, ולשם כך היא רשאית להתקשר בחוזים, להחזיק רכוש בדרך שכירות או חכירה ולרכוש מטלטלין, הכול בהתאם לסעיפי תקציבה המאושר.
- 6.2. ההליך לאישור התקציב כפי שנקבע בחוק מחייב שלושה שלבים:
- 6.2.1. שר הדתות חייב לאשר תחילה את המסגרת הכוללת של תקציב המועצה הדתית.
- 6.2.2. לאחר קבלת אישור השר, תקיים המועצה הדתית דיון בתקציב ותקבל החלטה שלא תחרוג מן המסגרת הכוללת שנקבעה על ידי השר.
- 6.2.3. בתוך שלושים יום, תגיש המועצה הדתית את הצעת התקציב לדיון למועצת הרשות המקומית.
- 6.3. הביקורת בדקה ומצאה כי לשנת הכספים 2012 ו-2013 הוכנו והוגשו הצעות תקציב למשרד לשירותי הדת בלבד. מנגד, לא נמצא כי העירייה התריעה בכתב כלפי הנהלת המועצה הדתית על כך שהצעות התקציב לא הועברו לאישורה.
- 6.4. הצעת התקציב לשנת 2013 אושרה בישיבת המועצה הדתית בתאריך 25.4.2013. מועד זה הינו באיחור ניכר, משום שהוא נעשה בדיעבד לפחות לגבי חלק משנת הפעילות.

- 6.5. לדברי יו"ר המועצה הדתית, האיחור בהגשת התקציב נבע מקיומן של הבחירות לראשות הממשלה ולכנסת אשר עכבו את אישור תקציב המדינה.
- 6.6. אישור המשרד לשירותי דת התקבל זמן רב לאחר אישור תקציבה של העירייה, הכולל השתתפותה של העירייה בתקציב המועצה הדתית.
- 6.7. הצעת התקציב לשנת 2014 הוגשה גם היא באיחור ניכר.
- 6.8. המסקנה היא כי המועצה הדתית פעלה בשנים אלו במרבית התקופה בחוסר בהירות לגבי סך התקציב שיאושר לה בסופו של דבר.
- 6.9. בהתאם לסעיף 9(א)(1) לחוק שירותי הדת, היה על העירייה לקבל את הצעת התקציב מהמועצה הדתית ולפעול תוך שלושים ימים, באחת מהדרכים הבאות:
- 6.9.1. למסור הודעה בכתב למועצה על הסכמתה לתקציב שקבעה המועצה.
- 6.9.2. למסור הודעה בכתב לשר ולמועצה על אי הסכמתה לתקציב שקבעה המועצה ולפרט את נימוקה.
- 6.10. כאמור, העירייה לא קיבלה ולא פעלה לקבל את הצעת התקציב מהמועצה הדתית, ואף לא מנעה בשל כך את העברת השתתפותה הכספית בהתאם לחוק שירותי הדת למועצה הדתית.
- 6.11. בהתאם להסדר ההבראה ובהסתמך על הצעת התקציב שהוכנה במסגרתו ניתנה למועצה הדתית הלוואה בסך 3,730,000 ₪ לכיסוי הגירעון הנצבר. תשלומי הלוואה באים לידי ביטוי בהצעות התקציב בשנים שלאחר ההסדר.
- 6.12. הביקורת ריכזה בטבלאות את הנתונים על הצעות התקציב של המועצה הדתית לשנים 2012-2014, וכן את הביצוע במחירים שוטפים לשנים 2012 ו-2013 (ב- ₪), כדלקמן:

6.13. הצעת תקציב המועצה הדתית לשנת 2012

אחוז ביצוע	ביצוע מחירים שוטפים	מסגרת התקציב	הסעיף התקציבי
1.01	404,000	400,000	נישואין
1.14	229,000	200,000	מקוואות
1.22	177,000	145,000	כשרות
1	250,000	250,000	עצמיות אחר
1.06	1,060,000	995,000	סה"כ הכנסות עצמיות
1.30	248,000	190,000	הכנסות משרתים בקודש
0.99	3,848,351	3,853,571	המשרד לשירותי דת
1.00	5,771,357	5,771,357	הרשות המקומית
1.00	9,867,708	9,814,928	סה"כ הכנסות מוסדיות

אחוז ביצוע	ביצוע מחירים שוטפים	מסגרת התקציב	הסעיף התקציבי
0.82	1,320,000	1,600,000	הכנסות ח"פ ובגין שנים קודמות
0.98	12,247,708	12,409,928	סה"כ הכנסות
0.99	548,283	550,000	שכר רבני עיר
0.79	1,150,000	1,440,000	שכר רבני שכונות
1.01	294,215	290,000	שכר יושב ראש
1.08	162,542	150,000	שכר מחלקת נישואין
0.94	560,213	590,000	שכר מחלקת מקוואות
0.96	727,000	750,000	שכר מחלקת כשרות
1.21	474,021	390,000	שכר מנהל
1.31	250,000	190,000	שכר משרתים בקודש
1.02	3,803,574	3,700,000	פנסיה
0.99	7,969,848	8,050,000	סה"כ הוצאות שכר
1.35	489,000	360,000	נישואין
0.71	304,215	423,241	מקוואות
1.00	368,210	368,000	תרבות תורנית
0.99	99,521	100,000	כשרות
0.99	870,000	874,687	מנהלה
0.82	1,320,000	1,600,000	פעילות אחרת
0.92	3,450,946	3,725,928	סה"כ הוצאות לפעולות
0.96	11,420,794	11,775,928	סה"כ הוצאות
1.01	632,152	624,000	החזר הלוואה תכניות הבראה
0.78	7,854	10,000	הוצאות מימון
	186,908		עודף (גירעון)

6.14. הצעת תקציב המועצה הדתית לשנת 2013

אחוז ביצוע	ביצוע מחירים שוטפים	מסגרת התקציב	הסעיף התקציבי
1.01	355,678	350,000	נישואין
1.05	312,019	295,000	מקוואות טהרת המשפחה
1.05	189,930	180,000	כשרות
1.25	476,748	380,000	עצמיות אחר
1.10	1,334,375	1,205,000	סה"כ הכנסות עצמיות
1.08	286,868	265,000	הכנסות משרתים בקודש
1	3,921,010	3,921,010	המשרד לשירותי דת
1	5,881,510	5,881,510	הרשות המקומית
1.00	10,089,388	10,067,520	סה"כ הכנסות מוסדיות
0.79	1,344,170	1,700,000	הכנסות ח"פ ובגין שנים קודמות
0.98	12,767,933	12,972,520	סה"כ הכנסות
0.52	290,360	554,000	שכר רבני עיר
0.98	1,037,281	1,050,000	שכר רבני שכונות
1.14	384,823	335,000	שכר יושב ראש
1.02	173,672	170,000	שכר מחלקת נישואין
1.00	654,050	650,000	שכר מחלקת מקוואות
1.04	762,810	730,000	שכר מחלקת כשרות
0.98	467,615	475,000	שכר מנהל
0.70	197,919	280,000	שכר משרתים בקודש
1.02	4,008,220	3,900,000	פנסיה
0.97	7,976,750	8,144,000	סה"כ הוצאות שכר
1.19	575,383	480,000	נישואין
0.94	329,523	350,000	מקוואות
1.07	883,964	825,000	תרבות תורנית
0.99	104,657	105,000	כשרות
1.12	823,112	730,000	מנהלה
0.79	1,344,171	1,700,000	פעולות אחרות
0.96	4,060,810	4,190,000	סה"כ הוצאות לפעולות
0.93	12,037,560	12,334,000	סה"כ הוצאות

הסעיף התקציבי	מסגרת התקציב	ביצוע מחירים שוטפים	אחוז ביצוע
החזר הלוואה בגין תכניות הבראה	631,000	642,616	1.01
הוצאות מימון	7,530	6,094	0.80
עודף (גירעון)		81,666	

6.15. הצעת תקציב המועצה הדתית לשנת 2014

מסגרת התקציב	הסעיף התקציבי
350,000	נישואין
280,000	מקוואות טהרת המשפחה
180,000	כשרות
250,000	עצמיות אחר
1,060,000	סה"כ הכנסות עצמיות
285,000	הכנסות משרתים בקודש
3,964,390	המשרד לשירותי דת
5,946,590	הרשות המקומית
10,195,980	סה"כ הכנסות מוסדיות
400,000	הכנסות ח"פ ובגין שנים קודמות
11,655,980	סה"כ הכנסות
500,000	שכר רבני עיר
900,000	שכר רבני שכונות
350,000	שכר יושב ראש
175,000	שכר מחלקת נישואין
660,000	שכר מחלקת מקוואות
730,000	שכר מחלקת כשרות
350,000	שכר מנהל
285,000	שכר משרתים בקודש
4,200,000	פנסיה
8,150,000	סה"כ הוצאות שכר
500,000	נישואין
380,000	מקוואות
413,000	תרבות תורנית
145,000	כשרות

מסגרת התקציב	הסעיף התקציבי
1,020,000	מנהלה
400,000	פעולות אחרות
2,858,000	סה"כ הוצאות לפעולות
11,008,000	סה"כ הוצאות
640,000	החזר הלוואה בגין תכניות הבראה
7,992	הוצאות מימון
	עודף (גירעון)

6.16. הנתונים העולים מהצעות התקציב

השוואה בין הנתונים של הצעת התקציב לשנת 2012 ובין הצעת התקציב לשנת 2013 מצביעה על:

6.16.1. גידול בשיעור של 21% בסך ההכנסות העצמיות בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012. הגידול בא לידי ביטוי בכול המחלקות, להוציא מחלקת הנישואין.

6.16.2. גידול בשיעור של 2% בסך ההכנסות המוסדיות בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012.

6.16.3. מנגד, גידול בשיעור של 1% בהוצאות לשכר בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012.

6.16.4. גידול בשיעור של 4% בסך ההוצאות בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012.

השוואה בין הנתונים של הצעת התקציב לשנת 2013 ובין הצעת התקציב לשנת 2014 מצביעה על:

6.16.5. קיטון בשיעור של 20% בסך ההכנסות העצמיות בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013. הקיטון בא לידי ביטוי בכול המחלקות.

6.16.6. גידול בשיעור של 1% בסך ההכנסות המוסדיות בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013.

6.16.7. מנגד, גידול בשיעור של 2% בהוצאות לשכר בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013.

6.16.8. קיטון בשיעור של 8% בסך ההוצאות בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013.

6.17. הביקורת לא קיבלה כול הסבר מדוע חל קיטון כה משמעותי בהכנסות העצמיות כפי שהוצג בהצעת התקציב.

7. דוח תקציב סטטיסטי

7.1. המועצה הדתית ניהלה דוח תקציב סטטיסטי שאמור לבחון בכול עת את שיעור הניצול התקציבי בכול אחד מסעיפי התקציב השונים.

7.2. לא ניתן להסתמך באופן מוחלט על דוח זה להסקת מסקנות על הניהול הכספי במועצה הדתית, משום שהביקורת מצאה כי לעיתים נרשמו הכנסות או הוצאות בסעיפי תקציב שאינם תואמים את מהות ההכנסה או ההוצאה. למרות זאת, בחרה הביקורת להציג את ממצאיה בבחינת דוחות אלו.

7.3. הביקורת בדקה ומצאה כי במרבית סעיפי התקציב ההתנהלות היתה תקינה, כך שלא הוצגה חריגה מהסכום המתקצב, אולם במספר סעיפים נמצאו חריגות משמעותיות.

7.4. דוח תקציב סטטיסטי לשנת 2012 :

הכנסות (ב-שח)				
אחוז	יתרה	ניצול	תקציב	סעיף תקציבי
100.19	7,826-	4,095,397	4,087,571	השתתפות משרד הדתות
100.03	1,809-	5,773,166	5,771,357	השתתפות רשות מקומית
94.93	95,610	1,789,000	1,884,610	ת.ב.ר הש' רשות מקומית
100		399,546	399,546	ת.ב.ר שנת 2011
49.93	182,000	181,500	363,500	ת.ב.ר מ. הדתות
101.05	(4,195)	403,540	399,345	רבנות ונישואין
122.24	(32,244)	177,244	145,000	כשרות ושחיטה
166.89	(133,771)	333,771	200,000	טהרת המשפחה
113.96	(58,083)	474,009.72	415,927.72	הכנסות שונות
100		79,365	79,365	הש. מ. הדתות מקוואות
99.71	39,682	13,706,538.72	13,746,221.72	הכנסות

הוצאות (ב-שח)				
אחוז	יתרה	ניצול	תקציב	סעיף תקציבי
104.06	(62,859.59)	1,612,383.03	1,549,525.44	הנהלה וכלליות
100.04	(1,064.36)	2,748,529.39	2,747,465.03	רבנות ונישואין
100.39	(3,310.91)	845,294.42	841,983.51	כשרות
100.92	(9,351.08)	1,022,262.13	1,012,911.05	טהרת המשפחה
99.99	48.72	367,951.28	368,000	פעולות תרבות תורניות
102.74	(101,302.06)	3,801,302.06	3,700,000	פנסיונרים
100.68	(42)	6,252.33	6,210.33	הוצאות מימון
אחוז	יתרה	ניצול	תקציב	סעיף תקציבי
88.15	73,878.49	550,263.51	624,142	פירעון מלוות
119.75	(98,758.06)	598,758.06	500,000	ת.ב.ר שיפוץ מבנה 2012
99.90	151.96	152,573.04	152,725	ת.ב.ר שיפוץ מבנה דת 2011
84.87	136,137.73	763,862.27	900,000	ת.ב.ר בתי כנסת 2012
102	(1,200)	61,200	60,000	ת.ב.ר חגים
99.98	6.88	41,996.12	42,003	ת.ב.ר תרבות 2011
100		16,195	16,195	ת.ב.ר מים בתי כנסת 2011
90.57	34,265	329,235	363,500	הוצ' ת.ב.ר מ. הדתות
100		163,626.44	163,628.44	הוצ' כללי ת.ב.ר רשות מקומית
100		30,000	30,000	ת.ב.ר השתלמות עובדים 2011
68.70	9,390	20,610	30,000	ת.ב.ר השתלמות עובדים

הוצאות (ב-שח)				
סעיף תקציבי	תקציב	ניצול	יתרה	אחוז
ת.ב.ר מקוואות 2012	50,000	46,400	3,600	92.80
ת.ב.ר רכב מועצה	108,677.40	108,589.32	88.08	99.92
ת.ב.ר השת. קמחא דפסחא	350,000	349,999.99	0.01	100
ת.ב.ר אובדן הכנסות אולם	63,313	63,313		100
הוצאות	13,680,522.59	13,700,834.42	20,315.94	100.15
סה"כ לדוח	27,426,744.310	27,407,373.14	19,366.06	99.93

7.5. החריגות הבולטות בניצול התקציבי לשנת 2012 הן :

7.5.1 ת.ב.ר משרד הדתות – ההכנסה בפועל הסתכמה ב- 50% פחות מההכנסה הצפויה.

7.5.2 ההכנסות ממחלקות כשרות ושחיטה וטהרת המשפחה הסתכמו בסכומים גבוהים יותר מההכנסות הצפויות, ב-22% יותר, וב-67% יותר בהתאמה.

7.5.3 ההכנסות השונות (מהשכרת האולם, נסיעות לקברי צדיקים וגבייה בגין הוצאות חשמל בתי הכנסת), הסתכמו בסכומים גבוהים יותר מההכנסות הצפויות ב-14%.

7.5.4 סך הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו בסכום הגבוה ב-4% מההוצאות הצפויות. הפער נבע בעיקר מההוצאות בגין מיכון, הנח"ש וביקורת – 27%, ספרים ועיתונים – הנהלה-17%, ארנונה – הנהלה – 22%, טלפון נייד – הנהלה-34%, הוצאות משפטיות – הנהלה-25%, הוצאות מים – אולם – 785%, ארנונה – אולם – 13%.

7.5.5 סך הוצאות מחלקת רבנות ונישואין וכשרות ושחיטה הסתכמו בסכומים גבוהים יותר בהוצאות בגין הטלפונים הניידים בשיעור של 27% ו-20% בהתאמה. בנוסף, הוצאות הטלפון במחלקת הנישואין הסתכמו בסכום הגבוה בשיעור של 10% מההוצאה המתוכננת.

7.5.6 סך הוצאות מחלקת טהרת המשפחה הסתכמו בסכומים גבוהים יותר בהוצאות בגין הטלפונים הניידים בשיעור של 96%, טלפון המחלקה בשיעור של 13%, בהוצאות מים מקווה רמת יוסף – בשיעור של 35% וברכישת

חומרים למקוואות בשיעור של 19%. מנגד, הוצאות אחזקה ותיקונים הסתכמו בסכום הנמוך בשיעור של 13%.

7.5.7 ת.ב.ר שיפוץ מבנה – ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הגבוה בשיעור של 20% מההוצאה המתוכננת.

7.5.8 ת.ב.ר משרד הדתות לשיפוץ מקוואות - ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הנמוך בשיעור של 30% מההוצאה המתוכננת.

7.5.9 ת.ב.ר משרד הדתות לשיפוץ מבנה המועצה - ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הגבוה בשיעור של 4% מההוצאה המתוכננת.

7.5.10 ת.ב.ר משרד הדתות לשיפוץ בתחום העירובין - ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הגבוה בשיעור של 14% מההוצאה המתוכננת.

7.5.11 ת.ב.ר השתלמות עובדים - ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הנמוך בשיעור של 31% מההוצאה המתוכננת.

7.5.12 ת.ב.ר מקוואות - חימום מים - ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הנמוך בשיעור של 7% מההוצאה המתוכננת.

7.5.13 סך הוצאות שכר פנסיונרים הסתכם בסכום הגבוה בשיעור של 3% מההוצאה המתוכננת.

7.5.15 ת.ב.ר בתי הכנסת - שיפוץ- ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הנמוך בשיעור של 11% מההוצאה המתוכננת.

7.5.16 ת.ב.ר בתי הכנסת - תשלומי מים - ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הנמוך בשיעור של 20% מההוצאה המתוכננת.

7.6 יש לציין כי יתרה כספית בסעיפים תקציביים המוגדרים כתבריים יכולה להיות מנוצלת גם בשנים שלאחר מכן.

7.7 דוח תקציב סטטיסטי מחלקה לשנת 2013

הכנסות (ב-₪)				
אחוז	יתרה	ניצול	תקציב	סעיף תקציב
100.52	(21,868)	4,207,880	4,186,012	השתתפות משרד הדתות
96.61	199,518	5,682,000	5,881,518	השתתפות רשות מקומית
79.07	355,823	1,344,176	1,699,999	ת.ב.ר הש' רשות מקומית
100		864,420	864,420	ת.ב.ר משרד

הכנסות (ב-₪)				
אחוז	יתרה	ניצול	תקציב	סעיף תקציב
				הדתות 2012
100.49	(1,730)	351,730	350,000	רבנות ונישואין
102.58	(4,649)	184,649	180,000	כשרות
102.13	(6,285)	301,285	295,000	טהרת המשפחה
119.12	(72,668)	452,668	380,000	הכנסות שונות
100		40,500	40,500	הש. מ. הדתות מקוואות
100		60,573	60,573	הש' מ.ד תגבור יהדות
96.78	448,141	13,489,881	13,938,022	הכנסות
הוצאות				
110.27	(158,106.16)	1,698,106.16	1,540,000	הנהלה וכלליות
88.01	303,809.98	2,230,190.02	2,534,000	רבנות ונישואין
103.96	33,090.22	868,090.22	835,000	כשרות
98.52	14,782.84	985,216.16	1,000,000	טהרת המשפחה
107.15	58,963.92	883,963.92	825,000	פעולות תרב' תורניות
102.77	108,222.92	4,008,222.92	3,900,000	פנסיונרים
80.93	1,436.31	6,093.69	7,530	הוצאות מימון
101.82	11,510.54	642,510.54	631,000	פירעון מלוות
36.58	1,078,207.87	621,792.13	1,700,000	ת.ב.ר שיפוץ מבנה 2013
96.51	19,176.14	530,823.86	550,000	ת.ב.ר הון עצמי 2013
44.47	322,058.43	257,941.57	580,000	ת.ב.ר בתי כנסת 2013
96.20	13,308	336,692	350,000	ת.ב.ר חגים
100		19,979	19,979	ת.ב.ר עצמי תרבות תורני 2013

הכנסות (ב-₪)				
אחוז	יתרה	ניצול	תקציב	סעיף תקציב
100	0.99	150,002.77	150,003.76	הוצ' כללי ת.ב.ר. רשות מקומית
100		91,483	91,483	ת.ב.ר. השתלמות עובדים
	40,500		40,500	ת.ב.ר. מקוואות 2012
73.41	42,184.16	116,438.84	158,623	ת.ב.ר. רכב מועצה
90.17	1,465,570.96	13,447,546.80	14,913,118.76	הוצאות
99.37	1,913,711.96	26,937,427.80	28,851,140.76	סה"כ לדוח

7.8. החריגות הבולטות בניצול התקציבי לשנת 2013 הן:

- 7.8.1. ת.ב.ר. הרשות המקומית – ההכנסה בפועל הסתכמה ב- 21% פחות מההכנסה הצפויה.
- 7.8.2. ההכנסות ממחלקות כשרות ושחיטה הסתכמו בסכומים גבוהים יותר מההכנסות הצפויות, ב-3% יותר (אגרות תעודות ההכשר) וב-44% יותר (בשל השכרת אולם המקווה) בהתאמה.
- 7.8.3. ההכנסות ממחלקת טהרת המשפחה הסתכמו בסכום גבוה יותר מההכנסות הצפויות, ב-2%.
- 7.8.4. ההכנסות השונות הסתכמו בסכומים גבוהים יותר מההכנסות הצפויות ב-19%, בעיקר בשל החזר בגין פנסיה תקציבית ומכירת ספרים ותשמישי קדושה.
- 7.8.5. ת.ב.ר. משרד הדתות – ההכנסה בפועל הסתכמה ב- 3% פחות מההכנסה הצפויה.
- 7.8.6. סך הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו בסכום הגבוה ב- 10% מההוצאות הצפויות. הפער נבע בעיקר מההוצאות בגין דואר – 197%, משכורות היו"ר והסגנים, – 116%, הוצאות מים- אולם – 37%, ארנונה - אולם –

4%, והוצאות משפטיות הנהלה – 33%.

7.8.7 סך הוצאות מחלקת רבנות ונישואין הסתכמו בסכומים נמוכים יותר ב-12%, בעיקר בשל ההוצאה הנמוכה יותר בתשלומי השכר, שהסתכמה ב-29% פחות מההוצאה הצפויה.

7.8.8 סך הוצאות מחלקת כשרות ושחיטה הסתכמו בסכומים גבוהים יותר ב-4%, בעיקר בגין הוצאות הרצאות – 41% ומשכורות - 55%. מנגד, הוצאות הטלפון הנייד פחתו בשיעור של 26%.

7.8.9 סך הוצאות מחלקת טהרת המשפחה הסתכמו בסכום נמוך יותר ב-1%, אולם יש לציין כי הוצאות אחזקה ותיקונים הסתכמו בשיעור גבוה יותר ב-70%. מנגד, הוצאות גז בחלוצים הסתכמו בסכום הנמוך בשיעור של 77%.

7.8.10 סך הוצאות מחלקת תרבות תורנית הסתכמו בסכום הגבוה יותר ב-7%, הנובעות בעיקר מגידול בהוצאות הנסיעות בשיעור של 49%.

7.8.11 סך הוצאות שכר פנסיונרים הסתכם ב-3% יותר.

7.8.12 סך הוצאות המימון פחתו בשיעור של 19%.

7.8.13 ת.ב.ר שיפוץ מבנה – ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הנמוך בשיעור של 63% מההוצאה המתוכננת.

7.8.14 ת.ב.ר בתי הכנסת לשיפוץ ולתשלומי מים - ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הנמוך בשיעור של 55% מההוצאה המתוכננת.

7.8.15 ת.ב.ר רכב - ההוצאה בפועל הסתכמה בסכום הנמוך בשיעור של 10% מההוצאה המתוכננת.

7.9 דוח תקציב סטטיסטי מחלקה לשנת 2014 עד לחודש ספטמבר

הכנסות (ב-₪)				
אחוז	יתרה	ניצול	תקציב	סעיף תקציב
81.88	769,815	3,479,582	4,249,397	השתתפות משרד הדתות
80.05	1,186,595	4,760,000	5,946,595	השתתפות רשות מקומית
100		731,305	731,305	ת.ב.ר הש' רשות מקומית
100		117,051	117,051	ת.ב.ר מ. הדתות

הכנסות (ב-₪)				
אחוז	יתרה	ניצול	תקציב	סעיף תקציב
				2013
78.45	75,432	274,568	350,000	רבנות ונישואין
120.15	(36,274)	216,274	180,000	כשרות
74.31	71,923.50	208,076.50	280,000	טהרת המשפחה
115.86	39,649	289,649	250,000	הכנסות שונות
83.25	2,027,842.50	10,076,505	12,104,348	הכנסות
הוצאות				
100	1	24,536	24,537	ת.ב.ר. רשות מקומית 13
72.04	480,838.07	1,239,161.93	1,720,000	הנהלה וכלליות
58.28	984,264.53	1,374,735.47	2,359,000	רבנות ונישואין
64.82	307,830	567,170	875,000	כשרות
70.97	301,939.25	738,060.75	1,040,000	טהרת המשפחה
136.71	(151,599.03)	564,599.03	413,000	פעולות תרבות תורניות
57.62	1,780,041.41	2,419,958.59	4,200,000	פנסיונרים
70.01	2,396.67	5,595.33	7,992	הוצאות מימון
61.97	243,400.36	396,599.64	640,000	פירעון מלוות
(%) אחוז	יתרה	ניצול	תקציב	סעיף תקציב
40.66	237,345	162,655	400,000	ת.ב.ר. שיפוץ מבנה 2014
54.24	11,228	13,308	24,536	ת.ב.ר. רשות מקומית 2013
77.16	84,802.94	286,502.06	371,305	ת.ב.ר. בתי כנסת 2013
130.77	(79,999.01)	340,000.01	260,001	ת.ב.ר. חגים
134.06	(34,059.09)	134,060.09	100,001	ת.ב.ר. מקוואות
66.48	4,168,433.10	8,266,941.90	12,435,375	הוצאות
74.75	6,196,275.60	18,343,447.40	24,539,723	סה"כ לדוח

7.10. החריגות הבולטות בניצול התקציבי לשנת 2014 עד לחודש ספטמבר הן :

- 7.10.1. ההכנסות ממחלקת כשרות הסתכמו בסכומים גבוהים יותר מההכנסות הצפויות, ב-20% יותר (אגרות תעודות ההכשר), וזאת בטרם הסתיימה שנת הכספים.
- 7.10.2. סך הוצאות מחלקת תרבות תורנית הסתכמו עד לחודש ספטמבר בסכום הגבוה יותר ב-37%, הנובעות בעיקר מגידול בהוצאות פרויקט אבות ובנים והוצאות.
- 7.10.3. ת.ב.ר. שיפוץ מקוואות – ההוצאה בפועל עד לחודש ספטמבר, הסתכמה בסכום הגבוה בשיעור של 34% יותר ממהוצאה המתוכננת.
- 7.11. לסיכום, נמצאו תחומים בהן החריגות מהמתוכנן כפי שהשתקף בהצעת התקציב היו גבוהות באופן יחסי, ולא נמצא להן כול מקור תקציבי אחר למימון (כגון הקצבה או/ו הכנסה נוספת שלא נלקחה בחשבון בהצעת התקציב). בסופו של דבר, מומנו חריגות אלו על חשבון תחומים אחרים שתוכננו להסתכם בסכומים גבוהים יותר.
- 7.12. יש לציין כי נמצאו מספר אי התאמות בין הסכומים שהופיעו בהצעות התקציב ובין הסכומים שנרשמו בדוחות הסטטיסטיים שהוסברו על ידי מנהלת החשבונות כשינויים שחלו במהלך השנה התקציבית.

8. הדוחות הכספיים

- 8.1. על פי סעיף 7 ב. (א) לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן: "החוק"), המועצה תערוך דוחות כספיים שנתיים וחצי שנתיים.
- 8.2. מבדיקת הביקורת עולה כי המועצה אינה עורכת דוחות חצי שנתיים, אלא, דוחות שנתיים בלבד.
- 8.3. על פי החוק, ראש המועצה וגזבר המועצה יחתמו על הדוחות הכספיים. הביקורת קיבלה את הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012 ו-2013, ומצאה כי שני הדוחות חתומים על פי החוק.
- 8.4. עוד קובע החוק כי רואה החשבון יבקר את הדוחות הכספיים השנתיים ויסקור את הדוחות הכספיים החצי שנתיים (להלן – דוחות מבוקרים), והם יידונו במועצה.
- 8.5. הדוחות הכספיים לשנת 2012 ו-2013 הוכנו באמצעות רואה החשבון של המועצה הדתית והיו מבוקרים. אולם, כאמור, לא קיימים דוחות סקורים חצי שנתיים.
- 8.6. לא נמצא תיעוד בכתב (פרוטוקול) לכך שדוחות כספיים אלו נדונו בישיבת המועצה הדתית.

המאזנים של המועצה הדתית ליום 31 בדצמבר 2012 ו- 31 בדצמבר 2013

2012	2013	
שקלים חדשים		
1,624,943	265,234	רכוש שוטף
344,826	135,864	מזומנים ושווי מזומנים (*)
1,969,769	401,098	חייבים אחרים ויתרות חובה (*)
2,360,050	2,846,185	רכוש קבוע
		עלות בניכוי פחת שנצבר
4,329,819	3,247,283	
509,862	530,750	התחייבויות שוטפות
174,000	-	חלויות שוטפות של הלוואות לזמן ארוך
-	89,182	עובדים בגין שכר
444,732	165,480	מוסדות בגין שכר
1,128,594	785,412	ספקים ונותני שירותים
2,370,550	1,871,254	התחייבויות לזמן ארוך
82,845	(11,446)	הלוואות לזמן ארוך נטו
2,453,395	1,859,808	התחייבות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
(2,293,989)	(2,369,152)	נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה
2,360,050	2,846,185	ששימשו לפעילות
66,061	477,033	ששימשו לרכוש קבוע
681,769	125,030	נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה
747,830	602,063	בעלת אופי זמני
4,329,819	3,247,283	כללי

(*) מספרי ההשוואה (2012) מויינו מחדש.

8.7. להלן נתוני הדוחות הכספיים על הפעילויות לשנים 2012 ו- 2013:

הנושא	לשנה שהסתיימה ב-31/12/2012	לשנה שהסתיימה ב-31/12/2013	השינוי באחוזים (%)
הכנסות (ב-ש)			
הכנסות מהמשרד לשירותי דת	4,095,397	4,207,878	2%
הכנסות מהרשות המקומית	5,773,166	5,881,518	1.9%
הכנסות עצמיות	862,525	837,665	(2.8%)
סכומים ששוחררו מנכסים מוגבלים לפעילות	1,744,546	1,384,510	(21%)
סה"כ הכנסות	12,475,634	12,311,571	(1.3)
הוצאות			
משכורות ונלוות	4,154,875	3,970,597	(4.4)
גימלאים	3,801,303	4,008,223	5.4%
הוצאות לפעילות	3,025,478	3,353,409	10.8%
הוצאות כלליות	1,008,309	850,713	(15.6%)
סה"כ הוצאות	11,989,965	12,182,942	1.6%
הכנסות נטו מפעילות לפני מימון	484,669	128,629	(73%)
הוצאות מימון (נטו)	(129,800)	(170,324)	3.1%
הכנסות אחרות	552,583	452,667	(18%)
עודף נטו השנה	907,452	410,972	(54%)

8.8. השוואת הנתונים הכספיים המופיעים בדוח 2012 עם הנתונים הכספיים המופיעים בדוח 2013 מצביעה על:

8.8.1. גידול בהכנסות מהמשרד לשירותי דת ומהעירייה בשיעור של כ- 2%.

- 8.8.2. **קיטון** בהכנסות העצמיות בשיעור של כ-3%.
- 8.8.3. **קיטון** בסכומים ששוחררו מנכסים מוגבלים לפעילות בשיעור של 21%.
- 8.8.4. **סך ההכנסות קטן בשיעור של כ-1%.**
- 8.8.5. **קיטון** בהוצאות השכר בשיעור של 4.4%.
- 8.8.6. **גידול** בהוצאות שכר הגימלאים בשיעור של 5.4%.
- 8.8.7. **גידול** בהוצאות לפעילויות בשיעור של 10.8%.
- 8.8.8. **קיטון** בהוצאות הכלליות בשיעור של 15.6%.
- 8.8.9. **סך ההוצאות גדל בשיעור של 1.6%.**
- 8.8.10. **למרות** שסך ההכנסות קטן בשיעור של 1.3%, חל גידול בסך ההוצאות בשיעור של 1.6%.
- 8.8.11. **סך ההכנסות נטו מפעילות לפני מימון קטנו בשיעור של 73%.**
- 8.8.12. **סך הוצאות המימון גדלו** בשיעור של 3.1%.
- 8.8.13. **סך ההכנסות האחרות קטן** בשיעור של 18%.
- 8.8.14. **לסיכום, עודף נטו השנה פחת בשיעור ניכר של 54%.**
- 8.9. להלן בטבלאות **פירוט** הנתונים מהדוחות הכספיים של נושאים נבחרים:
- 8.9.1. **הכנסות עצמיות מאגרות ושירותים (ב-₪):**

שנת 2013	שנת 2012	הנושא
351,730	403,675	רבנות ונישואין
184,650	176,869	אגרות כשרות
301,665	281,981	טהרת המשפחה
837,665	862,525	סה"כ

8.9.2. קיימת **ירידה** בשיעור של 2.8% בהכנסות עצמיות מאגרות ושירותים.

8.9.3. **הוצאות לפעילויות (ב-₪):**

שנת 2013	שנת 2012	הנושא
575,382	489,747	רבנות ונישואין
79,830	102,303	כשרות

שנת 2013	שנת 2012	הנושא
טהרת המשפחה:		
429,724	321,931	אחזקת מקוואות
תרבות תורנית:		
883,963	367,951	אירועים ציבוריים
הוצאות שונות:		
507,951	781,275	עבודות בתי כנסת
181,936	150,669	מקוואות
286,692	350,000	קמחא דפסחא
77,357	164,000	פרסום וספרי קודש
330,574	297,602	אחרות
3,353,409	3,025,478	סה"כ

8.9.4. קיימת עלייה בשיעור של 10.8% בהוצאות לפעילויות. בולטת במיוחד העלייה בשיעור של יותר מ-100% בהוצאות לאירועים ציבוריים. לאור מצבה הכספית של המועצה הדתית ותכנית ההבראה במסגרתה היא אמורה לפעול, לא ברור כיצד הוצאו סכומים כה גבוהים לפעילויות אלו.

8.9.5. הוצאות כלליות (ב-ש):

שנת 2013	שנת 2012	הנושא
130,783	126,434	מקצועיות
240,520	321,562	אחזקה
38,198	53,348	תקשורת ודואר
121,972	168,879	פחת
148,292	98,674	פרסום
3,963	8,009	נסיעות
32,621	39,338	משרדיות
55,131	54,198	אירוח
79,233	137,867	אחר
850,713	1,008,309	סה"כ

8.9.6. קיימת ירידה בשיעור של 15.6% בהוצאות הכלליות. למרות זאת, בולטת העלייה בהוצאות הפרסום בשיעור של כ-50%.

8.9.7. הכנסות אחרות (ב-ש):

שנת 2013	שנת 2012	הנושא
21,450	27,333	השתתפות עובדים בימי עיון
93,000	106,800	השכרת חדר הדרכות כלה
133,995	215,663	השכרת אולם
31,515	21,324	הכנסות נסיעות לקבר
172,707	181,463	אחרות
452,667	552,583	סה"כ

8.9.8. קיימת ירידה בשיעור של 18% בהכנסות אחרות.

8.10. יתרות שנה

8.11. תנועה בנכסים נטו בהגבלה זמנית, קרי, הקצבות שהעירייה תיקצבה את המועצה הדתית למטרות שהוגדרו על ידה:

השינוי באחוזים (%)	שנת 2013	שנת 2012	הנושא
	1,174,145	-----	הכנסות מהרשות המקומית
	346,374		הוצאות לרכישת רכוש קבוע
(21%)	1,384,510	1,743,546	הוצאות לרכישות שוטפות
(0.7%)	1,730,884	1,743,546	סה"כ

8.12. הנתונים בטבלה משקפים את הירידה שחלה בסך ההוצאות לרכישות השוטפות בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012.

8.13. להלן פירוט ההוצאות לרכישות שוטפות (ב-ש):

הנושא	שנת 2012	שנת 2013	השינוי באחוזים (%)
עבודות בתי כנסת	781,275	507,951	(35%)
מקוואות	150,669	181,936	(21%)
קמחא דפסחא	350,000	286,692	(18%)
פרסום וספרי קודש	164,000	77,357	(53%)
אחרות	297,602	330,574	(11%)
סה"כ	1,743,546	1,384,510	(21%)

8.14. הנתונים בטבלה מצביעים על כך, שהירידה בסך ההוצאות לרכישות השוטפות בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012, בולטת בעיקר בתחום רכישת ספרי הקודש והפרסום (53%) וכן עבודות בבתי הכנסת (35%).

9. תזרים המזומנים

9.1. על מנת לבחון את מצבה התזרימי של המועצה והיכולת שלה לבצע את הפעילות, ניתחה הביקורת את דוחות תזרים המזומנים של המועצה.

9.2. להלן נתוני הדוחות על תזרים המזומנים של המועצה לשנים 2012 ו- 2013:

הנושא	לשנה שהסתיימה ב-31/12/2012	לשנה שהסתיימה ב-31/12/2013	השינוי באחוזים (%)
מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת	(1,602,349)	(1,069,542)	(33%)
מזומנים נטו, ששימשו לפעילות השקעה	(1,342,228)	(608,107)	(55%)
מזומנים נטו ששימשו לפעולות מימון	2,026,276	317,939	(844%)

הנושא	לשנה שהסתיימה ב-31/12/2012	לשנה שהסתיימה ב-31/12/2013	השינוי באחוזים (%)
(ירידה) במזומנים ושווי מזומנים	(918,301)	(1,359,710)	48%
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף שנה (*)	1,624,943	265,233	(84%)

(*) מספרי השוואה (2012) מויינו מחדש.

- 9.3. הדוחות הכספיים לשנים 2012 ו-2013 מראים כי המועצה הדתית אמנם סיימה את השנה ברווח, אך הקיטון בתזרים המזומנים מציג תמונה על פיה המועצה הדתית לא תוכל להמשיך את פעילותה בקצב ההוצאות שחל בשנים 2012 ו-2013.
- 9.4. הדוחות מראים כי המועצה מתנהלת בגירעון תזרימי מפעילות שוטפת, של 1,602,349 ₪ בשנת 2012, ו-1,069,542 ₪ בשנת 2013.
- 9.5. המועצה הדתית ביצעה רכישות של מחשבים וציוד היקפי בעשרות אלפי שקלים בשנים 2012 ו-2013. בשנת 2012, הסתכמו רכישות אלו ב-60,000 ₪, ובשנת 2013 ב-70,000 ₪.
- 9.6. קיימת התחייבות לעובדי המועצה בגין צבירת ימי חופשה בסך של 260,000 ₪. לא ברור האם המועצה הדתית פועלת לצמצום סכום זה למינימום באמצעות הנחייה לעובדים לצאת לחופשה במקום צבירת ימי החופשה.
- 9.7. יו"ר המועצה השיב כי המועצה הדתית פועלת על פי חוק בעניין זה.
- 9.8. המועצה הדתית שילמה בשנת 2012 מקדמות לספקים בסך כולל של 28,346 ₪. הביקורת סבורה כי אופי הפעילות של המועצה הדתית אינו מחייב הוצאת מקדמות טרם ביצוע העבודה, ולכן לא ברור מדוע שולמו מקדמות אלו.
- 9.9. יו"ר המועצה השיב לביקורת כי מדובר על ביצוע תשלומים לאחר קבלת דרישת תשלום ורק לאחר מכן קבלת החשבונית מהספקים. נוהג זה הופסק ומעתה מבוצעים התשלומים רק לאחר קבלת חשבוניות.
- 9.10. סך ההוצאות על אירועים ופרסום הסתכם בשנת 2013 בכ-מיליון ₪. הביקורת סבורה כי הוצאה כה גבוהה בתחום זה אינה עולה בקנה אחד עם מועצה המצוייה בתכנית הבראה.
- 9.11. לטענת יו"ר המועצה הדתית, מדובר בסכום סביר שיועד לאירועים שהינם בתחום פעילותה של המועצה הדתית.

10. הדוח הכספי לשנה שהסתיימה ב-31/12/2014

10.1. הדוח הכספי לשנה שהסתיימה ב-31/12/2014 הוצג בתום הביקורת. לאור השינויים המשמעותיים שחלו בשנה זו בהשוואה לשנה הקודמת, החליטה הביקורת להציג את הנתונים ההשוואתיים.

10.2. להלן נתוני הדוחות הכספיים על הפעילויות לשנים 2013 ו- 2014:

השינוי באחוזים (%)	לשנה שהסתיימה ב-31/12/2014	לשנה שהסתיימה ב-31/12/2013	הנושא
(0.40%)	4,191,110	4,207,878	הכנסות מהמשרד לשירותי דת
(8.85%)	5,360,482	5,881,518	הכנסות מהרשות המקומית
(1%)	828,680	837,665	הכנסות עצמיות
(45%)	759,010	1,384,510	סכומים ששוחררו מנכסים מוגבלים לפעילות
(9.5%)	11,139,282	12,311,571	סה"כ הכנסות
(9%)	3,609,778	3,970,597	משכורות ונלוות
(9.6%)	3,623,210	4,008,223	גימלאים
(21.4%)	2,634,368	3,353,409	הוצאות לפעילות
(24%)	1,055,616	850,713	הוצאות כלליות
(10.3%)	10,922,972	12,182,942	סה"כ הוצאות
68.1%	216,310	128,629	הכנסות נטו מפעילות לפני מימון
(47.4%)	(89,462)	(170,324)	הוצאות מימון (נטו)
(35%)	294,533	452,667	הכנסות אחרות
2.5%	421,381	410,972	עודף נטו השנה

10.3. הנתונים בטבלה מצביעים על ירידה בכול תחומי הפעילות בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013.

10.4. בתום שנת הכספים, הציגו הנתונים הכספיים עלייה בהכנסות נטו מפעילות לפני מימון בשיעור של 68% בהשוואה לשנת 2013, ועלייה בעודף נטו לשנה בשיעור של 2.5% בהשוואה לשנת 2013.

11. ניהול החשבונות ועריכת הדוחות הכספיים

11.1. הנהלת החשבונות של המועצה הדתית מנוהלת באמצעות מנהלת חשבונות המועסקת במשרה חלקית (50%).

11.2. בנוסף, שוכרת המועצה שירותים של ייעוץ והנהלת חשבונות וכן שירותים של רו"ח להכנת הדוחות הכספיים המבוקרים.

11.3. הביקורת בדקה את סך ההוצאות בתחום הנהלת החשבונות ועריכת הדוחות הכספיים בשנים 2012 ו-2013, ולהלן הפירוט בטבלה:

השירות	2012	2013
אריה חדד - רו"ח	38,280	38,830
אפרתי ייעוץ והנהלת חשבונות	41,264	41,978
סה"כ	79,544	80,808

12. חשבונות הבנק

12.1. ניהול הכספים של המועצה הדתית מתנהל בשני חשבונות בנק, כדלקמן:

12.1.1. בנק מזרחי טפחות – חשבון ראשי - בו מתנהלת מרבית הפעילות

הכספית.

12.1.2. בנק לאומי – חשבון משני.

12.2. בחודש אוקטובר 2014, הסתכמה יתרת הכספים בחשבון הראשי בסך כולל של כ- 60,000 ₪, ואילו בחשבון המשני הסתכמה היתרה בכ- 1,500,000 ₪, מרביתם בפקדונות.

13. רכישות שהן בגדר נכסים

13.1. הביקורת בדקה את הרכישות שביצעה המועצה הדתית בשנים 2012 ו-2013 והמוגדרות כנכסים, בהסתמך על טופסי פחת לספרים לשנים אלו.

13.2. להלן בטבלה פירוט הרכישות (ב-ש):

הנושא	שנת 2012	שנת 2013	השינוי באחוזים	הערות
ריהוט משרדי	345,184	21,895	(93%)	בשנת 2012 נרכש בעיקר ריהוט במסגרת השיפוץ הנרחב שהתבצע במועצה הדתית.
מחשבים	4,956	-----	(100)	
ציוד אלקטרוני	62,848	58,072	(7.5%)	
עבודות שיפוצים	929,240	528,140	(43%)	בשנת 2012 התבצעו עבודות שיפוץ נרחבות בבניין המועצה הדתית.
סה"כ	1,342,228	608,107	(55%)	

13.3. השוואה בין השנים מעלה כי היקף הרכישות המוגדרות כנכסים ירד באופן משמעותי בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012. הירידה הסתכמה בשיעור של 55%.

פרק ה' - הניהול הכספי - הכנסות

1. כללי

- 1.1 מקורות ההכנסה של המועצה הדתית הינם שלושה, כדלקמן :
 - 1.1.1 השתתפות כספית של המשרד לשירותי דת.
 - 1.1.2 השתתפות כספית של העירייה.
 - 1.1.3 הכנסות עצמיות מגבייה עבור שירותי המועצה הדתית לקהל הרחב.
- 1.2 שיעור הכנסות המועצה הדתית מגבייה (הכנסות עצמיות) היווה בשנים 2012 ו-2013 7%-8% בלבד מסך הכנסות המועצה מכלל המקורות.

2. השתתפות המשרד לשירותי דת

- 2.1 השתתפות המשרד לשירותי דת הינה על פי חוק שירותי הדת בהיקף של 40% לפחות מתקציבה המאושר של המועצה הדתית לשנת הכספים.
- 2.2 הביקורת בדקה את סך ההשתתפות הכספית של המשרד לשירותי דת **בתקציב** המועצה הדתית בשנים 2012 ועד ספטמבר 2014, **כפי שבא לידי ביטוי בהצעות התקציב**, ואלו ממצאיה:
 - 2.2.1 בשנת 2012, השתתף המשרד לשירותי דת בתקציב המועצה הדתית בסך כולל של **4,043,571** ₪, מהם 190,000 ₪ הקצבה המיועדת לאוכלוסיות יוצאי אתיופיה. שיעור ההשתתפות של המשרד לשירותי דת הסתכם ב- 37% בלבד מסך התקציב של המועצה הדתית. זהו שיעור הנמוך ב- 3% מהשיעור הקבוע בחוק.
 - 2.2.2 בשנת 2013, השתתף המשרד לשירותי דת בתקציב המועצה הדתית בסך כולל של **4,186,010** ₪, מהם 265,000 ₪ הקצבה המיועדת לאוכלוסיות יוצאי אתיופיה.
 - 2.2.3 אמנם חל גידול בסך השתתפות המשרד לשירותי דת בהשוואה לשנת 2012, אבל שיעור ההשתתפות של המשרד לשירותי דת הסתכם ב- 37% בלבד, מסך התקציב של המועצה הדתית. זהו שיעור הנמוך ב- 3% מהשיעור הקבוע בחוק.
 - 2.2.4 בשנת 2014, השתתף המשרד לשירותי דת בתקציב המועצה הדתית בסך כולל של **4,249,390** ₪, מהם 285,000 ₪ הקצבה המיועדת לאוכלוסיות יוצאי אתיופיה.
 - 2.2.5 שיעור ההשתתפות של המשרד לשירותי דת הסתכם ב- 38% בלבד מסך התקציב של המועצה הדתית. זהו שיעור הנמוך ב- 2% מהשיעור הקבוע בחוק.

2.3. לסיכום, השוואה בין השנים השונות מצביעה על גידול בהשתתפות המשרד לשירותי דת בתקציבה של המועצה הדתית, וזאת על סמך הנתונים בהצעות התקציב של המועצה הדתית.

2.4. הביקורת בדקה את סך ההשתתפות הכספית של המשרד לשירותי דת בפועל כפי שבא לידי ביטוי בדוחות הכספיים של המועצה הדתית, בשנים 2012 ועד 2014, ואלו ממצאיה:

2.4.1. בשנת 2012, השתתף המשרד לשירותי דת בתקציב המועצה הדתית בפועל בסך כולל של **4,095,397** ₪, מהם 247,747 ₪ הקצבה המיועדת לאוכלוסיות יוצאי אתיופיה.

2.4.2. שיעור ההשתתפות של המשרד לשירותי דת הסתכם ב- 38% בלבד מסך ההכנסות בפועל של המועצה הדתית לשנת 2012 (לא כולל סכומים ששחררו מנכסים מוגבלים לפעילות). זהו שיעור הנמוך ב- 2% מהשיעור הקבוע בחוק.

2.4.3. עם זאת, מצאה הביקורת כי המשרד לשירותי דת העביר בשנת 2012 השתתפויות כספיות נוספות למועצה הדתית עבור נושאים מוגדרים מראש, כדלקמן:

2.4.3.1. חימום מקוואות בסך 40,500 ₪.

2.4.3.2. מסנני מים במקוואות בסך 38,865 ₪.

2.4.4. בשנת 2013, השתתף המשרד לשירותי דת בתקציב המועצה הדתית בפועל, בסך כולל של **4,207,877** ₪, מהם 286,866 ₪ הקצבה המיועדת לאוכלוסיות יוצאי אתיופיה.

2.4.5. אמנם חל גידול בסך השתתפות המשרד לשירותי דת בהשוואה לשנת 2012, אבל שיעור ההשתתפות של המשרד לשירותי דת הסתכם ב- 38.5% בלבד מסך ההכנסות של המועצה הדתית בפועל לשנת 2013 (לא כולל סכומים ששחררו מנכסים מוגבלים לפעילות). זהו שיעור הנמוך ב- 1.5% מהשיעור הקבוע בחוק.

2.5. בשנת 2014, השתתף המשרד לשירותי דת בתקציב המועצה הדתית בפועל, בסך כולל של **4,191,110** ₪.

2.5.1. סכום זה נמוך במעט מתקציב המשרד לשירותי דת בהשוואה לשנים עברו, ואף מהסכום המוצג בהצעת התקציב לשנת 2014.

2.6 יש לציין כי בחישובים אלו לא נלקחו בחשבון ההכנסות העצמיות של המועצה הדתית וההקצבות המיוחדות שהתקבלו מהמשרד לנושאים ייעודיים.

3. השתתפות העירייה

3.1 השתתפות העירייה הינה על פי חוק שירותי הדת, בהיקף של 60% לפחות מתקציבה המאושר של המועצה הדתית על ידי המשרד לשירותי דת לשנת הכספים.

3.2 הביקורת בדקה את סך ההשתתפות הכספית של העירייה בתקציב המועצה הדתית בשנים 2012 ועד 2014, כפי שבא לידי ביטוי בהצעות התקציב, ואלו ממצאה:

3.2.1 בשנת 2012, השתתפה העירייה בתקציב המועצה הדתית בסך כולל של 5,771,357 ש"ח.

3.2.2 שיעור ההשתתפות של העירייה הסתכם ב- 53% בלבד מסך התקציב של המועצה הדתית. זהו שיעור הנמוך ב- 7% מהשיעור הקבוע בחוק.

3.2.3 בשנת 2013, השתתפה העירייה בתקציב המועצה הדתית, בסך כולל של 5,881,510 ש"ח.

3.2.4 אמנם חל גידול בסך השתתפות העירייה בהשוואה לשנת 2012, אבל שיעור ההשתתפות של העירייה ירד והסתכם ב- 52% בלבד מסך התקציב של המועצה הדתית. זהו שיעור הנמוך ב- 8% מהשיעור הקבוע בחוק.

3.2.5 בשנת 2014, השתתפות העירייה בתקציב המועצה הדתית הייתה בסך כולל של 5,946,590 ₪.

3.2.6 אמנם חל גידול בסך השתתפות העירייה בהשוואה לשנת 2013, אבל שיעור ההשתתפות של העירייה הסתכם ב- 53% בלבד מסך התקציב של המועצה הדתית. זהו שיעור הנמוך ב- 7% מהשיעור הקבוע בחוק.

3.3 השוואה בין השנים השונות מצביעה על גידול בהשתתפות העירייה בתקציבה של המועצה הדתית.

3.4 הביקורת בדקה את סך ההשתתפות הכספית של העירייה בפועל בתקציב המועצה הדתית בשנים 2011 ועד 2013, כפי שהוצג בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של המועצה הדתית, ואלו ממצאה:

3.4.1 בשנת 2011, השתתפה העירייה השתתפות כספית בפועל בתקציב המועצה הדתית בסך של 5,356,763 ₪.

3.4.2. שיעור ההשתתפות של העירייה בפועל הסתכם ב- 47% בלבד מסך ההכנסות של המועצה הדתית. זהו שיעור הנמוך ב- 13% מהשיעור הקבוע בחוק.

3.4.3. בשנת 2012, השתתפה העירייה השתתפות כספית בפועל בתקציב המועצה הדתית, בסך של 5,773,166 ₪.

3.4.4. אמנם חל גידול בסך השתתפות העירייה בהשוואה לשנת 2011, אבל שיעור ההשתתפות של העירייה הסתכם ב- 54% בלבד מסך ההכנסות של המועצה הדתית בפועל לשנת 2012 (לא כולל סכומים ששחררו מנכסים מוגבלים לפעילות). זהו שיעור הנמוך ב- 6% מהשיעור הקבוע בחוק.

3.4.5. בשנת 2013, השתתפה העירייה השתתפות כספית בפועל בתקציב המועצה הדתית, בסך של 5,881,518 ₪.

3.4.6. אמנם חל גידול בסך השתתפות העירייה בהשוואה לשנת 2012, אבל שיעור ההשתתפות של העירייה הסתכם ב- 54% בלבד מסך ההכנסות של המועצה הדתית בפועל לשנת 2012 (לא כולל סכומים ששחררו מנכסים מוגבלים לפעילות). זהו שיעור הנמוך ב- 6% מהשיעור הקבוע בחוק.

3.4.7. בשנת 2014, השתתפה העירייה השתתפות כספית בפועל בתקציב המועצה הדתית בסך של 5,360,482 ₪.

3.5. יש לציין כי בחישובים אלו לא נלקחו בחשבון ההכנסות העצמיות של המועצה הדתית וההקצבות המיוחדות שהתקבלו מהעירייה לנושאים ייעודיים.

3.6. ההשתתפות הכספית של העירייה הועברה לרוב בכול חמישה בחודש, כנדרש.

3.7. לסיכום, ניתן לומר כי הן בתקציב המועצה הדתית והן בהשתתפות הכספית המבוצעת בפועל, ניכרים פערים בשיעורי התקציב שמעבירים המשרד לשירותי דת והעירייה למועצה הדתית, בהשוואה להוראות החוק.

3.8. הביקורת ערכה השוואה בין הרישומים על ההשתתפות הכספית של העירייה בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של המועצה הדתית ובין הרישומים בפנקסי העירייה.

3.9. להלן בטבלה השתתפות העירייה בתקציב המועצה הדתית, בשנים 2012 ועד ספטמבר 2014, כפי שבאה לידי ביטוי בפנקסי העירייה:

ההשתתפות הכספית של העירייה בתקציב המועצה הדתית (ב-₪):

שנת 2014 עד ספטמבר	שנת 2013	שנת 2012	הנושא

4,993,585	5,942,000	6,087,166	השתתפות שוטפת
260,000	240,000	220,000	קמחא דפסחא
146,415	284,176	195,000	תשלומי מים של בתי הכנסת
*	60,000	60,000	תפוח בדבש
5,400,656	6,526,176	6,562,166	סה"כ

*- השתתפות העירייה בתקציב "תפוח בדבש" הסתכמה בשנת 2014 ב- 100,000 ₪.

3.10. בתום הביקורת, נבדקו תשלומי העירייה למועצה הדתית לרבעון האחרון של שנת 2014 ונמצא כי בוצעו שלושה תשלומים בהיקף כולל של 1,140,000 ₪, כך שסך ההשתתפות השוטפת של העירייה הסתכמה בשנה זו ב- 6,133,585 ₪, כולל הקצבות לנושאים ייעודיים. מדובר על גידול של כ-3% בהשוואה לשנת 2013.

3.11. השתתפות העירייה עבור "תפוח בדבש" כלולה בתשלומי הרבעון האחרון.

3.12. ההשוואה העלתה כי קיימים פערים בין הסכומים המוצגים בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של המועצה הדתית ובין הסכומים הרשומים בפנקסי העירייה.

3.13. חלק מהפערים מוסברים כסכומים שהינם תמיכות בתחומים מוגדרים: קמחא דפסחא, תפוח בדבש ותשלומי מים של בתי הכנסת.

3.14. להלן בטבלה הפערים המתייחסים להשתתפות השוטפת בלבד (ב-₪):

שנת 2014	שנת 2013	שנת 2012	
5,360,482	5,881,518	5,773,166	הדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של המועצה הדתית
6,133,585	5,942,000	6,087,166	פנקסי העירייה
	60,482	314,000	הפער

3.15. הביקורת לא מצאה הסברים לפערים אלו כפי שהוצגו ברישומים.

4. השכרת אולם

- 4.1. במועצה הדתית קיימים שני אולמות (אחד במבנה המועצה והשני במקווה), אותם משכירה המועצה מעת לעת לגורמים שונים, וכתוצאה מכך, קיימות הכנסות למועצה הדתית.
- 4.2. תעריפי השכרת האולמות נעו מ- 500 ₪ ומעלה. לדוגמה: השכרת האולם לצורך קיום חופה הסתכמה ב- 700 ₪ ובתוספת כיבוד קל ב- 1,200 ₪.
- 4.3. הביקורת בדקה את היקף ההכנסות בגין השכרת האולם בשנים 2012 ועד ספטמבר 2014, ולהלן ממצאיה:
- 4.3.1. בשנת 2012, הסתכמו ההכנסות למועצה הדתית בגין השכרת האולם, בסך כולל של **28,540 ₪**.
- 4.3.2. בשנת 2013, הסתכמו ההכנסות למועצה הדתית בגין השכרת האולם, בסך כולל של **82,120 ₪**. הגידול בהכנסות בגין השכרת האולם הסתכם בשיעור של **188%** בהשוואה לשנה הקודמת.
- 4.3.3. הגידול בהכנסות בשנה זו נבע בעיקר מהשכרת האולם לארגון "לה"ב" המקיים פעילות הנוגעת לטהרת המשפחה. סך ההכנסות בתחום זה מארגון "לה"ב" הסתכמו ב- 63,000 ₪, ובנוסף, התקבלה הכנסה מעיריית בת ים בסך 5,600 ₪ בגין השכרת האולם לפעילות של המחלקה לתרבות תורנית.
- 4.3.4. בשנת 2014 עד לחודש ספטמבר, הסתכמו ההכנסות למועצה הדתית בגין השכרת האולם, בסך כולל של 20,740 ₪ בלבד. בשנה זו לא נרשמו כול הכנסות מארגון "לה"ב". מעיריית בת ים התקבלה הכנסה בסך 10,400 ₪ בגין השכרת האולם לפעילות של המחלקה לתרבות תורנית, גידול של כ- 86% בהשוואה לשנה הקודמת.

5. ההכנסות מגבייה עבור שירותי המועצה הדתית

- 5.1. על פי החוק (סעיף 7ב'), המועצה הדתית רשאית לגבות אגרות עבור שירותי הדת שהיא מספקת בהתאם לתקנות שקובע שר הדתות בהסכמת שר האוצר.
- 5.2. תשלום האגרות מבוצע לרוב במזומנים ולעיתים רחוקות בהמחאות. לא ניתן לשלם במועצה הדתית באמצעות כרטיסי אשראי.
- 5.3. המועצה הדתית פועלת בהתאם לתבחינים שקבע המשרד לשירותי דת במתן הנחות בתשלום האגרות.

5.4. להלן בטבלה פירוט הכנסות המועצה הדתית בגין השירותים השונים לתקופה, משנת 2012 ועד לחודש ספטמבר 2014 (ב-ש):

המחלקה	השירות	2012	2013	2014 עד ספטמבר
נישואין	אישורים ותעודות	62,145	51,873	22,831
	אגרת נישואין	341,530	299,857	190,508
סה"כ		403,675	351,730	213,339
כשרות ושחיטה	אגרת תעודות הכשר	172,625	182,995	174,747
	כשרות פסח	-----	-----	5,520
סה"כ		180,185	184,649.50	180,627
טהרת המשפחה	אגרת טבילה מ. רמת יוסף	56,712	65,485	34,506
	אגרת טבילה מ. החלוצים	90,532	90,467	44,440
	אגרת טבילה מ. הלפר	108,129	129,596	56,271
	השכרת אולם המקווה	21,750	14,100	16,250
	קופת צדקה	4,864.20	2,187.10	1,796
סה"כ		281,981.20	301,835.10	153,263
כלליות	שכירות ארגון	106,800	93,000	119,000

המחלקה	השירות	2012	2013	2014 עד ספטמבר
	"לה"ב"			
	נסיעות לקברי צדיקים	21,324	16,340	18,630
	שונות	11,642.40	2,563.75	1,155
סה"כ		1,005,607.80	950,118.35	686,014

5.5 הערות לנתונים שבטבלה:

5.5.1. הכנסות מחלקת הנישואין קטנו בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012, בשיעור 17%.

5.5.2. הכנסות ממכירת פלומבות קטנו בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012, בשיעור של 12%, ושירות זה הופסק בשנת 2014. עם זאת, חלה עלייה בהכנסות מאגרת הכשרות בשיעור של 6%.

5.5.3. ההכנסות מאגרת הטבילה בשלושת המקוואות עלו בשנת 2013 בהשוואה לשנת 2012 בשיעור של 7%.

6. ניהול הגבייה

6.1. הביקורת בדקה את אופן ניהול הגבייה המבוצעת במחלקות השונות של המועצה הדתית, כדלקמן:

6.1.1. מחלקת המקוואות - אגרת הטבילה נגבית על ידי הבלניות בכול אחד מהמקוואות.

6.1.2. מחלקת הנישואין- אגרת הנישואין נגבית על ידי מזכירת מחלקת הנישואין במועצה.

6.1.3. מחלקת הכשרות- אגרת הכשרות נגבית על ידי מזכירת הרבנים הראשיים במועצה (המשמשת כמזכירת מחלקת הכשרות).

7. ניהול הגבייה במקוואות

7.1. הטובלות במקוואות נדרשות לשלם אגרה בכניסתן למקווה. האגרה משתנה בהתאם לסוג השירות אותו מקבלת הטובלת, כדלקמן: טבילה ללא רחצה - 15 ₪, טבילה כולל רחצה - 20 ₪, טבילה שלא בשעות הפעילות - 35 ₪, וטבילה של

- כלה - 100 ש. בנוסף, נמכרים מוצרים לשימוש הטובלות שעבורם נגבה תשלום נוסף. התעריפים אחידים בכול המקוואות.
- 7.2 הביקורת הישוותה תעריפי גבייה אלו לתעריפי הגבייה המאושרים בחוק שירותי הדת, תקנות שירותי הדת היהודיים (אגרות שירותים), התשע"ד - 2013, ומצאה כי קיימים מספר פערים כדלקמן:
- 7.2.1. טבילה כולל רחצה תעריפה בתקנות 30 ש, ואילו במקוואות בבת ים גבו 20 ש בלבד.
- 7.2.2. טבילה לכלה לפני חופתה תעריפה בתקנות 50 ש, ואילו במקוואות בבת ים גבו 100 ש, כלומר כפול מהמאושר על פי התקנות.
- 7.2.3. טבילה שלא בשעות הפעילות של המקווה תעריפה בתקנות 50 ש, ואילו במקוואות בבת ים גבו 35 ש בלבד.
- 7.3. התשלום נעשה במזומן, וכנגדו מוסרות הבלניות האחראיות קבלה מפנקס קבלות שעליו מודפס מראש סכום התשלום הנע מ- 5 ש ועד 50 ש. על הקבלה מצויין סוג השירות אותו קיבלה הטובלת. הסכום שניגבה נרשם על ידי הבלנית גם בדוח השבועי.
- 7.4. אחת לשבוע, מועבר הסכום שניגבה בצירוף הדוח השבועי למנהלת החשבונות במועצה הדתית, אשר מבצעת בדיקה להתאמת הסכום במזומן עם הדוח השבועי שמכינות הבלניות.
- 7.5. עם זאת, נמצא כי לא מתבצעת בדיקת התאמה בין הפנקסים שנעשה בהם שימוש ובין הדוחות השבועיים הנמסרים על ידי הבלניות למנהלת החשבונות. כתוצאה מכך, למעשה, לא מתקיימת בקרה כי סך הקבלות שנמסרו על ידי הבלניות לטובלות אכן תואם בסופו של דבר לסכום הכספי שנרשם כהכנסה בספרים. בשל חשיבות נושא זה, הביקורת ממליצה כי בקרה זו תיעשה לפחות בתדירות חודשית.
- 7.6. יו"ר המועצה קיבל את הערת הביקורת וציין כי הבקרה על התאמת הקבלות לסכום הכספי הרשום בספרים, תתוגבר.
- 7.7. בתום התהליך נרשמת ההכנסה בספרי הנהלת החשבונות בהתאם לסכום הכספי שהתקבל ומנהלת החשבונות מפיקה קבלה מרכזת.
- 7.8. הנתונים על הגבייה במקוואות מרוכזים ברשימות (טבלאות), כך שניתן לעקוב בבירור אחר כול ההכנסות המתקבלות במקוואות באופן מסודר.

- 7.9. עד להפקדתם בבנק נשמרים הכספים המזומנים בכספת המועצה.
- 7.10. הביקורת ערכה בדיקה של מספר דוחות ומצאה כי קיימת התאמה בין הסכום שעודכן כהכנסה במערכת החשבונות ודוח הטובלות השבועי שהתקבל מהמקווה.
- 7.11. בתום הביקורת עודכן כי הוכנסו "קופות רושמות" לשימוש הבלניות במקוואות.

8. ניהול הגבייה במחלקת הנישואין

- 8.1. מזכירת מחלקת הנישואין פותחת עבור כול זוג הנרשם לנישואין תיק נישואין במערכת הממוחשבת. המערכת כוללת בתוכה מעקב אחר ביצוע כול הדרישות לצורך הרישום לנישואין, לרבות תשלום אגרה בסך 720 ₪. רק בתום מילוי כלל הדרישות, הזוג מקבל את הכתובה.
- 8.2. הביקורת בחנה את תהליך גביית האגרה המתנהל במחלקת הנישואין.
- 8.3. נמצא כי בכול תיק נישואין קיים דף ראשי הכולל את שמות בני הזוג, תאריך הנישואין, מקום הנישואין, שם הרב המחתי, והמסמכים הנדרשים בתיק, תוך סימון המסמכים שהתקבלו. עם קבלת התשלום מהזוג, מסמנת מזכירת מחלקת הנישואין, בדף הראשי, את הסכום ששולם, מספר הקבלה מתוך המערכת, ומציינת אם ניתנה הנחה ועל מה היא מבוססת (סטודנט, תלמיד ישיבה, חייל).
- 8.4. הביקורת סבורה כי בקרה זו באמצעות תיק הנישואין הינה בקרה מתאימה, שכן התנאי לקבלת הכתובה הוא הימצאות כלל המסמכים בתיק, לרבות התשלום, ועל פיה נמסרת הכתובה לזוג.
- 8.5. הביקורת ביקשה לבחון את נאותות השמירה על הכספים הניגבים.
- 8.6. התשלום עבור אגרת הנישואין מתבצע בשתי דרכים אפשריות: במזומן או בהמחאה.
- 8.7. מזכירת המחלקה מחזיקה קופסת ברזל קטנה ונעולה בה נשמרים הכספים הניגבים מדי יום.
- 8.8. עם סיום זמני קבלת הקהל, מעבירה מזכירת המחלקה את הסכום שניגבה ואת עותקי הקבלות למנהלת החשבונות. מנהלת החשבונות מפיקה קבלה מרכזת ומפקידה את הכספים בחשבון הבנק של המועצה. עד להפקדתם בבנק נשמרים הכספים בכספת המועצה.

- 8.9. בימים בהם מתקיימת קבלת קהל גם אחר הצהריים, נשמרים הכספים על ידי מזכירת המחלקה בכספת קטנה הנעולה בארון.
- 8.10. בתהליך גבייה זה מופקות למעשה שתי קבלות שונות עבור אותם כספים שהתקבלו בשתי מערכות מחשב שונות (האחת במחלקת הנישואין על ידי מזכירת המחלקה, והשנייה בהנהלת החשבונות של המועצה על ידי מנהלת החשבונות), כך, שבתהליך הגבייה גם מזכירת המחלקה וגם מנהלת החשבונות מפיקות קבלות בגין אותה הגבייה.
- 8.11. מזכירת המחלקה מפיקה מתוך מערכת רישום הנישואין קבלה, שאת המקור שלה היא מוסרת לזוג המשלם, ומנהלת החשבונות מפיקה קבלה המבטאת את ההכנסה בספרים, אותה היא מתייקת עם עותק הקבלה המופקת ממערכת רישום הנישואין.
- 8.12. הביקורת ממליצה לבחון את האפשרות לממשק בין המערכות על מנת לייעל את העבודה ולמנוע טעויות הקלדה.

9. ניהול הגבייה במחלקת הכשרות

- 9.1. כאשר בעל עסק מעוניין להפיק תעודת כשרות לעסק, הוא אמור לעמוד בתבחינים הלכתיים לכשרות, על פי קביעת הרב הראשי לבת ים. בבת ים כ- 175 עסקים בעלי תעודת כשרות.
- 9.2. תעריף האגרה עבור תעודת הכשרות נגזר על פי סוג הכשרות ואופי בית העסק. בנוסף, נלקחים בחשבון שטח העסק והיקף הפעילות, כול זאת בהתאם לכללים שקבע המשרד לשירותי דת.
- 9.3. תשלום האגרה הוא עבור שנה, והוא נגבה בשני מועדים עיקריים:
- 9.3.1. בראש השנה – עבור בתי עסק: איטליז, חנויות דגים ואולמות אירועים.
- 9.3.2. בפסח – עבור שאר בתי העסק.
- 9.4. מזכירת הרבנים הראשיים מועסקת במחלקת הכשרות (יש לציין כי בעת הביקורת לא כיהנו בפועל רבנים ראשיים בעיר בת ים), והיא אשר אמונה על גביית האגרות במחלקת הכשרות.
- 9.5. במחלקת הכשרות מערכת ממוחשבת שנועדה, בין השאר, לסייע למחלקה במעקב אחר ניפוק תעודות הכשרות וגביית אגרות הכשרות.
- 9.6. הביקורת מצאה כי בנוסף לתיעוד הממוחשב נעזרת מזכירת המחלקה ברשימה למעקב אחר קיום כול התנאים בטרם תימסר תעודת הכשרות לידי בעל העסק. הרשימה כוללת את אישור מחלקת הכשרות, אישור מנהלת החשבונות ואישור יו"ר המועצה הדתית.

- 9.7. אגרת הכשרות ניתנת לתשלום בשתי דרכים: בכספים מזומנים או בהמחאה. הביקורת בדקה את נאותות ניהול הגבייה ובכללה את שמירת הכספים הניגבים.
- 9.8. הביקורת מצאה כי מזכירת הרבנים הראשיים מפיקה קבלה ידנית בעת גביית האגרה ומוסרת אותה למשלם (בעל העסק). בסוף היום היא מעבירה את עותק הקבלה בצירוף הכספים שניגבו למנהלת החשבונות.
- 9.9. מנהלת החשבונות מפיקה קבלה מתוך מערכת הנהלת החשבונות על מנת שההכנסה תהיה רשומה בספרים. הקבלה שהופקה על ידי מנהלת החשבונות מתוויקת בתיק העסק ומנהלת החשבונות חותמת על טופס המעקב כי היא מאשרת שהאגרה שולמה.
- 9.10. הכספים נשמרים בכספת המועצה עד להפקדתם בבנק.
- 9.11. הביקורת מדגישה כי גם תהליך זה כולל כפילות בהפקת הקבלות, כפי שתואר לעיל, בהקשר של הגבייה במחלקת הנישואין, אשר ניתן לייעלו על ידי עבודה עם ממשקים או תחנות בהן יופקו קבלות ישירות ממערכת הנהלת החשבונות.
- 9.12. לסיכום, הביקורת בדקה ומצאה כי תהליך הגבייה במחלקת הכשרות מתבצע באופן תקין.

10. ניהול הגבייה במחלקה לתרבות תורנית

- 10.1. במסגרת הטיולים/ההסעות שאירגנה המועצה הדתית נדרשו המשתתפים לשלם דמי השתתפות.
- 10.2. לדברי המנהל האחראי על פעילות זו, הונפקו כרטיסים עליהם הוטבע מראש הסכום והם נמסרו למשלמים בהתאם לתשלום שבוצע.
- 10.3. הביקורת לא ביצעה בדיקה על התנהלות גבייה זו.

פרק ו' : הניהול הכספי - הוצאות

1. כללי

- 1.1 הביקורת בדקה את הוצאות המועצה הדתית בשנים 2012 ועד לחודש ספטמבר 2014, ואת אופן ניהולם מול הספקים השונים.
- 1.2 ככלל, הביקורת מצאה כי סך ההוצאות בשנת 2013 היו גבוהות בכול התחומים בהשוואה לשנת 2014.
- 1.3 תקציב ההוצאות של המועצה הדתית לשנת 2013 הסתכם בכ- 12 מיליון ₪ לשנה, מהם כ- 8 מיליון ₪ הוצאות שכר המהווים כ-66% מסך ההוצאות.
- 1.4 ממצאי הביקורת העלו, כי במרבית המקרים קיים תיעוד של התשלומים ופירוט מהות ההוצאה באסמכתאות הנלוות. בנוסף, שוייכו ההוצאות לסעיפי התקציב המתאימים.
- 1.5 עם זאת, מצאה הביקורת גם מספר תשלומים חריגים שבוצעו בניגוד למינהל תקין. פירוט התשלומים והערות הביקורת בהמשך הדוח.

2. תקציבים בלתי רגילים

- 2.1 הביקורת מצאה כי בכול שנת כספים נוהלו גם תב"רים לפעילויות ולהוצאות שונות מוגדרות מראש. להלן פירוט ההכנסות וההוצאות בתב"רים אלו בהתאם לרישום בדוחות הנהלת החשבונות של המועצה הדתית.

שנת 2012

2.2 תב"ר השתתפות המשרד לשירותי דת

- 2.3 בשנת 2012, נוהלו תב"רים על בסיס הקצבות המשרד לשירותי דת בנושאים שונים, כדלקמן (ב-₪):

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
שיפוץ מועצה	181,500	
חימום מקוואות	40,500	46,400
מסנני מים במקוואות	38,865	
שיפוץ עירובין		36,400
שיפוץ מקוואות		104,269
סה"כ	260,865	187,069

2.4 תב"ר השתתפות העירייה

בשנת 2012, נוהלו תב"רים על בסיס הקצבות העירייה בנושאים שונים, כדלקמן:

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
קמחא דפסחא	220,000	350,000
תפוח בדבש	60,000	60,000
תשלומי מים בתי כנסת	345,000	319,722
שיפוץ המועצה	500,000	
שיפוץ בתי הכנסת	500,000	445,358
כלליות	164,000	164,828
סה"כ	1,789,000	1,339,908

2.5 בנוסף, מצאה הביקורת כי בשנת 2012 נוהלו תב"רים שנפתחו בשנת הכספים 2011, ונותרו בהם יתרות, כדלקמן (ב-ש):

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
שיפוץ מבנה	152,725	
רכב	158,623	108,589
השתלמות עובדים	30,000	30,000
תרבות	42,003	41,996
תשלומי מים - בתי כנסת	16,195	16,195
סה"כ	399,546	196,780

2.6 כמו כן, ניהלה המועצה הדתית תב"רים כלליים, כדלקמן:

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
השתלמות עובדים 2012	30,000	20,610
קמחא דפסחא	21,553	
סה"כ	51,553	20,610

שנת 2013

2.7 בישיבת המועצה הדתית מיום 25.4.2013 אושרו התב"רים הבאים :

2.7.1 שיפוצים במקוואות ומבנים – 500,000 ₪.

2.7.2 פעילות תרבות תורנית – 250,000 ₪.

2.7.3 תמיכות בבתי כנסת – 300,000 ₪.

2.7.4 תכנית אב במבנה – 50,000 ₪.

2.8 הביקורת מצאה כי אישורים אלו לא תאמו בהכרח את כספי התב"רים שנוהלו בפועל.

2.9 תב"ר השתתפות המשרד לשירותי דת

בשנת 2013, לא נוהלו תב"רים חדשים על בסיס כספי המשרד לשירותי דת.

2.10 תב"ר השתתפות העירייה

בשנת 2013, נוהלו תב"רים על בסיס הקצבות העירייה בנושאים שונים, כדלקמן :

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
קמחא דפסחא	286,692	286,692
תפוח ודבש	60,000	50,000
תשלומי מים בתי כנסת	284,176	218,804
עבודות כלליות	20,182	
סה"כ	651,050	555,496

2.11 בנוסף, מצאה הביקורת כי בשנת 2013 נוהלו תב"רים שנפתחו בשנת הכספים 2012, ונותרו בהם יתרות, כדלקמן (ב-₪):

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
שיפוץ מקוואות	45,735	181,936
חימום מקוואות	34,600	
שיפוץ עירובין	9,851	
השתלמות עובדים	91,483	91,483
רכב	116,439	116,438
שיפוץ בתי כנסת	289,146	250,008
שיפוץ בתי כנסת		39,137

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
מים - בתי כנסת	25,278	
מסנני מים מקוואות	101,601	
קליטה רוחנית	67,000	32,433
שיפוץ מבנה	346,374	346,374
ספרים ופרסים (עירייה)	51,778	51,778
רשות מקומית (עירייה)	25,579	25,579
נסיעות		40,213
סה"כ	1,204,864	1,175,379

2.12 לעומת זאת, מצאה הביקורת כי בישיבת המועצה הדתית, מחודש יוני 2013, דווח כי קיימות יתרות משנה שעברה (2012) בשני תב"רים בלבד, כדלקמן: תב"ר מקוואות – 30,000 ₪ ותב"ר עירובין – 12,000 ₪. ייתכן שהכוונה היתה לתב"רים של המשרד לשירותי דת בלבד.

שנת 2014

2.13 תב"ר השתתפות המשרד לשירותי דת

2.14 בשנת 2014, נוהלו תב"רים שנפתחו בשנת 2012 על בסיס הקצבות המשרד לשירותי דת בנושאים שונים, כדלקמן (ב- ₪):

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
שיפוץ עירובין	17,051	
שיפוץ מקוואות	100,000	100,000
סה"כ	117,051	100,000

2.15 תב"ר השתתפות העירייה

בשנת 2014, נוהלו תב"רים על בסיס הקצבות העירייה בנושאים שונים, כדלקמן:

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
קמחא דפסחא	260,000	259,200
תפוח בדבש	100,000	100,000

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
תשלומי מים בתי כנסת	371,305	286,502
סה"כ	731,305	645,702

2.16 בנוסף, מצאה הביקורת כי בשנת 2014 נוהלו תב"רים שנפתחו בשנת הכספים 2013, ונותרו בהם יתרות, כדלקמן (ב- נה):

שם התב"ר	הכנסה	הוצאה
תפוח בדבש	10,000	10,000
קליטה רוחנית	14,536	3,308
סה"כ	34,536	13,308

הביקורת מציינת כי הרישום בדוחות הכספיים של המועצה הדתית לא תמיד תאם את העובדה כי מדובר בתב"ר שיש לנהלו על פי ייעודו, ולעיתים ההוצאות נרשמו בסעיפי הוצאות שונים של המועצה הדתית, כך שנוצר קושי לעקוב אחר ניצול כספי תב"ר אלו.

3. ספקים

3.1 רשימת הספקים של המועצה הדתית כוללת עשרות רבות של ספקים לאור פעילותה הרחבה והמגוונת של המועצה הדתית. בתחומים מסויימים מצאה הביקורת כי קיימים מספר ספקים לאותו נושא, כגון: הסעות, רכישת ספרי קודש ועוד.

4. רכב המועצה

4.1 בסוף שנת 2011, שכרה המועצה הדתית רכב מסוג "יונדאי סנטפה" - גיפ 4X4 באמצעות חברת ליסינג "איילון". לדברי יו"ר המועצה, יועד הרכב למשימות המועצה הדתית. החשב המלווה של המועצה הדתית ציין כי מנכ"ל המשרד לשירותי דת נתן את אישורו להוצאה זו. בפני הביקורת לא הוצג מסמך כתוב בנושא זה.

4.2 הביקורת מצאה כי לא נוהל כול רישום הנוגע לשימוש ברכב (מי נהג? מתי נהג? לאן? לכמה זמן? וכו'). אי לכך, לא ניתן היה להתחקות אחר השימושים שנעשו ברכב זה והאם היו לצורכי פעילות המועצה הדתית בלבד.

4.3 התשלומים החודשיים לחברת הליסינג למשך שלוש שנות ההשכרה הסתכמו בכ- 5,500 ₪.

4.4 בנוסף, שולמו תשלומים עבור אגרות כביש 6, לוח מקשים שהוחלף ותיקון ידית בסך כולל של כ- 2,500 ₪.

4.5 בחודש ספטמבר 2013, בוצעה עסקת ליסינג חדשה עם חברה אחרת "המאגר", במסגרתה הוחלף רכב המועצה לרכב חדש מסוג "קיה סורנטו", גם הוא ג'יפ 4X4.

4.6 בסך הכול ההתחייבות הכספית בעסקה זו הסתכמה ב- 36 תשלומים של כ- 5,900 ₪ כול אחד, משמע תוספת של כ- 400 ₪ לחודש להוצאה זו. לאחר כחצי שנה הוזלו דמי השכירות בכ- 1,000 ₪ לחודש.

4.7 הביקורת סבורה כי ההוצאות הגבוהות שנבעו משכירות כלי הרכב היקרים באופן יחסי אינם עולים בקנה אחד עם מצבה הכספי הירוד של המועצה הדתית, והעובדה כי היא מצוייה עדיין בתכנית הבראה, על פיה יש לפעול בצמצום ובחיסכון.

4.8 לשאלת הביקורת מדוע היה נחוץ רכב מסוג ג'יפ 4X4 שעלותו גבוהה יותר, השיב יו"ר המועצה הדתית, כי במסגרת הטיפול בתחום העירובין יש צורך להגיע גם לחוף הים ולכן דרוש רכב מסוג זה. ככול הידוע לביקורת, רכבים אלו אינם מותאמים לנהיגה על החוף, ולכן תשובה זו תמוהה ביותר.

4.9 בסיכום הביקורת הציג יו"ר המועצה בפני הביקורת מסמך מחודש יולי 2011, עליו חתום מנכ"ל המשרד לשירותי דת, לפיו אושרה רכישה או חכירה של רכב עבור המועצה הדתית בתנאים מסויימים:

4.9.1 אישור מליאת המועצה שהרכב נחוץ לאור היקף פעילות המועצה.

4.9.2 המועצה מסוגלת תקציבית לעמוד בהוצאה מבלי לפגוע בהיקף השירותים ובתשלומי השכר.

4.9.3 רכישת הרכב תיעשה באמצעות התקשרות במכרז ובהתאם לכול דין.

4.9.4 הרכב ישמש לפעילויות שוטפות של המועצה הדתית בלבד ולא לשימוש אישי כולשהו, והשימוש ברכב יהיה בהתאם לכללי השימוש "ברכב איגום", כמפורט בסעיף 4.3 להוראות תכ"ס 11.4.5 (חניית הרכב) ובהתאמות הנדרשות.

4.10 הביקורת לא יכלה לבחון את קיום התנאים בהעדר מסמכים או/ו בשל הזמן הרב שחלף מאז ועד היום.

הוצאות דלק

4.11 המועצה הדתית התקינה ברכב המועצה מכשיר פזומט לביצוע תשלומי הדלק. בדיקה שערכה הביקורת העלתה כי הוצאות הדלק הסתכמו בשנת 2012 בכ- 39,500 ₪, ואילו בשנת 2013, גדלו הוצאות אלו בשיעור של כ- 10% והסתכמו ב- 43,700 ₪.

4.12 הממוצע החודשי של הוצאות הדלק לשנת 2012 הסתכם בכ- 3,300 ₪, ואילו בשנת 2013, גדל הממוצע החודשי לסכום של 3,646 ₪.

- 4.13 בשנת 2014, הממוצע החודשי של הוצאות הדלק עד לחודש ספטמבר הסתכם בכ- 2,515 ₪, כלומר ירידה בשיעור של 30% בהשוואה לשנת 2013.
- 4.14 הביקורת מצאה כי במסגרת תשלומים אלו, בוצעו תשלומים בגין רכישת דלק גם עבור כלי רכב נוספים מלבד רכב המועצה. התשלומים בוצעו באמצעות כרטיס "פזומט" ללא כול תיעוד של השימושים והמשתמשים.
- 4.15 יתרה מכך, במועצה הדתית לא ידעו להסביר מי הם בעלי הרכב, ולמה ניתנה להם אפשרות להשתמש בכרטיס "פזומט" של המועצה הדתית ?
- 4.16 בשנת 2014, אחד מכלי הרכב זוהה כרכב של עובד המועצה ששכרו כלל גם דמי אחזקת רכב. אי לכך, לא ברור מדוע שולמו לו תשלומים אלו שהסתכמו בשנה זו בסך של 6,805.20 ₪. יתרה מכך, מדובר על תקופה של 7 חודשים בלבד ולכן זו הוצאה גבוהה באופן משמעותי ביחס לצרכים של המועצה הדתית.
- 4.17 רכב נוסף, זוהה כרכבו של יו"ר המועצה (נ.מ.), שביצע תשלום בודד שהסתכם בכ- 322 ₪. גם במקרה זה לא ברור לביקורת מדוע אושר התשלום כאשר יו"ר המועצה מקבל שכר הכולל דמי אחזקת רכב ?
- 4.18 הביקורת לא מצאה כול התאמה בין שמות שאר בעלי הרכב ובין עובדי המועצה הדתית או/ו בעלי התפקידים בה.
- 4.19 הביקורת לא מצאה הצדקה לתשלומים אלו, והעירה על כך בחומר.
- 4.20 בסוף שנת 2014, לאחר הערת הביקורת, בוטל הכרטיס.
- 4.21 סך התשלומים שבוצעו עבור כלי הרכב, שאינם רכב המועצה, הסתכמו בשנת 2013 ב- 7,284 ₪ ובשנת 2014 ב- 8,203 ₪.
- 4.22 הביקורת רכזה את התשלומים והנתונים על כלי הרכב שבהם נעשה שימוש לרכישת דלק באמצעות כרטיס ה"פזומט" בשנים 2013-2014. להלן הפירוט בטבלה:

שנת 2013:

רכב מס' 55-282-76 – רכב מועצה		
החודש	מס' ליטרים	הסכום (ב-₪)
ינואר	464	3,487.98
פברואר	368	2,885.69
מרץ	481	3,830.49
אפריל	410	3,103.92
מאי	472	3,428.56
יוני	297	2,232.79
יולי	454	3,377.27

רכב מס' 55-282-76 – רכב מועצה		
החודש	מס' ליטרים	הסכום (ב-₪)
אוגוסט	495	3,772.85
ספטמבר	346	2,721.91
אוקטובר	301	2,239.94
נובמבר	407	2,980.57
דצמבר	193	1,427.92
רכב מס' 80-082-68 - (ג.מ.)		
ספטמבר	115	904.33
רכב מס' 60-897-14 - (א.א.)		
אוקטובר	143	1,064.50
נובמבר	139	1,019.09
רכב מס' 000-090 - (?)		
ספטמבר	26	205.77
רכב מס' 008-980 - (?)		
אוגוסט	30	226.68
ספטמבר	21	168.36
רכב מס' 26-317-71 - (אלדן – השכרת רכב)		
אוקטובר	60	445.09
רכב מס' 54-252-70 - (א.ז.)		
אוקטובר	33	246.59
רכב מס' 000-080 - (?)		
דצמבר	20	146.49
רכב מס' 000-890 - (?)		
דצמבר	41	302.15

רכב מס' 55-282-76 – רכב מועצה		
הסכום (ב-₪)	מס' ליטרים	החודש
רכב מס' 088-087 - (?)		
316.89	43	דצמבר
רכב מס' 080-880 - (?)		
276.12	37	דצמבר
רכב מס' 858-588 - (נ.ש.)		
292.89	40	דצמבר
רכב מס' 978-545		
277.49	37	יולי
רכב מס' 59-048-70 - (מ.ש.ס.)		
262.25	36	מאי
393.59	52	יוני
216.04	29	יולי
רכב מס' 285-689 - (ל.ל.)		
324.07	43	יוני
רכב מס' 089-780 - (אגד – אוטובוס ציבורי)		
195.38	26	ינואר

שנת 2014:

רכב מס' 55-282-76 – רכב מועצה א'		
הסכום (ב-₪)	מס' ליטרים	החודש
1,941.66	260	ינואר
1,651.67	224	פברואר
1,273.68	169	מרץ

רכב מס' 55-282-76 – רכב מועצה א'		
החודש	מס' ליטרים	הסכום (ב-שח)
אפריל	188	1,413.60
מאי	210	1,585.92
יוני	205	1,539.22
יולי	281	2,146.91
אוגוסט	90	666.19
רכב מס' 77-672-31 – רכב מועצה ב'		
ספטמבר	51	379.97
אוקטובר	211	1,542.80
נובמבר	294	2,092.56
דצמבר	215	1,487
30.9.14 רחיצה		43.83
רכב מס' 42-893-23 (מ.מ. - עובד המועצה הדתית)		
ינואר	42.45	336.96
פברואר	147	1,084.15
מרץ	230	1,729.36
אפריל	98	732.78
מאי	113	853.86
יוני	219	1,647.91
יולי	55	420.18
רכב מס' 69-538-71 (י.ג.)		
החודש	מס' ליטרים	הסכום (ב-שח)
אוגוסט	65	479.47
רכב מס' 19-515-65 (נ.מ. – יו"ר המועצה)		
יולי	42	322.73
רכב מס' 98-058-90 (?)		

רכב מס' 55-282-76 – רכב מועצה א'		
החודש	מס' ליטרים	הסכום (ב-₪)
ינואר	38	286.45
רכב מס' 0805-468 - (ש.ה.)		
ינואר	42	309.87

4.23 בשנת 2014, החליפה המועצה הדתית בחודש ספטמבר את רכב המועצה, ולכן יש רישומים על שני כלי רכב שונים של המועצה הדתית.

4.24 בשנת 2013, נמצאו 15 כלי רכב שונים שתודלקו באמצעות כרטיס ה"פזומט". בשנת 2014, נמצאו 5 כלי רכב שונים שתודלקו באמצעות כרטיס ה"פזומט".

4.25 הביקורת מעירה בחומרה רבה על כך שיו"ר המועצה הדתית (כול אחד בתקופתו), איפשרו למצב בו רבים עושים שימוש בכרטיס זה ללא כול בקרה ופיקוח מצידם וככול הנראה ללא כול הצדקה.

4.26 החשב המלווה שמע על כך לראשונה מהביקורת, ולטענתו, לא בדק חשבוניות אלו משום ששולמו בהוראת קבע. החשב המלווה הורה ליו"ר המועצה (ב.א.) לדרוש השבתם של כספים אלו למועצה הדתית.

4.27 לטענת יו"ר המועצה הדתית, השימוש בכרטיס ה"פזומט" נעשה במקרים חריגים בשל העובדה כי היה מדובר בנסיעות מיוחדות, או בשל העובדה כי רכב המועצה היה בתיקון באותה העת. מכול מקום, קיבל יו"ר המועצה הדתית את הערת הביקורת, ולהבא יוקפד על קיום הנהלים בעניין זה.

5. תשלומי ארנונה

5.1 המועצה הדתית משלמת תשלומי ארנונה לעירייה, אולם, הביקורת מצאה כי קיימת יתרת חוב על סך 130,000 ₪ שלא שולמה.

5.2 לטענת גזבר העירייה, המועצה הדתית אינה משלמת את יתרת חוב זו שמקורה בתוספת שטחים לתשלומי ארנונה בשל חילוקי הדעות הקיימים בינה ובין העירייה בגין תוספת זו, שהחלה מביצוע תיקון (לאחר מדידה) החל משנת 2012. בתום הביקורת עדכן גזבר העירייה כי תשלום יתרת החוב הוסדרה בתשלומי הוראת קבע על ידי יו"ר המועצה הדתית (ב.א.).

5.3 המועצה הדתית מחוייבת גם בתשלומי המים בהתאם לצריכה השוטפת במבנה המועצה הדתית. תשלומים אלו משולמים באמצעות הוראת קבע ולא קיימת יתרת חוב בגינם.

6. בתי כנסת

6.1 תשלומי מים

6.2 בהתאם לפקודת העיריות, בתי הכנסת המשמשים כמקום תפילה, לימוד תורה ופעילות תרבות תורנית ללא פעילות עסקית זכאים לפטור מתשלומי הארנונה, אולם, לא מתשלומי צריכת המים.

6.3 הביקורת בדקה ומצאה כי העירייה נושאת בתשלומי המים של בתי הכנסת בעיר. אחת לחודשיים מגיע עובד המועצה לעירייה על מנת לקבל את שוברי החשבונות לתשלום של צריכת המים בבתי הכנסת בעיר.

6.4 לאחר מכן עובד המועצה מגישם לגזבר העירייה על מנת שיאשר הוצאת המחאה לטובת המועצה הדתית.

6.5 סך ההמחאה נקבע בהתאם להנחיית גזבר העירייה, כך שאינו בהכרח תואם את סך החובות בגין תשלומי המים עד למועד הוצאת ההמחאה. אי לכך, קיימים חשבונות של בתי כנסת המצויים ביתרות חוב כספיות גדולות מאד שאינן משולמות עד תום.

6.6 ההמחאה מופקדת בחשבון הבנק של המועצה הדתית, והמועצה הדתית מבצעת את תשלומי המים.

6.7 הביקורת מצאה כי קיימים חשבונות שלא ניתן לדעת בוודאות שהם מתייחסים לצריכת מים של פעילות בית הכנסת בלבד, וייתכן שהם כוללים פעילות נוספת כגון: כוללים.

6.8 נמצאו מספר רב של חשבונות מים של בתי כנסת שיתרת החוב לתשלום מגיעה לעשרות אלפי שקלים.

6.9 להלן בטבלה הנתונים על יתרות החוב מעל 5,000 ₪ בגין צריכת מים, כפי שנרשמו בחשבונות בעירייה, נכון לחודש ספטמבר 2014:

הערות	סך יתרת החוב	הכתובת	בית הכנסת
צריכה גבוהה	₪ 35,000	כובשי החרמון 4	אוהל ששון
צריכה גבוהה	₪ 12,647	ליבורנו 36	אוהל יפית
	₪ 9,385	העצמאות 16	מרום ישראל
	₪ 5,000	הגבעות 1	היכל אליהו

הערות	סך יתרת החוב	הכתובת	בית הכנסת
מדובר במקווה ולא בבית כנסת	120,000 ₪	האדמור מבאבוב 1	מקווה בובוב
	30,000 ₪	אורט ישראל 2	ישיבת המיישר
	5,327 ₪	חלוצים 9	חלוצים
	59,276 ₪	בר אילן 29	רמות ים אשכנזי
מקווה של המועצה הדתית	8,696 ₪	סמטת הוורדים	מקווה
	89,452 ₪	סמטת הוורדים	האוהל
	5,345 ₪	ליבורנו 14	מורשת אבות
צריכה גבוהה	13,777 ₪	הכרמל 4	בית יעקב
	3,460 ₪	בן ציון ישראל 15	בית אל
	5,290 ₪	בזל 5	שבת אחים
מדובר במקווה ולא בבית כנסת	31,561 ₪	בלפור 35	עמותת חן החיים
	17,665 ₪	הגבעות 1	היכל אליהו
מקווה של המועצה הדתית	5,327 ₪		מקווה

6.10 לשאלת הביקורת, השיבו המנהלים באגף ההכנסות כי תשלומי המים לא שולמו לאורך תקופה ממושכת, ולא היה בידי העירייה כול אמצעי של אכיפה לגבייה זו (כגון: ניתוק מים).

6.11 יתרה מכך, נאמר לביקורת כי קיימים בתי כנסת בהם אין חיבור של שעון מד מים של העירייה ולכן לא ניתן לאמוד את הצריכה, וייתכן שבשל כך קיים בזבוז של צריכת המים.

6.12 תמיכות לבתי הכנסת

6.13 על פי הרישומים בכרטסת הנהלת החשבונות של המועצה הדתית, בשנת 2012, מימנה המועצה הדתית שיפוץ של בתי כנסת בסך כולל של 475,358 ₪.

6.14 להלן בטבלה רשימת בתי הכנסת וסך המימון שניתן בשנת 2012 לכול אחד מבתי הכנסת:

סך התמיכה (ב-₪)	בתי כנסת
11,275	ניסי ניסים
450	נעם אלימלך
1,812	האיש משה
6,001	האיש משה
6,000	עץ חיים
4,000	אין עוד מלבדו
1,160	אין עוד מלבדו
7,000	מגן אברהם
1,500	אין עוד מלבדו
10,000	אור ישראל
10,500	אהל אברהם
10,000	משכן ישראל
4,640	פאר יפית
4,000	תפילת אחים
11,600	היכל יעקב
15,000	נבו משה
7,700	מחנה ישראל
12,000	שבת אחים
15,000	ישיבת המישר
15,000	ישיבת המישר
7,000	שבת אחים
3,000	אור הגאולה
4,408	פאר יפית
8,000	קרן היסוד
13,000	עטרת צבי
15,000	אור החמה
6,000	למען שמו באהבה
12,000	שרה קודש
10,000	היכל מנחם
500	נעם אלימלך
10,000	מרום ישראל
1,500	שלום ורעות
7,000	האוהל
12,000	אורות התורה

סך התמיכה (ב-₪)	בתי כנסת
7,605	עמית לתורה
6,500	ויצמן
3,500	משה ואהרון
5,850	קולוניביץ
6,000	זיכרון קדושים
1,200	מחנה ישראל
7,500	זיכרון משה
10,000	בית כנסת זוג משמיים
1,500	בית חב"ד שלום ורעות
10,062	ישועות יעקב
20,880	שעונים לבתי כנסת
2,000	בית מדרש
1,500	בית מדרש
6,000	שיפוץ בית כנסת
5,000	עבודות בבית כנסת
3,500	עבודות בבית כנסת
15,000	סבן קבלני שיפוצים
23,200	כוח הגבס
15,000	סבן קבלני שיפוצים
11,600	תריסי פסח
14,700	סבן קבלני שיפוצים
300	סבן קבלני שיפוצים
10,000	א.אס מיזוג אוויר
1,650	המעין בע"מ
8,000	שיפוצי עדן
8,000	עבודות צבע שרלי
5,265	עב. אלומיניום
475,358	סה"כ

6.15 **התשלומים המודגשים בטבלה הינם תשלומים שעל פי הרישומים בכרטסת הנהלת החשבונות לא ניתן היה לדעת לאיזה בית כנסת יועדו.**

6.16 ברשימת התמיכות לבתי הכנסת **לשנת 2013** מופיעים 29 בתי כנסת שלהם אושרו תמיכות בסדר גודל של 4,000 ₪ ועד 7,000 ₪, המסתכמים ב- 154,000 ₪.

- 6.17 פרוטוקול ישיבת המועצה הדתית – מליאה – מתאר באופן תמציתי את פעילות המועצה הדתית בעניין התמיכות לבתי הכנסת לשנת 2013, בהתאם למידע שנמסר בישיבה זו.
- 6.18 על פי פרוטוקול זה, ועדת התמיכות של המועצה הדתית כללה שלושה חברים, כדלקמן: גזבר המועצה, סגן יו"ר המועצה ורכז תרבות תורנית. הביקורת לא מצאה כול מסמך שיאשר כי אכן חברי ועדה זו נבחרו על ידי חברי המועצה.
- 6.19 בפרוטוקול הישיבה נמצאו סתירות רבות, כך שלא היה ברור מהו סכום התמיכה הכולל והאם חולק כבר לבתי הכנסת. ההשערה היא שהמידע שנמסר בישיבה הוא, שמדובר ב - 28 בתי כנסת ובתמיכה כוללת של 180,000.
- 6.20 במהלך הישיבה נערכה סקירה של נוהלי הגשת הבקשות לתמיכה ותהליך אישורם.
- 6.21 סגן יו"ר המועצה הדתית הדגיש בפגישה זו כי על המועצה הדתית לכתוב נוהל מסודר ומפורט לבתי הכנסת בעניין מתן התמיכות, ולהבהיר להם כי עליהם להציג חשבוניות ושלוש הצעות מחיר על שם המועצה בסכום התמיכה הכספית שאושרה להם. סוכם כי התשלום יועבר ישירות לספקים/קבלנים.
- 6.22 הביקורת בדקה ומצאה כי המועצה הדתית הכינה רשימת תבחינים וטפסים להגשת בקשה לתמיכה של המועצה הדתית לשנת 2013.
- 6.23 להלן רשימת התבחינים לזכאות לקבלת תמיכה מהמועצה הדתית, כפי שפורסמו בחוברת שחולקה למבקשי התמיכה:
- 6.23.1 המועצה הדתית בת ים תעניק תמיכה לעמותות ובתי כנסת, ישיבות וכוללים, הפועלים בתחום העיר בת ים.
- 6.23.2 המועצה הדתית תעניק תמיכה כספית רק לעמותות שהינן בתי כנסת, ישיבות או כוללים שפועלים במבנים בתחום העיר בת ים, והפעילות נעשית עבור תושביה.
- 6.23.3 העמותה תהא רשאית להגיש בקשה לתמיכה ולקבל תמיכה לאחר הוכחת שנת פעילות אחת.
- 6.23.4 העמותה תהא רשומה כחוק אצל רשם העמותות ובידה אישור על כך.
- 6.23.5 התמיכה הכספית תינתן לעמותה רק לאחר שזו תמציא ותציג את כול האישורים והמסמכים הנדרשים על פי הנחיות המועצה הדתית.
- 6.23.6 העמותה מקבלת התמיכה תהיה נתונה לביקורת של נציגי המועצה הדתית, וזאת על פי שיקולה של המועצה הדתית.
- 6.23.7 כאמור, התקציב הכולל שיוקצב לעמותות לביצוע תיקונים קלים במוסדות דת הינו 150,000 ₪. הסכום המרבי שיוקצה לעמותה אחת לצורכי ביצוע תיקונים אלו לא יעלה על 15,000 ₪ לעמותה.

- 6.23.8 העמותות יגישו בקשה לביצוע התיקונים במוסדותיהם, וזאת על גבי טופס הבקשה, בו יפרטו העמותות במדוייק את הנדרש תיקון ואת עלות התיקון המשוערת.
- 6.23.9 לטופס הבקשה יש לצרף את המסמכים הנדרשים הבאים :
 א. תעודה על רישום התאגיד.
 ב. דוח כספי הוצאות/הכנסות חתום ומאושר ע"י יו"ר העמותה וחברי הנהלתה (מורשי החתימה), לשנים 2011 – 2012.
 ג. חשבונות הבנק של העמותה, תוך ציון החשבון אליו תועבר התמיכה.
 ד. השמות והכתובות של חברי ההנהלה של המוסד הציבורי.
- 6.23.10 עמותה שלא תגיש את המסמכים הנדרשים, בקשתה לא תידון בוועדה.
- 6.23.11 יו"ר המועצה הדתית ו/או בא כוחו יחד עם נציגיו (להלן "הוועדה המקצועית למתן תמיכות וסיוע) יבחנו את בקשות העמותות לביצוע התיקונים הנדרשים ו/או הרכישות הנדרשות.
- 6.23.12 התבחינים לחלוקת כספי התמיכות לעמותה הינן על בסיס מידת הנצרכות של השיפוץ הקל או הרכישה, היקפי הפעילות של העמותה והיקף תקציבה.
- 6.23.13 לאחר שהמועצה תבחן ותאשר את הבקשות שיוגשו לפניה, יוקצה התקציב לביצוע התיקונים/הרכישות הנדרשים.
- 6.23.14 המועצה תקצה את הכסף לעמותה לאחר ביצוע התיקונים בפועל בהתאם לסכום התמיכה המאושר, ולאחר שיוגשו חשבוניות/קבלות של הקבלנים/הספקים שביצעו את העבודה, ולאחר בדיקה שיקיים נציג מטעם המועצה הדתית.
- 6.23.15 תשלום התמיכה יתבצע באמצעות הפקדה לחשבון הבנק של העמותה, בהתאם לפרטי הבנק שיירשמו בטופסי הבקשה.
- 6.24 הביקורת בדקה את טופסי הבקשות לתמיכות שהגישו בתי הכנסת ולהלן ממצאיה :
- 6.24.1 טופסי הבקשה לא היו מלאים, כך שחסרו פרטים חשובים.
- 6.24.2 לא כול מבקשי התמיכות היו עמותות.
- 6.24.3 בין מבקשי התמיכות נמצאו גם מוסדות שאינם בתי כנסת.
- 6.24.4 נמצאו שישה בתי כנסת (משכן ישראל, תפארת בנים, אור החמה, שערי ציון, בני עקיבא ונועם אלימלך ב' - חב"ד), שאושרה להן תמיכה בישיבת המועצה, למרות שלא הגישו בקשה בטופס בקשה, כנדרש.
- 6.24.5 למרות שבחוברת התמיכות נאמר כי כספי התמיכה יופקדו לחשבון העמותה, הביקורת מצאה כי התשלומים שולמו ישירות לספקים/קבלנים שביצעו את העבודות במוסדות התורניים כפי שסוכם בישיבת המועצה הדתית.

6.25 להלן בטבלה רשימת בתי הכנסת וסכומי התמיכות המאושרות לשנת 2013 (ב-ש):

מס'	בית הכנסת	סכום התמיכה המבוקשת	מטרת התמיכה	סכום התמיכה שאושר	סך התמיכה שניתנה	הפער/ הערות
1.	פאר יפית	30,000	רכישת מזגנים	7,000	?	
2.	אגודת נצח	30,000	שיפוץ מבנה וריהוט	5,000	6,437	1,437
3.	מרום ישראל	?	?	7,000	7,000	---
4.	עץ חיים עמידר	?	שיפוץ מבנה – מזגן ועוד	5,000	?	
5.	פאר מנחם	15,000	שכירות ואחזקה	5,000	?	
6.	משה ואהרון	?	שכירות ואחזקה	4,000	4,720	720 אספקת מחיצות לשירותים
7.	אורות התורה	15,000	שיפוץ מבנה	7,000	7,000	---
8.	נתיבות ישראל	15,000	רכישת מזגנים	5,000	5,000	---
9.	צור משה	15,000	רכישת כסאות	4,000	4,000	---
10.	משכן נתן	100,000	?	6,000	10,000	4,000
11.	שבת אחים	15,000	שיפוץ המקווה	6,000	29,868	23,868
12.	עטרת ישועה	15,000	שיפוץ	5,000	?	
13.	בני תורה	?	?	4,000	?	
14.	מאור אל	?	?	4,000	8,000	4,000
15.	האוהל	28,000	שיפוץ ואבטחה	5,000	5,015	15
16.	שלום ורעות	20,000	שיפוץ כללי	4,000		
17.	מחנה ישראל	20,000	שיפוץ	5,000	2,745	(2,255)
18.	בוכרים רבינוביץ'	90,000	שיפוץ גג	6,000	?	
19.	אוהל מועד	10,000	שיפוץ	5,000	5,015	15
20.	תהילת אחים	20,000	בניית מעקה וריהוט	5,000	5,000	---
21.	נתניאלי ציון		שיפוץ מזגן נוסף	5,000	5,600	600

מס'	בית הכנסת	סכום התמיכה המבוקשת	מטרת התמיכה	סכום התמיכה שאושר	סך התמיכה שניתנה	הפער/ הערות
22	אור ישראל	55,000	גגות ומזגנים	6,000	?	
23.	נזר יוסף	?	שיפוץ כללי (הותקן מזגן)	7,000	7,000	---
24.	משכן ישראל			5,000	5,000	
25.	אור החמה			5,000	3,220	
26.	תפארת בנים				5,000	
27.	שערי ציון			5,000	?	
28.	בני עקיבא רמת הנשיא			7,000	7,000	רכישת ארון קודש
29.	נועם אלימלך ב' חב"ד			5,000	?	
	סה"כ			154,000		

? – הביקורת לא מצאה תיעוד מסודר ולכן חסרים פרטים.

6.26 הנתונים בטבלה מצביעים על כך שניתנו גם תמיכות הגבוהות מ-15,000 ₪, הסכום המקסימלי לתמיכה שנקבע בתבחינים לתמיכות.

6.27 בפועל, נמצא כי 9 בתי כנסת לא קיבלו כול תמיכה, למרות שאושרה להם תמיכה. ייתכן שהסיבה לכך נעוצה בהיעדר אסמכתאות לתשלום. מנגד, 6 בתי כנסת קיבלו תמיכה הגבוהה לעיתים באופן משמעותי מסך התמיכה שאושרה. בית כנסת אחד קיבל תמיכה בסכום הנמוך מסך התמיכה שאושרה לו.

6.28 בנוסף, נמצאו בתי כנסת שנתנה להם תמיכה, אולם, לא נמצא תיעוד לכך שהם הגישו בקשה לתמיכה ולכן לא ניתן לדעת האם וכיצד היא אושרה. בנוסף לכך, לא ניתן לדעת אם בית הכנסת שקיבל אכן עומד בתבחינים לקבלת התמיכה. סך התמיכות הללו הסתכם ב-70,730 ₪.

6.29 הביקורת מעירה בחומרה על כך שניתנת תמיכה ללא בקרה, מעקב ותיעוד. בנוסף, לא נמצא תיעוד לבקרה אחר פעילות העמותה שקיבלה את התמיכה לבחינת עמידתה בתבחינים לקבלת התמיכה.

6.30 הביקורת לא מצאה כול תיעוד כי נערך פיקוח אחר ביצוע העבודות במוסדות התורניים שקיבלו את התמיכה.

6.31 בנוסף לרשימה זו, מצאה הביקורת תשלומים שבוצעו בשנת 2013 מתב"ר שיפוץ בתי כנסת והמהווים תמיכה של המועצה הדתית בבתי כנסת אלו.

6.32 תמיכות אלו ניתנו ללא בחינה מוקדמת וקבלת החלטה מסודרת בוועדת התמיכות ובמועצה הדתית, וזאת בניגוד לנוהל התמיכות המחייב.

6.33 להלן בטבלה רשימת התשלומים שבוצעו (ב-ש):

הערות	הסכום ששולם	שם ביהכנ"ס/הספק
	2,106	מקווה חב"ד
	2,925	חב"ד
	3,568	חב"ד
	1,123	אוהל אברהם
	2,808	בני ציון
	10,000	נזר שלמה
	10,000	בבל
התקנת מזגן	4,750	אור הגאולה
	5,000	שיבת ציון
	4,000	צור משה
	1.300	מאור חמה
רכישת ספרי קודש	3,000	אהבה ואחוה
	16,650	ניסן בבקוב
	500	חסידיים
	4,095	מודול בע"מ
	4,095	מודול בע"מ
ביהכנ"ס פאר יפית	4,000	מזגני הילה
	5,083	דור טוק א.
	5,850	זיפות גולן
	93,853	סה"כ

6.34 הביקורת מצאה מספר חשבונניות שנרשמו בסעיף תקציבי זה, אולם, לא ברור למי ניתנה התמיכה. סך החשבונניות הסתכם ב- 23,123 ₪.

6.35 יו"ר המועצה ציין כי בבית הכנסת "קדושי ישראל", בו מתפללים ותיקי העיר בת ים, הוחלפו החלונות שהיו פגומים, וזאת לאחר שהמועצה הדתית ראתה לנכון לעשות זאת עבור הקשישים.

6.36 בתב"ר שיפוץ בתי הכנסת נרשמו גם רכישות מרוכזות בסך 35,550 ₪, לפי הפירוט כדלקמן:

6.36.1 200 תיקים לחלוקה לבתי הכנסת בסך של 12,050 ₪. התיקים חולקו לגבאיי בתי הכנסת.

- 6.36.2 רכישת ספרים בסך 10,000 ₪ לחלוקה (דרכי אבות).
- 6.36.3 הוצאות נסיעה בסך 7,500 ₪.
- 6.36.4 רכישת ערכות מהדרינר בסך 6,000 ₪.
- 6.37 לא ברור אם רכישות אלו נוגעות לתחום חלוקת התמיכות והאם היו אמורות להירשם בסעיף תקציבי זה.
- 6.38 במספר תשלומים שבוצעו על ידי המועצה הדתית ושנבדקו על ידי הביקורת התקבל הרושם כי מדובר **בתמיכה כספית** למוסד תורני כולשהו ולא בפעילות של המועצה הדתית. למרות שמדובר בתמיכה כספית, לא פעלה המועצה הדתית לבדקה ולאשרה על פי נוהל התמיכות המחייב.
- 6.39 להלן מספר דוגמאות:
- 6.39.1 בתאריך 7.7.2013 נרכשו מצלמות לאבטחה בבית הכנסת האוהל בסך 5,310 ₪ על חשבון תב"ר שיפוץ מבנה. למרות שפרטים אלו הופיעו על מסמכי התשלום טוען יו"ר המועצה הדתית כי המצלמות נרכשו לאבטחת המקווה בסמטת הורדים הסמוך לבית הכנסת האוהל. בנוסף, מצאה הביקורת התייחסות לרכישה זו עבור ביהכנ"ס "האוהל" בפרוטוקול ישיבת המועצה מס' 2 מתאריך 5.6.2013, לפיו התקבלה החלטה להתקין מצלמות אבטחה סביב ביהכנ"ס ה"אוהל" באחריות המועצה הדתית.
- 6.39.2 רכישת כלים חד פעמיים לישיבת המיישר בסך של 2,875 ₪.
- 6.39.3 רכישת גופי תאורה למקווה בויצמן 9 בסך 3,000 ₪,
- 6.39.4 תיקוני שפכטל בביהכנ"ס תפילת אחים בסך 4,900 ₪.
- 6.39.5 רכישת כיבוד מ"מטעמי חנניה" בסך 5,586 ₪ עבור מסיבת סיום בבתי הספר היסודיים (מוכר שאינו רשמי) בני ציון ונתיבות רבקה.
- 6.39.6 תשלום על סך 6,000 ₪ לספק דורון שיפוצים. לא נמצא פירוט של מהות ההוצאה.
- 6.39.7 רכישת כיבוד מ"בית הסנדוויץ" על סך 3,980 ₪ עבור סעודת ראש חודש. ההשערה היא שמדובר בפעילות של מוסד מחוץ למועצה הדתית.
- 6.39.8 תשלום על סך של 2,000 לספק "אורות בת-ים". בחשבונית אין פירוט של מהות ההוצאה.
- 6.40 על פי ממצאי הביקורת, בשנת 2014, לא פעלה המועצה הדתית לחלוקת תמיכות כפי שנהגה בשנת 2013. לחילופין, איפשרה למוסדות התורניים להגיש בקשה על גבי טופס מיוחד והגדירה את הבקשה למתן חסות לאירועי תרבות תורנית.
- 6.41 הביקורת לא בדקה את אופן ההתנהלות בשנה זו.

6.42 בית הכנסת הצמוד למבנה המועצה

6.43 בצמוד למבנה פועל בית כנסת. המועצה הדתית גובה מוועד בית הכנסת את תשלומי החשמל החודשיים המוערכים ב- 500 ₪ לחודש. סך זה לא השתנה משנת 2012, למרות העלייה במחירי החשמל.

6.44 הביקורת בדקה ומצאה כי בשנת 2013 העבירה המועצה הדתית לעמותת "יד עזרא ושלומית" – ארגון עזרה וחסד, המחלקת סלי מזון סך של 255,000 ₪, כלומר הוסיפה על כספי ההקצבה של העירייה עבור "קמחא דפסחא" סך של 15,000 ₪ למטרה זו. בנוסף, העבירה המועצה הדתית מתקציבה סך של כ- 31,700 ₪ לרכישת מצות ולעמותה נוספת לאותה מטרה.

6.45 לדברי יו"ר המועצה הדתית, סלי המזון חולקו לנזקקים על פי רשימות שהכינו באגף הרווחה בעירייה.

6.46 המועצה הדתית העבירה לוועד העובדים סך של 5,000 ₪ מהסכום שקיבלה מהעירייה עבור "תפוח בדבש" – סיוע לנזקקים לקראת ראש השנה. בנוסף, רכשה מ"סופר דוש" תווי מזון לחלוקה בסך כולל של 45,000 ₪.

6.47 הביקורת לא מצאה כול תיעוד לסיבה שתווים אלו נרכשו דווקא מסופר זה, ובנוסף, לא נערך תיעוד של אופן חלוקת תווים אלו ושמות המקבלים.

7. הוצאות לשיפוצים

7.1 בשנת 2013, הסתכמו תשלומי המועצה הדתית לשיפוץ מבנה המועצה בסך כולל של כ- 850,000 ₪.

7.2 השיפוץ במקווה רמת יוסף (סמטת הוורדים) הסתכם בשנה זו בסך כולל של 280,000 ₪.

7.3 התשלומים נועדו הן לתשלום עבור עבודות שיפוץ והן לרכישות הנוגעות לשיפוצים אלו.

7.4 רכישות ריהוט וציוד במסגרת השיפוצים במבנה המועצה ולמקווה רמת יוסף- סמטת הוורדים הסתכמו בשנת 2013 ב- 92,572 ₪ וכללו : רכישת מזגנים, התקנת דלתות, רכישת פריטי ריהוט, רכישת מקררים ומסך טלויזיה.

8. הוצאות להסעות/טיולים

8.1 ההוצאות על הסעות מהוות מרכיב משמעותי בהוצאות המועצה הדתית משום שפעילות המועצה הדתית בתחום התרבות התורנית כוללת גם הסעה למקומות קדושים או/ו ארגון פעילות דתית הכרוכה בהסעה.

- 8.2 הביקורת בדקה ומצאה כי המועצה הדתית השתמשה בשירותיו של ספק אחד לאורך תקופה ארוכה (בשנים 2012-2014) לצורך הסעת המשתתפים בפעילות. המדובר הוא על הספק "מסיעי כל גיל".
- 8.3 נמצא כי המועצה הדתית קיבלה לידייה הצעות מחיר מספקים נוספים שהיו גבוהות מהצעות המחיר שהמציא הספק "מסיעי כל גיל".
- 8.4 הוצאה לדוגמה: נסיעה לקברי צדיקים שהיתה כרוכה בהזמנת שלושה אוטובוסים הסתכמה ב- 9,600 ₪.
- 8.5 בשנת 2012, הסתכמה ההוצאה ל"מסיעי כל גיל" בגין ההסעות בסך של כ- 76,500 ₪. בשנת 2013, גדלה הוצאה זו באופן משמעותי בשיעור של 54% והסתכמה בכ- 117,500 ₪.
- 8.6 בנוסף, נמצא בשנת 2013 נוהל תב"ר "נסיעות - הוצאות כלליות - רשות מקומית", שהסתכם ב-40,213 ₪ וכלל בעיקר הסעות לקברי צדיקים.
- 8.7 בשנת 2014, הסתכמה ההוצאה בגין ההסעות עד לחודש ספטמבר, בסך של כ-50,000 ₪. באופן יחסי לתקופה ניתן לומר כי הוצאה זו הצטמצמה בשיעור של כ-50% בתנאי שמגמה זו תימשך עד סוף השנה.
- 8.8 להדגשה, הסעות אלו כללו בדרך כלל השתתפות עצמית של הנוסעים (ראה פרק ה' – הכנסות).
- 8.9 יו"ר המועצה השיב לביקורת כי לדעתו מדובר בהיקף פעילות סביר.

9. הוצאות פרסום

- 9.1 ההוצאות על פרסום, הכוללות הוצאות דפוס, פרסום בעתונות, הדפסת חוברות, עלונים ועוד מהווה מרכיב משמעותי בסך ההוצאות של המועצה הדתית.
- 9.2 הביקורת בדקה ומצאה כי בתחום זה היו למועצה הדתית ארבעה ספקים שונים, כדלקמן:
- 9.2.1 **דפוס הילה** – בדפוס זה הודפסו מדי שבוע העלונים של פרשת השבוע שחולקו לבתי הכנסת. עלות הדפסה זו הסתכמה בכ- 1,000 ₪ לחודש.
- 9.2.2 בנוסף, הודפסו גליונות פרסום, עלונים שונים וחוברות. בשנת 2012, הסתכמו התשלומים לספק זה בסך של כ-100,000 ₪.
- 9.2.3 **צ.צ. הדפסות** – בשנת 2013, החליפה המועצה הדתית את הספק "דפוס הילה" בספק זה. סך ההוצאות לשנה זו הסתכמו גם הן בכ- 100,000 ₪.
- 9.2.4 בשנת 2014 עד לחודש ספטמבר, הסתכמה ההוצאה בכ- 50,000 ₪.
- 9.2.5 **דפוס פרי** – המועצה הדתית הזמינה מספק זה פלקטים ועלונים המיועדים לפרסום פעילות המועצה הדתית ותכנים דתיים.

9.2.6 בשנת 2012, הסתכמה ההוצאה בגין שירותים אלו בסך כולל של כ- 44,000 ₪, ואילו בשנת 2013, הסתכמה ההוצאה בגין שירותים אלו בסך כולל של כ- 51,000 ₪, בשנת 2014, הסתכמה הוצאה זו בסך של כ-65,000, וזאת עד לחודש ספטמבר.

9.2.7 להלן סיכום הוצאות דפוס לשנים 2012-2014 (ב-₪):

שם הספק	שנת 2012	שנת 2013	שנת 2014 (עד לחודש ספטמבר)
דפוס הילה	100,000		
צ.צ. הדפסות		100,000	50,000
דפוס פרי	44,000	51,000	65,000
סה"כ	144,000	151,000	115,000

9.2.8 מהנתונים בטבלה עולה כי בשנת 2013 גדלו הוצאות הדפוס בסך של כ-7,000 ₪, כלומר בשיעור של כ-5%.

9.2.9 בשנת 2014, נותרו הוצאות הדפוס בסכום המתקרב לסכום שהוצא בשנת 2013, וזאת באופן יחסי לתקופה שנבדקה.

9.2.10 יש לציין כי הוצאות אלו אינן כוללות רכישת ספרים וחוברות.

9.2.11 **הד העיר** – המועצה הדתית פרסמה באופן קבוע בעיתון זה. פרסום של עמוד אחד בעיתון זה הסתכם בכ-1,000 ₪. בשנת 2012, הסתכמה ההוצאה בגין שירותים אלו בסך כולל של כ- 70,000 ₪, ואילו בשנת 2013, הסתכמה ההוצאה בגין שירותים אלו בסך כולל של כ- 84,000 ₪. בשנת 2014, הסתכמה הוצאה זו בסך של כ-3,000 ₪ בלבד, וזאת עד לחודש ספטמבר.

9.2.12 **יום ליום תקשורת** - המועצה הדתית פרסמה באופן קבוע בעיתון זה. מודעה שפירסמה את שמות הנרשמים לנישואין הסתכמה בכ- 560 ₪. בשנת 2012, הסתכמה ההוצאה בגין שירותים אלו בסך כולל של כ- 22,000 ₪, ואילו בשנת 2013, הסתכמה ההוצאה בגין שירותים אלו בסך כולל של כ- 20,000 ₪. בשנת 2014 לא נמצאו הוצאות בגין שירותי ספק זה.

9.2.13 **קו עיתונות דתית** - המועצה הדתית פרסמה בעיתון "השבוע" חולון בת ים באמצעות ספק זה. פרסום של עמוד אחד בעיתון זה הסתכם בכ-1,500 ₪.

בשנת 2013, הסתכמה ההוצאה בגין שירותים אלו בסך כולל של כ- 24,000 ש"ח.

9.2.14 בשנת 2014, הסתכמה הוצאה זו בסך של כ-10,000 ₪ בלבד, וזאת עד לחודש ספטמבר.

9.2.15 להלן בטבלה הנתונים הכספיים על ההוצאות בתחום הפרסום בעתונות לספקים השונים בשנים 2012 ועד חודש ספטמבר 2014 (ב-₪):

שם הספק	שנת 2012	שנת 2013	שנת 2014 (עד לחודש ספטמבר)
הד העיר	70,000	84,000	3,000
יום ליום תקשורת	22,000	20,000	-----
קו עיתונות דתית	-----	24,000	10,000
סה"כ	92,000	128,000	13,000

9.2.16 מהנתונים בטבלה עולה כי בשנת 2013 גדלו הוצאות הדפוס בסך של כ-36,000 ₪, כלומר בשיעור של כ-40%.

9.2.17 בשנת 2014, הסתכמה ההוצאה עד לחודש ספטמבר בסך של כ-13,000 ₪. באופן יחסי לתקופה ניתן לומר כי הוצאה זו הצטמצמה בשיעור של כ-65% בתנאי שמגמה זו תימשך עד סוף השנה.

10. השתלמות עובדים

10.1 בשנת 2013, הוצא סך של 91,483 ₪ להשתלמות עובדים, מהם מומן מכספי העובדים שהשתלמו סך של 47,450 ₪.

10.2 מרבית ההוצאה היתה על השתלמות שנערכה במועד אחד (נופשים מהלב) והסתכמה בסך כולל של 85,450 ₪.

10.3 בשנת 2014, הוצא סך של כ- 75,724 ₪ להשתלמות עובדים, מהם מומן מכספי העובדים סך של 26,840 ₪ בלבד.

10.4 הביקורת התרשמה, כי בעלי התפקידים במועצה הדתית אינם מכירים את כלל נוהלי המשרד לשירותי דת בתחום עיסוקם ובוודאי שלא פעלו על פיהם.

הביקורת סבורה כי על המועצה הדתית לערוך השתלמויות מקצועיות על מנת ללמד ולהטמיע נוהלים אלו.

11. ייעוץ משפטי

11.1 המועצה הדתית שכרה שירותי ייעוץ משפטי ממושרד עורכי הדין " ויינברגר ברטנטל" בסך של כ-3,000 ₪ לחודש.

11.1 הייעוץ המשפטי שקיבלה המועצה הדתית ממושרד זה היה עבור נושאים ספציפיים שעלו מעת לעת במהלך פעילותה של המועצה הדתית.

11.2 יו"ר המועצה הדתית מסר לביקורת כי התשלומים עבור הייעוץ המשפטי למועצה הדתית פחתו ומסתכמים ב- 2,000 ₪ לחודש.

12. רכישות שונות

12.1 הביקורת בדקה באופן מדגמי הוצאות שונות של המועצה הדתית בשנת 2013, ולהלן תמצית ממצאיה :

12.1.1 המועצה הדתית נהגה לרכוש ספרי קודש לחלוקה. להלן מדגם מרכישות אלו:

12.1.1.1 רכישת מחזורים לחג בסך 13,593 ₪ .

12.1.1.2 רכישת סידורים לתשעה באב בסך 1,700 ₪.

12.1.1.3 רכישת סידורים לפרויקט "דרכי אבות" בסך 17,100 ₪ (צויין כי ההוצאה מומנה מתב"ר של העירייה).

12.1.2 עבודות שיפוץ הגינה הסתכמו ב-32,000 ₪, וזאת לאחר בחינת שלוש הצעות מחיר ובחירת ההצעה הזולה ביותר.

12.1.3 אחת לשלושה חודשים נוהגת המועצה הדתית להעניק סך של 500 ₪ לאגודת "תוחלת לקשיש" לעריכת סעודת מצווה של סיום לימוד משניות. הביקורת סבורה כי מענק כספי זה הינו בגדר תמיכה כספית ויש לנהוג בו כתמיכה לכול דבר ועניין.

12.1.4 המועצה הדתית נהגה לרכוש כיבוד מספקים שונים ("הקולה", "עייני", "ביסקוטי" ועוד) בסכומים גבוהים (אלפי שקלים לחשבונית) לעיתים קרובות. למרות זאת, במרבית החשבוניות לא הופיע פירוט הכיבוד מלבד המילה "כיבוד".

הביקורת מעירה על כך שיש לפרט את הפריטים שנרכשו ולציין לאיזה אירוע הם נועדו (כמות המשתתפים וכו'), אחרת אין כל בקרה ומעקב אחר רכישות אלו שבוצעו בסכומים כה גבוהים.

12.1.5 בחודש ספטמבר 2013, שולם סך של 4,919 ₪ עבור הדרכת זוגות. הביקורת לא קיבלה כול הסבר להוצאה זו.

- 12.1.6 המועצה הדתית שילמה בחודש ספטמבר 2013, סך של 40,000 ₪ לארגון "לה"ב" (הדרכת כלות וחתנים) בגין השתתפות באירועים מיוחדים. הביקורת העלתה שתשלום זה משולם לארגון "לה"ב" בכול רבעון.
- 12.1.7 הביקורת לא קיבלה הסבר עבור אלו אירועים מדובר ומדוע ההשתתפות מסתכמת בסכום כה גבוה. הביקורת סבורה כי תשלומים אלו יש לנהל על פי נוהל התמיכות.
- 12.1.8 יו"ר המועצה הדתית השיב לביקורת כי מדובר ביום פעילות מיוחד לנרשמים לנישואין.
- 12.1.9 במקרה אחד חריג מצאה הביקורת בחודש אוגוסט 2013 כי תשלום בגין הוצאות דלק שלמעשה שולמו באמצעות כרטיס ה"פזומט" הוגשו לתשלום גם באמצעות "קופה קטנה". התשלום הסתכם ב- 232.05 ₪. הביקורת סבורה כי הדבר נעשה בהיסח הדעת ומעירה על כך שיש לבדוק את החשבונית היטב לפני שיתבצע התשלום.
- 12.1.10 המועצה הדתית שילמה בשנת 2013 עבור חלוקת מודעות והדבקת מודעות סך של 51,079 ₪, מהם 14,685 ₪ חובות משנת 2009 ו-2010.
- 12.1.11 המועצה הדתית מימנה השתלמות למזכירת הרבנים/מחלקת כשרות בתחום תוכנות האופיס בסך של 2,300 ₪.
- 12.1.12 המועצה הדתית סיבסדה טיולים שנערכו למתפללי בתי הכנסת. עלות הסבסוד לטיול הסתכמה בכ- 2,500 ₪ - 3,000 ₪.
- 12.1.13 בכרטיס הוצאות שונות לשנת 2013 נמצאו חשבוניות של רכישות כיבוד, בסך כולל של 22,794 ₪, כדלקמן:
- 12.1.13.1 כיבוד לשיעור נשים – 3,538 ₪.
- 12.1.13.2 השתתפות בחיזוק תלמידים – 3,304 ₪.
- 12.1.13.3 סיום מסכת (ביהכנ"ס אוהל אברהם) 2,500 ₪.
- 12.1.13.4 ימלוך 4,027 ₪.
- 12.1.13.5 כיבוד לביהכנ"ס אוהבי ציון – 1,700 ₪.
- 12.1.13.6 רכישת כיבוד לפרויקט "אבות ובנים" – 7,725 ₪.
- 12.1.14 הביקורת סבורה כי סך ההוצאות בנושא זה הינו גבוה באופן יחסי ליכולתה הכספית של המועצה הדתית.

13. "קופה קטנה"

- 13.1 במסגרת הנהלת החשבונות במועצה הדתית מתנהלת "קופה קטנה", המיועדת לביצוע תשלומים בסכומים קטנים.
- 13.2 הביקורת בדקה ומצאה כי באמצעות "הקופה הקטנה" שולמו תשלומים בגין חנוניים, מוניות, כיבוד, הוצאות דלק ועוד.
- 13.3 במקרה חריג אחד מצאה הביקורת כי שולם בגין דוח חנייה סך של 100 ₪. הביקורת מעירה בחומרה כי אין לשלם מכספי המועצה הדתית, שהם בגדר כספי ציבור, דוחות חנייה. יש לדרוש מעובר העבירה להחזיר תשלום זה לקופת המועצה הדתית ולא לשלם בעתיד דוחות מסוגים שונים.
- 13.4 יו"ר המועצה הדתית מסר כי נושא זה טופל.
- 13.5 הביקורת סבורה כי לאור מצבה הכספי הקשה של המועצה הדתית מן הראוי היה לפעול לצמצום פעולות שאין חובה לבצען או/ו אינן חיוניות, כגון: רכישות ספרים, יציאה להשתלמות בבית מלון וכו'.
- 13.6 יו"ר המועצה הדתית השיב לביקורת כי מדובר בהוצאות בסכומים סבירים.

14. תרבות תורנית

- 14.1 המועצה הדתית מקיימת פעילות בתחום התורני לציבור הרחב. פעילות זו כוללת פעילויות מגוונות לקראת חגי ישראל, נסיעות למקומות קדושים, הרצאות ועוד.
- 14.2 הביקורת בדקה את ההוצאות בתחום התרבות התורנית, כפי שהשתקפו **בתב"ר תרבות תורנית של המועצה הדתית לשנת 2013**. להלן בטבלה (ב-₪):

הנושא	התשלומים	הערות
אבות ובנים	31,176	פעילות שבת בבתי הכנסת (פרסים)
כיבוד	33,951	כיבוד לאירועים
הסעות	87,465	לכותל, לקברי צדיקים ולהלוויית הרב מרן
רכישת סידורים וספרי קודש	65,650	
פרסום והדפסה	39,611	פלקטים, לוחות שנה, הדפסות, הדבקת מודעות, תשדיר רדיו ועוד
הוצאות	31,000	

הנושא	התשלומים	הערות
ושיעורים		
אירועים	104,470	הפקת אירועים, צילום, הפקת סרט, זיקוקים, הגברה ועוד
תרומה	500	לאגודה לתוחלת הקשיש
סה"כ	393,823	

14.3 פעילות נוספת בתחום התרבות התורנית באה לידי ביטוי בתקציב לפעילות

רוחנית – כללית. להלן פירוט הפעילויות והתשלומים ששולמו בגינם:

פעילות נוספת פעילות רוחנית כללית

הנושא	סך התשלומים	הערות
אבות ובנים	1,800	פרסים
כיבוד	5,130	סיום מסכת
הסעות	2,574	טיולים
פרסום והדפסה	8,190	חוברת פסח
הרצאות	13,400	תשלום לרבנים/ות
אירועים	65,367	מופעים והצגות
סה"כ	96,461	

14.4 בנוסף, נרכשו ספרים בסכום כולל של כ- 35,000 ₪ מתקציב תב"ר רשות מקומית -

ספרים ופרסום.